

Jan. 1 - Apr. 30. - aug. 14.
1-96-108.

Statistikai
11231

Magyar Törvényhatóságok Hivatala

42.

Debreceni

SZOMBAT, 1938 JANUÁR 1. XXXIV. ÉVFOLYAM 1. SZÁM.

20 fillér

Független Újság

politikai napilap

**Auer Pál válasza
Bethlen István gróf karácsonyi cikkére**
a 2. oldalon

Az újévi ajándék

Irta: JUHÁSZ NAGY SÁNDOR

A magyar nemzet újévi ajándéka kapta a kormánytól a titkos választójogi törvényjavaslatot. Problematikus ajándék a timo Danaos et dona ferentes régi közmondása szerint, de ezenfelül már csak azért is, mert a régebbi számos magyar választói javaslat példája alapján még azt is kérdésbe lehet tenni, hogy lesz-e valaha törvény belőle? Ha lesz is, elég sokáig fog tartani az életbelépése, mert ellentétben a nagyon optimisztikus várakozásokkal, hogy t. i. ez a javaslat csak néhány §-ból fog állni és egyszerűen kiterjeszti a titkosságot a falvakra, de magát az anyagi választási rendelkezéseket nem fogja érinteni. — most az látjuk, hogy a kerületek teljes felforgatásán felül még a választói jogosultságot is újonnan szabályozza, amiből az következik, hogy ha majd legálább is egy félév múlva törvény lesz is belőle, annak alapján teljes új választói névjegyzéket (sőt nem is egyet, hanem kettőt) kell készíteni, ami leggyorsabb tempó mellett is legalább egy félévet igénybe fog venni, úgy hogy legfeljebb 1939-ben, ha nem 1940-ben lehet az új rendszer szerint választani és a titkosság nagy ígéretét gyakorlatilag érvényesíteni.

Két nagy erőhatás egyensúlya

Két nagy társadalmi erőhatás működött közre ennek a javaslatnak létrejötténél. Az egyik a magyar nemzet általános vagyakozása valami tisztességes választási rendszer után. Az 1918—19-iki forradalomnak (a forradalmak általános társadalmi törvénye szerint) szélsőséggé fajulása és bolsevizmussá torzulása, majd utána az u. n. fehér terrorban kifejezésre jutott s végül intézményessé vált reakció két véglete természetesen érlette meg a nemzetben a középút keresésének vágyát, melyet a nép nagy tömege a demokratikus átalakulásban vél feltalálni. Mi, akik a népet ösmerjük, ezt az igazságot merjük nyíltan hangoztatni. Igenis, ha a külpolitikai viszonyok kedvezőbbek lennének, a magyar nemzet ma képes volna a demokratikus haladás útjára menni át. Semmi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a tény, hogy Bethlen Ist-

ván miniszterelnökkorában Debrecenben 1928-ban népgyűlésen ígerte meg a közszabadságok helyreállítását. Nem tudjuk pontosan, hogy ezt az ígéretét miért nem váltotta be? Amde ettől kezdve nem volt vitás, hogy a demokrácia hozzánk elérkezett és csak az volt a kérdés, hogy milyen formában sikerül azt megteremteni és mennyi időt vesztegetünk el a halogatással? Állítjuk, hogy eltekintve intelligenciánkat egy részétől, a nép a maga széles nagy tömegeiben őszinte lelkesedéssel fogadna egy demokratikus rendszert, például abban a formában, amint azt Eckhardt Tibor hirdeti, kinek pártatlan nagy népszerűsége, legalább is részben, éppen a tömegek demokrácia-várásnak vágyakozásaiból táplálkozik.

Van azonban egy másik nagy erő, mely a magyar népi tömegeknek ezzel a nemes törekvésével szemben az ellenhatást képviseli. Külpolitikai helyzetünk bizonytalansága, az abból folyóan bennünket fenyegető sok veszedelem riasztó hatása a reakció irányában taszítja a nemzetet, a belső fejlődés természetes demokratizálódási törekvésének vonzásával szemben. Hiszen már maga az a körülmény bénítólag hat a demokratikus irányzatra, hogy mindhárom állam, mellyel szövetségben, vagy szerződésben vagyunk, diktatura alá van vetve, sőt hasonló áramlatok jutnak el hozzánk Lengyelországból, Jugoszláviából, Romániából is, hogy csak a szomszédos államokat említsük.

A demokráciára irányuló belső erő kifejtés és a kívülről hozzánk áramló reakciós hatások eredője ez a törvényjavaslat, mellyel most a kormány a magyar nemzetet meglepte.

Kettős cél

A javaslat kettős célt szolgál. Egyfelől eleget akar tenni a nemzeti közvélemény tiltakozását követelő akaratának, másfelől meg akarja gátolni azt, hogy a titkosság folytán felszabadítható népi erők a jelenlegitől eltérő új útra lendítsék a nemzetet. Ezért egész sereg korlátozást léptet életbe, melyek a ma érvényben levő szabályokkal szemben határozott visszafejlesztést jelentenek. Sok ember elveszti eddig megvolt vá-

lasztói, sőt válaszhatási jogát és az agitáció is szigorúbb keretek közé szorul a jelenleginél. Igaz, hogy a meglévő törvényes jogok és lehetőségek érvényesítését igen sokszor eddig sem engedték meg. Egy bizonyos, az, hogy a nyilasok és más felforgató pártok letörtek, ha ebből a javaslatból törvény lesz, de ott marad az a veszedelem, hogy a túlszigorú intézkedések nem terelik-e ezeket az akciókat főleg még inkább alkotmányellenes irányba. Akik a ma uralmon levő rendszert helyeslik, azok minden elismerésükkel elhalmozhatják a kormányt, mert leleményes szorgalommal minden eszközt igénybe vesz, hogy a titkosság mellett, — ha már be kell hozni, — a mai kormányzati politika uralmát megtarthassa.

Burkoit pluralitás

A javaslat bizonytalanságára legjellemzőbb az a terv, hogy a 260-ra felemelt mandátum közül 135-öt egyéni kerületekben, 125-öt pedig lajstromos választással törvényhatóságokként töltenek be. Tehát majdnem felét így, felét amúgy. Debrecen város 6 más törvényhatósági várossal együtt abba a szerencsés helyzetbe jut, hogy itt megmarad az eddigi kerületi rendszer, vagyis Debrecen megmenekül a kétféle szavazás zűrzavarától. Ellenben az eddig a tiltkoságra értelemnek mondott falusi lakosság egyszerre két ízben fog szavazni, egyszer a maga kerületének jelöltjére, egyszer a vármegyei nagy kerület lajstromos jelöltjére, mintha helyre akarnák vele pótoltatni azt a veszteséget, hogy eddig egyáltalán nem szavazhatott titkosan.

A falusi-magyar tehát egyszerre kétféle jelöltre szavaz, ha ugyan eddigi szavazati jogát jövőre is meg fogja tartani. Kétféle képviselője lesz: kerületi és külön megyei képviselője, ilyen esetleg több is a maga pártjából. Lesz elég ember, akibe be fogadjuk. A rendszer azonban nem lesz tiszta, világos és a nép egyszerű gyermekei által is könnyen érthető. Csak a magyar nép nagy politikai érettsége fog megbirkózhatni ezzel a zavarral.

Tetőzi a bajt, hogy nemesak a kerületi rendszer lesz kétféle, hanem a választói jog is. Nem min-

denkinek lesz megyei (törvényhatósági) választói joga azok közül, akik az egyes kisebb kerületekben szavazhatnak. Ekként az egyik ember két ízben is fog szavazni, a másik ember ellenben csak egy ízben. Nem is szólva arról, hogy nagyon sokan egyetlen egyszer sem és ami fő baj: az ezentul joggal nem bírók közt sokan lesznek olyanok, kiknek majdnem két évtized óta már állandóan volt választói joguk és azt most egyszerre csak el fogják veszíteni.

A megszorítások

A választói jogosultság megszorítása legszembetűnőbben abban nyilatkozik meg, hogy a képviselők majdnem felét a megyei (törvényhatósági) nagy lajstromos kerületekben az eddigi választóknak aránylag eléggé szűk köre fogja választani.

Amde korlátozás alá esik a kisebb egyes kerületekben is az alapválasztójog. A férfiaknál 26 éves korhatár lesz, 6 évi helyben lakás (a tervezet egyik legigazságtalanabb intézkedése); 6 elemi iskolás végzettség (amikor iskolázási rendszerünk még a mai napig sincsen tökéletesen kiépítve és a Klebelsberg-féle díeséretes reformok alig 10 éves multra tekintenek vissza); a 6 elemi hijján 60 aranykorona földadó kataszteri tiszta jövedelem (a régi vagyoni cenzus feltámadt), vagy 6 évi eledli és munkás szolgálat ugyanazon munkaadónál (a megbízható uradalmi személyzet). Kifogástalan intézkedése a javaslatnak az, hogy a tűzharcosok és a háborús kitüntettek, valamint az önálló iparosok és kereskedők jogosultságához elég lesz, ha irni-olvasni tudnak.

A nők a férfiaknál megbízhatatlanabbak a törvényelőkészítő előtt, mert 30 évet és hozzá még 6 elemi, vagy négy élő gyermeket követel meg tőlük.

E futólagos áttekintésből is látható, hogy mily sokan maradnak ki a névjegyzékből az eddigi választók közül! De az is látható, hogy milyen nehéz lesz majd a névjegyzékbe bejutni! (Iskolai bizonyítványokat beszerezni stb.) Továbbá, hogy milyen tág lesz marad a választói névjegyzék összeállításánál a különböző értékelésekre.

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR
Hirnapel — folyóiratok
1938. é. 1334. sz.

Hát még ha a szűkebbkörű megyei (törvényhatósági) jogosultságot nézzük. Innen még inkább kiszorul a fiatal elem, mintha csak szenátorok választásáról lenne szó. A korhatár a férfi 6 elemiseknél 28 évre, a csak írni-olvasni tudóknál pedig 30 évre növekszik. Általában az életkor különbözteti meg a két választói jogosultságot egymástól. Öregebbnek kell lenni, aki a két ízben való szavazás plüralis előnyéhez hozzá akar jutni. A fiatalabb réteg csak a kisebb egyes kerületekben szavazhat.

Amikor a törvény a nagykorúság eléréséhez 24 életévet kíván meg, nagyon indokolatlan 26, 28, 30 évhez kötni az állampolgári jog gyakorlását.

Ha még mindezekhez tér hiányában csak annyit említünk fel, hogy a javaslat behozza a képviselőjelöltekre is a bizonyos minősítéshez való kötöttséget, ami eddig nem volt, továbbá, hogy az agitáció szabadságát eddig legáltalában a törvényben elő nem írt korlátozásokkal szorítja szűkebb körre, — akkor nyilvánvaló lesz előttünk, hogy a javaslat a titkoság megadásában rejlő előny nagy értékét a legkülönbözőbb megszorításokkal és jogelvonásokkal igyekszik csökkenteni. Ez a javaslat legjellemzőbb vonása.

Mi lesz a hatása?

Mi a végleges ítéletünk a javaslatról? Kérjünk olyan európai kulturájú és pesszimiztikus embereket, akik azt mondják, hogy ez a javaslat a demokrácia halvasztó lett gyermekének koporsója. Mi nem megyünk el ilyen messzire. A koporsó különben is csak a köznap emberek számára jelenti a pusztulást és megsemmisülést, hit és hangulat dolga, hogy valaki a koporsót a feltámadás jelképéül képzelje el, amint Berzsenyi dagályos kitétele mondja: az eszme a koporsóból kitör és eget kér.

Ez a kormány, de egyetlen kormány sem tudott volna a jelenlegi nyílt szavazásos, gyűlékezőhelyes, katonakordonos, visszatartásos választási rendszernél rosszabbat alkotni. A mainál még a mostani javaslat is jobb lesz, főleg azért, mert ha a nemzet erős közszellemet tud kitermelni, akkor ez a közszellem emellett a javaslat mellett győzelmet is arathat.

Az a kérdés most már, hogy lesz-e ilyen erős nemzeti közszellem? Reméljük, hogy a javaslat vitája, végleges alakba öntése és maiban érvényesülése ennek a közszellemnek erejét bizonyítani fogja.

LAPUNKAT PARTOLJA. HA A DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT.

R á d i ó C s i l l á r K e r é k p á r

és alkatrészei, olcsón jó
Csak szakszűzletből

KRYPTON lámpák,
szerelési anyagok
Csak szakszűzletből

bel- és külföldi megbízható.
Csak szakszűzletből

K A T Z K A T Z K A T Z

rádióműszerész P ac-u. 60. vill. nyszerelő Piac-u. 60. kerékp. műszerész Piac-u. 60.

A titkos választójog

Válasz Bethlen István gróf karácsonyi cikkére

Írta: AUER PÁL

Mire ezek a sorok napvilágot látnak, ismeretessé válik a várva-várt törvényjavaslat, amelynek lényegbe vágó rendelkezéseit nagyjából már egy-két hét óta ismeri az újságolvasó közönség. A javaslat körül keletkezett vitát még annak közzététele előtt az a férfi indította meg; akiről tudtuk jól, hogy nem lelkesedik a reformért, mert különben megalkotta volna azt akkor, amikor erre módja lett volna.

A politikai tapasztalatokban gazdag Bethlen István gróf érdekes okfejtései során néhány tiszteletre méltó szempontra hívja fel a figyelmet, számos megállapítással és konklúziójával, azonban kénytelenek vagyunk szembeállni.

Bethlen István gróf mindjárt cikke elején azt állítja, hogy a nyílt szavazási rendszer minden hibája... mellett komoly bajoktól óvta meg a nemzetet. Ez a tétel nem helytálló. A nyílt szavazásos rendszer következtében a magyar nép sem a kül- sem a belpolitika irányításában nem vett részt. Külpolitikánk Trianonhoz vezetett és azóta sem mutatott fel számottevő eredményeket, belpolitikánk pedig elmulasztotta legegyszerűbb problémáink megoldását és ha Bethlen István gróf jogosan fél a szélsőségek türelmetlenségétől, akkor az nem kis részben annak tulajdonítható, hogy a legegyszerűbb problémák megoldása évtizedeken át alandóan elodáztatott. Lehetséges, hogy ha már régen titkosan szavaznánk, akkor is súlyos problémáink volnának, azt azonban semmiképp sem lehet állítani, hogy éppen a nyílt szavazás óvott meg

minket komoly bajoktól. Hogy a választások eredménye a demagógia szerint vagy kizárólag szerinte alakuljon, oly állítás, amely ha azt Bethlen István az angol külügyi társaságban tartott előadásban kockáztatná meg, nagy meglepetést keltene. A demagógia és a választások titkossága nem kell, hogy együtt járjanak. A demagógia sikere a választóközönség értelmi színvonalától és átlagos gazdasági helyzetétől, valamint a bírásgok pártatlanságától függ. Abban a népből azonban, amely nem fejezheti ki szabadon akarátát, nem fejlődhet ki a politikai kritikai érzék és az nem tud gazdasági helyzetét segíteni. Az általános titkos választói jog az Amerikai Egyesült Államokban, Angliában, Franciaországban, az északi államokban és Svájcban nem a demagógiát, hanem nagyban és egészben a józan eszt juttatja győzelemre. Kétségtelen, hogy ennek a rendszernek is megvannak a hibái, fogyatékségei, amelyeknek kiküszöbölésével sokat foglalkoznak mostanában, de ez a rendszer ezeket az országokat mégis sok megrázkódtatástól óvta meg. Bethlen István gróf szerint: «Közép-Európában a demokráciát a túlzottan általános és egyenlő választójog tette tönkre». Bethlen nyilván Németországra és Ausztriára gondol. Németországban a demokrácia nem azért bukott meg, mert a képviselőket a népi széles rétegei titkos szavazással választották, hanem azért, mert a francia nacionalistákban nem volt elég mérséklet és addig feszítették a húrt, amíg elpattant. A weimari demokráciát az buktatta meg, hogy a rossz békeszerződés és az antant-hatalmak még rosszabb háború utáni politikája újra felélesztette a német sovinizmust, sőt imperializmust, amely a kompromisszumos megoldásokat kereső weimari politikusokat elsöpörte. Ez azonban

meg történt volna akkor is, ha egy millióval kevesebb német választotta volna meg nyílt szavazással a weimari képviselőket. Legfeljebb hamarabb következett volna be a változás és a különbség a két rendszer között nem lett volna ily feltűnően nagy. Az osztrák demokrácia bukását sem a választók száma, vagy a szavazás módja okozta, hanem Ausztria tragikus helyzete, amelyet a saintgermaini szerződés hozott létre. Cseh-Szlovákiában pedig az általános titkos választói jog semmit sem árt a demokráciának. Ez a demokrácia csak a csehek irányában érvényesült ugyan, a kisebbségek irányában — sajnos — kevésbé, ez azonban a választójoggal némesak, hogy nem függ össze, hanem ellenkezőleg a választójog általános és titkos voltának köszönhető, hogy a magyar kisebbségek megfelelő parlamenti képviselőkkel bírnak Cseh-Szlovákiában.

Igen érdekes tétel Bethlen István grófnak az, hogy az általános választójog manapság könnyen a demokrácia megölőjévé válik azáltal, hogy a proletár osztályok általa megszerzik a hatalmat s azt a többi társadalmi osztályok felretolására, a meglévő gazdasági és társadalmi rend felforgatására és saját kizárólagos uralmuk felállítására igyekeznek felhasználni. Hogy ily törekvéseket megfigyelhettünk, az kétségtelen, ámde jobb a helyzet, ha a népi széles rétegeit nem engedjük az urnák elé, vagy megakadályozzuk őket abban, hogy meggyőződésük szerint szavazzanak? Forradalmak akkor is voltak, amikor nem volt általános titkos választói jog. És ne feledjük, hogy sem Németországban, sem Olaszországban nem parlamentáris úton ragadták magukhoz a hatalmat azok, akik azt a demokrácia megszüntetésére használták fel.

Nagyon igazságtalan és tendenciózus Bethlen István, akkor, ami-

**Kevés a pénz,
sok a szükséglet!**

**Azért csak hasznos, megbízható,
jó minőségű áru vegyünk!**

Meleg ruhát, szövetet, flanelt előnyös áru

maradékokban

Divat- és tánc-selymet
Kötött bluzt, meleg kesztyűt, harisnyát
Mindig legolcsóbban

Kontsek Kornél

divatruházában talál.

Boldog újéve lesz, ha megnézi
a legvidámabb új magyar filmet:

Szerelemből nősültem

Kabos — Erdélyi Mici — Ráday — Csontos.
Kisérők: CHAPLIN ES A CSODAFORRÁS. — Magyar híradó!
Előadások: újév napján és vasárnap 3-5-7-9 órákor,
hétfőn 5-7-9 órákor.

V i g s z i n h á z

ÉTKEZŐK FIGYELMÉBE!
HETI és HAVI ABONOMA
 utólagos fizetés mellett olcsó árban
a BORG.DA-féle
 orth. kóser étteremben.
 Hungária palota.

kor megállapítja, hogy »sem Széchenyi, sem Kossuth, sem Eötvös, vagy Deák Ferenc, szóval a nagy liberális generáció vezetői nem állottak az általános választójog álláspontján és 1848-ban, mikor erre alkalmuk lett volna, nem is csinálták meg». Hát azért, mert közvetlenül a jobbágyok felszabadítása után a rendi alkotmány helyébe a népképviseleti rendszert állították ugyan, de igen rövid kormányzásuk idején nem hozták be a titkos választójogot, talán kilencven évvel később már létre lehet hozni ezt a reformot.

Bethlen István attól tart, hogy »két jelszónak van varázshatása, az egyik ilyen jelszó »ingyen földet mindenkinek«, a másik pedig az, hogy »le a zsidókkal«. Bethlen István téved, ha azt hiszi, hogy ezek ellen a jelszavak ellen plurális joggal kell védekeznünk. Az ellen a politika ellen, amely ezek mögé a jelszavak mögé rejti, komoly birtokreformmal, az állásnélküli ifjúság sorsán való állandó segítséssel, felvilágosító ellenpropagandával és bizonyos tendenciák hivatalos támogatásának megszüntetésével kell harcolni. A jogfosztás csak szitáná azok forradalmi hangulatát, akikről Bethlen István az

ország nyugalmát félti. Bethlen szerint »tipikusan proletárnemzet vagyunk« és proletártömegeink az összlakosság 60-70 százalékát teszik ki. Ha ez így van, az a nagybirtok és nagytöke végzetes mulasztásainak következménye. Igazságosabb birtokeloszlást, a proletárrétegek gazdasági fel-emelkedését semmiképpen sem várhatjuk attól, hogy megint csak azokra bizzuk a nép sorsának intézését, akik rövidlátással ezt a helyzetet előidézték.

Bethlen egy és más szempontját talán még csak meg lehetne érteni, ha olyan javaslatokkal állna elő, amelyek összeegyeztethetők az azzal a törekvéssel, hogy a népakarat a reform által határozottan érvényesüljön. Mert hisz a reform célja kétségteljesen a népi politika előfeltételének megteremtése. — Bethlen István gróf azonban a pluralitást és a közvetett szavazati jogot ajánlja. Tehát azt, hogy a választók egy részének több szavazata legyen, mint a másiknak és hogy a választók egy része ne a jelöltekre szavazzon, hanem a képviselőválasztókat (elektorokat) válassza meg. Ez természetesen azt célozná, hogy az a réteg, amely ilyen másodrendű szavazati jogot kap, abban az illúzióban ringassa magát, hogy résztvesz a szavazásban, valójában azonban akarata nem érvényesülhessen. Ilyen fortélyokkal valóban nem szabad a nép túrelmét próbára tennünk. A másodrendű szavazók, tehát a másodrendű polgárok kategóriáját nem szabad megteremtünk és főképp nem szabad ily módon elgáncsolnunk, hogy a magyar falvak népe végre szóhoz jusson!

mivel az az álláspontjuk a Nemzeti Önállósítási Tanács vezetőinek, hogy a vidéknek elhanyagolt részét kell elsősorban orvossal ellátni.

Az elhagyott falvakba kerülő fiatal orvosoknak két évig 100 pengő fix-fizetést fognak adni, hogy az első években megélhessenek.

400.000 pengő kölcsönt engedélyezett eddig a nemzeti önállósítási alap

138 kérvényező kapott kölcsönt. — 210 kérvényt elutasítottak. — Az alap eddigi működése.

Budapest, december 31. Félévvel ezelőtt a kormány két millió pengővel **nemzeti önállósítási alapot** létesített, amelynek az a hivatása, hogy kölcsönöket nyújtson a főiskolát végzett és éreltségtelt egyéneknek, akik a kölcsönből önálló és szerény egzisztenciához jutnak.

A Nemzeti Önállósítási Tanácshoz 1153 kérvény érkezett, amelyekben 6.900.000 pengő kölcsönt kértek. A kérvényezők 15 százaléka budapesti, a többi mind vidéki.

Nagyon érdekes a kérvényezők megoszlása aszerint, hogy milyen pályán akarnak egzisztenciát teremteni a Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával. A főiskolát végzeteknél

ügyvéd 64, orvos 89, gyógyszerész 18, mérnök 11, gazdálkodó 94, kereskedelmi pályán 35, ipari pályán 55, egyéb 7.

A középiskolát végzeteknél: gazdálkodó akar lenni 209, kereskedelmi pályán kíván elhelyezkedni 181, ipari pályán 186, egyéb önálló pályán pedig 21.

A kérvények felülbírálásánál elbírálják, hogy a kérvényezőnek meg van-e

a képessége arra az életpályára, amelyen önállósítani akarja magát. Megvizsgálják az egyéniséget, a megbízhatóságát, az életkörülményeit és csak ha minden feltételnek megfelelt, juttatnak neki segélyt.

A Nemzeti Önállósítási Tanács eddigi működésének eredményéről ezeket az adatokat bocsátotta nyilvánosságra a tanács elnöke:

— Erdemben 348 kérvényt bíraltak el és ezek közül

138 esetben engedélyeztek kölcsönt 400.000 pengő összegben. Elutasítottak 210 kérvényt.

A folyósított kölcsönösszegek 1000—10.000 pengő között mozognak. Nagyjában kialakult például, hogy

egy ügyvédi iroda berendezésére 3000 pengő szükséges.

A foglalkozási ágak szerint folyósított kölcsönösszegek a következőképpen oszlanak meg: 18 budapesti főiskolát végzett fiatalember kapott kölcsönt. Ezek közül: ügyvéd 7, mérnök 1, kereskedő 4, iparos 6, 61 vidéki főiskolát végzett fiatalember részesült kölcsönben. Ezek közül ügyvéd 18, orvos 20, gyógyszerész 1, mérnök 3, gazdasági pályára lépő 9, kereskedő, 3, iparos 6, egyéb 1, 15 budapesti középiskolát végzett kapott kölcsönöket. Ezek közül kereskedő 8, iparos 7. A kölcsönben részesített vidéki középiskolát végzett fiatalemberek száma: 44, ezek közül gazdasági pályán létesít önálló egzisztenciát 15 kereskedelmi pályán 15, ipari pályán 13 és egyéb önálló foglalkozási ágakban 1.

A budapesti kérvényezők közül orvosnak nem adtak kölcsönt,

B. u. é. k.
 kedves vevőinek és jóismerőseinek
Neumann József
 rádió-, esillár-, és kerékpár-kereskedő
 PIAC és SIMONFFY U. SAROK.

Az igazságtalanság gyászleplét emelgetni kezdi az igazság lelkiismerete

Óévi istentisztelet a Nagytemplomban.

Bensőséges óévi istentiszteletet tartottak pénteken délután a Nagytemplomban. A templom csarnokát és pad-sorait zsúfoltan megtöltötték a hívek, akik ajátos lélekkel énekeltek el a zsolnárt és hallgatták meg dr. Maklárj Károly püspök szentbeszédét.

A püspök lélekmarkoló szavakkal mutatott rá arra, hogy minden élonek sorsa az enyészet, de minden meg is

újul Isten kifürkészhetetlen akaratából. Hálát adott Istennek, amiért a város a jog, a szabadság és az erkölcsi rend városa lehetett, hálát adott, — amiért az országot elnyomó igazságtalanság gyászleplét már emelgetni kezdi az igazság egyre erősödő lelkiismerete.

Maklárj Károly püspök beszédét újabb zsolnár éneklése követte.

Több volt a házasság, kevesebb a halálozás Debrecenben az 1937-es esztendőben

Az elmúlt esztendő legkedvezőbb statisztikáját Debrecenben az anyakönyvi hivatalban találhatjuk meg. A most lepergett esztendőben több volt a házasság, mint az előző évben, viszont kevesebb a halálozás. A szaporodás is kevesebb volt.

	1936	1937
Születés:	2728	2721
Házasság:	1004	1159
Halálozás:	2037	2015

A házasságok számának szaporodását az anyakönyvi hivatalban azzal magyarázzák, hogy az 1937. esztendőben

kétségtelenül enyhült a gazdasági helyzet.

A statisztika tükrében világosan látszik, hogy a konjunkturális idők milyen rendkívül nagy mértékben befolyással vannak a házasságkötésekre. A háború után következő években óriási emelkedést mutatott a házasságkötések grafikonja, ami mindjobban

süllyedt a gazdasági helyzet romlásával kapcsolatosan.

Aki tehát a házasságkötések statisztikájának tükrében szemléli a gazdasági helyzetet, optimizmussal tekinthet 1938 elé.

A FÜGGETLEN UJSÁG
 hirdetését mindig erőltetjük.

Boldog Újévet kíván
DALMANN
FERENCZ
 vasuti vendéglős

Egy jámbor ember emlékezete

Dr. Schlesinger Sámuel főrabbi halálának évfordulójára

Különös terméke a magyar nyelvnek a *jámbor* szó. Kétségtelen, hogy a jó és ember forrt benne össze válhatatlanul, de azért egyebet is, többet is jelent, mint két alkotórésze, aminthogy a víz is egészen más, mint a benne vegyülté vált hidrogén és oxigén. — A jámborhoz még legalább két mellék fogalom csatlakozik: a vallásosság és a szelídség; a vallásosságot természetesen istenfélelemnek is nevezhetjük, a szelídséget pedig türelmességnek. Ha mindezeket az emberi nemes tulajdonságokat megtestesítve akartam magam előtt látni, akkor egy évvel ezelőtt átmentem a szomszédba, a rabbi-lakba és ott találtam szent könyveiben búvárkodva dr. Schlesinger Sámuel főrabbit, akit — sajnos — most már csak emlékezetemnek mindinkább homályosodó rejtekeiből kell fölidézniem.

Dr. Schlesinger Sámuel valóban a jámborság megtestesülése volt, akiben a jámbor ismertető jelei külön-külön és együttesen mind feltűntek. Külön-külön, minthogy a tökéletes gyümölcsnek alakjában és színében, illatában és ízében egyenként gyönyörködhetünk, de együttesen is, mint mikor a gyümölcsnek üdítő és tápláló erejét élvezzük.

Legkevesebbet kell beszélnem istenfő vallásosságáról, nem azért, mert azt papi hivatása természetesen magyarázza, hanem mert erről az oldaláról legjobban ismerték híveinek táborán belül és kívül egyaránt. Annál inkább ki kell emelnem türelmét és szelídségét. Vallásosnak nevelhető az ember; a szülei házában már gyermekkorban elsajátított imádságok, az Isten házában folyton gyakorolt áhítatosságok vallásossá tehetik az embert, már csak azért is, mert a szokás második természetévé válik, de türelmesnek, szelídségnek születni kell. Dr. Schlesinger Sámuel a legfőbb emberi erényt: a türelmet, a legkellemesebb lelki sajátságát: a szelídséget már születésekor bírta, mert már akkor kapta egy egész életre szóló isteni ajándékát. Vallásossága ég felé irányította tekintetét, szelíd türelmessége emberek és emberi intézmények iránt nyilvánult meg. Szelíd türelmessége

teszi érthetővé, hogy bár neolog hitközségből jött hozzánk statusquo hitközségbe, neolog hittestvérei tovább is maguk közé számították; statusquo hitközségi rabbi-állásában pedig az a csodálatos dolog történt vele, hogy Debrecennek és Debrecen környékének ortodox zsidósága teljes tisztelteliséggel iránta és hogy az ortodox hittestvérek éppen oly érdeklődéssel és megértéssel, ha nem nagyobb hallgatták templomi beszédeit, mint közvetlen hívei.

A jámborságtól azonban, amint a szó eredete is mutatja, elváhatatlan a jóság, még pedig a cselekvő jóság, a jótékonyág. Kevés embert ismertem, akinek nagyobb öröme telt volna a jócselekedetben, mint dr. Schlesinger Sámuelnek. Gyönyörködve osztogatta búsas szellemi és sokkal szűkösebb anyagi javait, osztogatta bőséges teológiai és világi ismereteit, adott tanácsot és kalácsot, adott erkölcsi és anyagi segítséget, adott közvetlen és közvetve, adott mindenkinek, aki kért, nem törődve azzal, hogy a sok érdekes között néhány érdemtelen is élvezgyül. Olyan volt, mint a termékeny gyümölcsfa, mely évről évre meghozza a maga dús és egészséges termését, bár tudja, hogy egy-két gyümölcsbe féreg furakodik bele. Valóban, ha a magyar nyelv géniusza csupán őt tartotta volna szem előtt, sohasem született volna meg ez a magyar közmondás: A szentnek is maga felé hajlik a keze.

Amint adni jobban szeretett, mint venni, engedelmeskedni is szívesebben engedelmeskedett, mint parancsolt. Idejének és akaraterejének oly nagy részét fordította az isteni törvényeknek való engedelmességre, hogy mindkettőből már csak kevés maradt a parancsolásra, holott még híveire, annál inkább munkatársaira és alárendeltjeire rá-ráfért volna a parancsnak egy-egy szigorúbb szava. De ő a maga természetéből indult ki s úgy gondolkodott, hogyha ő önként teljesíti minden nagyobb és kisebb kötelességét, mások se várják a parancsolgatást. Szinte magától érthető,

Ernyőszalonból vegyen Ujévre ajándékot

Piac utca 77. [Linoleummal szemben]
Strapa női ernyő 3.48-tól, Díval műselyem ernyő 4.50-től
Férfi ernyő 4.48-tól.

hogy amint többen jóságával visszaéltek, engedékenységet is kihasználták néhányan. Rajta is betelt a már Fahidi Ferenc följegyezte régi magyar példabeszéd: Nincs könnyebb, mint egy valóban jámbor embert kijátszani!

A biblia magyar szövegében a jámbor szó két héber szónak a fogalmi körét igyekszik beölelni: az igaz jelentésű *cádik* és a kegyes jelentésű *chászid* szót. Mindkét szót a maga eredeti, a maga őszivetségi értelmében bátran ráilleszhetnők dr. Schlesinger Sámuelre, mert igaz is volt, kegyes is volt. De tudjuk, ez a két szó az újabkori zsidóság, — így a magyarországi zsidóság — életében is jelentésváltozáson, mondhatnók, jelentéselferdülésen ment át, úgy hogy mai használatukban nem csak mi nem alkalmazhatjuk dr. Schlesinger Sámuelre, de ő maga sem vállalta volna sem az egyiket, sem a másikat.

A zsidóság mai nyelvében a *cádik* csodatévő rabbit, a *chászid* egy rajongó, vakbuzgó szekta tagját jelenti. Dr. Schlesinger Sámuel bizonyára hitt az Istennek csodatévő szent akaratjában, de sokkal kisebbnek tartotta magát, mint sem a szentséges Isten éppen őt választotta volna ki a maga csodatevő akaratának eszközüül. Még kevésbé fogadta volna el a chászid elnevezést, mert ő a maga istenfő kegyes voltát nem mellig érő szakállal, lengő halántékfürtekkel kívánta kimutatni és mert a lehető legtávolabb állott attól a chászidi felfogástól, mely szerint némely zsidó Isten választott népéből még külön ki van választva és egyedül van jogosítva az Örökkévalónak közvetlen közelében lenni. — Szóval alázatossága nem engedte, hogy csodatevő cádiknak érezze magát, szabad szelleme, egyetemes

zsidó-érzése pedig felülemelte a rajongó chaszidizmus szűk korlátain.

A hagyományos zsidó felfogás két világot ismer: ezt a világot és a jövő világot, más szóval a földi és a mennyi életet. Ugyancsak e hagyományos felfogás szerint e világi élet, ha még oly hosszúra nyúlik is, csak előkészület a végtelen jövődöbélre, melyet az ember úgy szerzhethet magának a legbiztosabban, ha minél tökéletesebben teljesíti a három legfőbb zsidó kötelességet: a töratanulást, az istenszolgálatot és az emberekkel való jócselekedetet. Azt kell hinnünk, hogy dr. Schlesinger Sámuel töredéknek mondható földi életében annyira eléget tett hármaskötelességének, oly tökéletesen tette magát a törában, az istenszolgálatban, a jócselekedetben, hogy az Örökkévaló már 53. évében is méltónak találta a jövő világra, azért vette magához oly korán és oly hirtelenséggel, mintahogy Illés próféta felszállott tüzes szekeren és tüzes lovakkal az égbe.

Annak a lesújtó veszteségnek a mélységéből, melyet dr. Schlesinger Sámuelnek oly korai halála jelentett a debreceni s azzal együtt az egész magyar zsidóságra nézve, csak erős hit és biztos remény emelhet fel bennünket, hogy az Örökkévaló mint eddig, ezentúl is megajándékozza Izráelt olyan istenfő, olyan igazhívó, olyan békeszerető, szóval olyan tökéletes jámbor emberekkel, amilyenek sorában ragyogott dr. Schlesinger Sámuel rövid időre szabott földi élete folyamán és amilyenek között az idők végéig tündökölni fog az ő örök emlékezete. Áldott legyen a jámbornak az ő emlékezete!

Debrecenben, 1938 január 1-én.

Kardos Albert.

Baldog Ujévet kíván a

Szendrő Sándor cég

mélyen tisztelt Vevőinek

A vonat alá esett egy vasúti altiszt, halálra gázolták a kerekek

Péntekre virradó hajnalban tragikus szerencsétlenség történt a sápi vasúti állomás közelében. Petik Ferenc MÁV üzemi altiszt a Sáp felé közeledő tehervonaton tartózkodott. Az állomás közelében Petik az egyik tehervagon ajtajához ment, de egy zökkenőnél elvesztette az egyensúlyát és kizuhant. A szerencsétlen ember

a vonat alá esett. A kerekek halálra gázolták Petik Ferencet.

A tragikus halálesetről értesítették a debreceni hatóságokat. Zsögöd Jenő dr. vizsgálóbíró és a törvényszéki orvos

szakértő Sápra utaznak a helyszíni vizsgálat megtartása végett.

METEOR MOZI MŰSORA

Szombaton, Ujév napján!
3-5-7-9 órákor! BALAKLAVA
(A krimi gárda).

Vasárnap: Gary Cooper grandiózus filmje! „KINAI ARÁNY”.
Előadások 3-5-7-9 órákor!
Megelőzi: HIRADÓ.

Korcsolya élezés homocura
legjobban készül
Erdélyinél Csapó-u. 41. sz.

Bekacs szőrme béléssel P 28.—
Bőrkabát egész szőrmebéléssel P 48.—
Meleg aublé kabát P 18.—
 az újonnan átalakított
Budapesti Ruhaházban
 Csapó-u. ca. 6.

A kormány szemben áll minden szélsőséggel, bárhonnán jöjjön az

Meddő az óhaj, hogy velem balfelé kanyarodjon a kormány politikája. — Titkosság a jogban, becsületesség a megvalósításban — mondotta Darányi miniszterelnök szilveszteri rádióbeszédében

Budapest, december 31. Darányi Kálmán miniszterelnök Szilveszter napján délután rádiószózatot intézett a magyar nemzethez. Beszéde elején Szent István nagy államalkotó alakjáról emlékezett meg, majd kormánya politikájáról beszélt:

— Tisztában vagyok azzal, hogy gazdasági felemelkedésünk egyik legfőbb feltétele nemzeti termelésünk számára minél több és biztosabb külföldi fogyasztópiac szerzése. De fontosak a ma problémái is. Az önmagára utalt nemzetnek akkor lesz nyugodt az életfolyama, ha a belső rendet, belső egyensúlyt a hasznos erők együttműködése által biztosítani tudja. Szükség van erős pártra alapított kormányzásra, de ez

önmagában nem elég nemzetünk jövőjének biztos és nyugodt képzésére.

Amikor a nemzeti közösség nagy kérdéseivel állunk szemben, szükséges, hogy felemelkedjünk a pártok feletti szempontokig.

Szükség van egységre, annak felismerésében is, hogy ebben az országban csak alkotmányos törekvések érvényesülését lehet megengedni.

Ennek biztosítéka a törvényhozás, igazságszolgáltatás és közigazgatás egymástól való függetlensége, az államfői tekintély, a parlamentarizmus, másfelől pedig maga a nemzeti öntudat. A diktatúra kérdésében félreérthetetlen nyilatkozatot tett szolnoki beszédében az ország kormányzója. Az egész világon dul a világnézetek harca és nagy táborok vonulnak fel egymás ellen. Ismételtelen kijelentem, hogy ez a harc nálunk a nemzeti keresztény világnézet győzelmével eldőlt.

— Kormányom jobboldali politikát folytat és

szembe áll minden szélsőséggel. Ilyennek tekint minden mozgalmat, jöjjön az bármely irányból, amely a fennálló törvényes állami és társadalmi rend ellen izgat és cselekszik: annak megváltoztatására, az alkotmányos út helyett erőszakos törvénytelen és forradalmi eszközökkel törekszik.

Ismételtelen hangsúlyozom azt is, hogy meddő marad minden óhaj, amely arra számít, hogy

velem e politika egy hajszálnyira is balfelé elkanyarodhatik.

A magyar önkormányzati szellem

mindig egyesíteni tudta a hagyományok tiszteletét a haladás gondolatával. Amikor a titkos választójog bevezetésével biztosítani akarjuk az alkotmányos jogok gyakorlásának minden külső befolyástól való mentességét, alapvető szempont csak az lehet, ami a nemzet egyetemének érdeke:

a magyar közéletből el fog tűnni a nyíltszavazás idejét múlt formája és vele az a több évtizedes mérgező anyag, amely annyiszor nyugtalanította politikai életünket.

De vakon és megfontolás nélkül nem lehet a kérdéshez nyulni. Mi választójogi rendszerünkben alkotmányos bástyát építünk a magyar nemzet javára.

Titkosság a jogban, becsületesség a megvalósításban: e két alapelvek épül fel a törvényjavaslat. A miniszterelnök ezután gazdasági és szociális problémákról szólott:

— Tökés gazdasági rendben a magántulajdonra alapított társadalomban az egyéni munka és vállalkozás eredményét és gyümölcsét a jogrend keretében mindenki számára feltétlenül biztosítani kell. A tőke a gazdasági, sőt a nemzeti élet igen fontos tényezője, épen ezért a tőkeképződést mindenképen elő kívánjuk mozdítani.

— Emberséges munkabér, a jövőről való gondoskodás, egészséges lakás, megfelelő élelmezés, tanítás, beteggondozás biztosítására akkor is törekedni kell valamennyi munkásréteg, valamint a falu és tanya népe részére, mikor a gazdasági üzem talán kevésbé jövedelmező. Ezért folytatja az állam a közmunkákat, a jövő megalapozására szükséges alkotások létesítését, a telepítést, fásítást, az öntözést, az útféltést, az ifjúság elhelyezkedéséről való gondoskodást. Nagy alkotások várnak megoldásra. E nehéz feladatok megoldása csak úgy sikerülhet, ha az egész magyar nemzet összefog jövőjének kiharcolására, az erre szükséges nagy áldozatok viselésében. Gazdag és szegény, hatalmas és gyenge, a nemzet nagy kérdéseiben és erőfeszítéseiben részt kell, hogy vegyen, ha el akarjuk érni a nemzet felemelkedését. Ebben az összefogásban látom és keresem én az igazi nemzeti egységet. Az új esztendőben Szent István évében a nagy király szelleme, izzó lelke járja át a magyarságot innen és túl a határokon.

— Vásároljon a FUGGETLEN UJSAG-ban hirdető cégek-él!

3 kívánság az új évre,

olcsó és mégis szép,
olcsó és mégis jó,
olcsó és mégis tartós
minden árucikkben

Benyáts ÁRUHÁZ

Magyarország olajszállító

Órlási olajmezők Magyarországon. — Az eddigi fúrások páratlan eredménye.

Lispe, december 31. Mint már közöltük olvasóinkkal, azok a furatások, amelyeket az *Europen Gas et Electric Company* hatalmas költséggel végeztet Magyarországon, novemberben nagy eredményt hoztak. Lispe-n a II. számú kútból vastag sugárban szökken fel az olaj s azóta is naponta 5 és fél, sőt hat vagon olaj áramlik a kútból. Az amerikai társaság semmi költséget nem kímélve a legmodernebbül szereltette fel a 70 méter magas fúrókutakat és tízennégy kilométer hosszú csővezeték-fektetést le Lispe és Ortaháza között. A lispei olajnak rendkívül magas a benzintartalma: 45—46 százaléknál. Ezenkívül 5—6 méter vastag erekben mindenütt lignitet találtak. Lispe-t megközelíteni rendkívül nehéz, ezért a társaság már tavasszal megkezdte az útféltést Kanizsa és Lispe

között. A zalaegerszegiek már is mozgalmat indítottak, hogy az útát ők kapják meg. A társaság azonban egyelőre útféltés helyett új kutakat kezdett fúrni. A III. számú kút fúrása karácsony előtt kezdődött meg és a szakértők szerint feltétlenül sikerrel fog járni.

A társaság egyidőben a Kisalföldön is furatásokat végeztet. A fúrások Boroszló határában már folynak is és ha a jelek nem csalnak, Sopron megyében még a lispeinél is dúsabb olajmezőket fognak feltárni. Ebben az esetben számbaveve a lispei olajkútak egyre fokozódó hozamát és az új kútakat, Magyarország aunyi olajat fog termelni, hogy bőségesen fog jutni exportra is. A külföld állandóan figyelemmel kíséri a fúrásokat.

Boldog újévet kíván
 kedves vevőinek a
Klein Divatház

Szakszerű modern keretezés

Berger üveg és porcelán
kereskedésében
Piac u. 58.

A mai magyar festészet problémái

egy fiatal piktor szemén keresztül

Néhány őszinte szó a fiatal tehetségek keserveiről

A mai magyar művészvilág egyik legelhagyottabb és legkevésbé pártfogolt ága kétségtelenül a piktúra. Régi bohémregények is sűrűn esetelték a festők nehéz helyzetét, akkoriban azonban még valóságos paradicsomban éltek a piktorok a jelenlegi nyomorúságos helyzethez viszonyítva. Festőnek lenni és megélni — valóságos életművészet manapság.

Szóljon a festő nagy nyomoráról az, aki legjobban ismeri helyzetüket: a fiatal festőgeneráció egyik tagja. A jelenleg Debrecenben tartózkodó tehetséges fiatal festőt, Csáky-Lukács Imrét szólaltatjuk meg, aki így beszél a képzőművészet jelenlegi helyzetéről:

— Furesának látszik, de úgy van, hogy a mai festőknek az okozza a megélhetési nehézséget, ami látszólag megsegíti őket: a képereskedők nagy vásárlási kedve. A kereskedők ugyanis szívesen vásárolják a fiatal piktorok képeit,

de dömpingáron.

Ez azt jelenti, hogy a festők tömegtermelésre kényszerülnek, mert egy-egy képért szinte hihetetlenül alacsony árat kapnak. Ez a tömegmunka viszont azt eredményezi, hogy

a képeknek teljesen elvész a művészi értékük, a festő is belefáradt, elfáradt.

Ez a helyzet természetesen nemcsak a festők megélhetését veszélyezteti, hanem rendkívül káros az egyetemese magyar képzőművészetre is. Eppen ezért feltétlenül megoldást kellene keresni. Igazi megoldást az jelentene, ha publikum nem csupán a kereskedőknél vásárolna, hanem magukkal a festőkkel is keresné a kapcsolatot. Ez alatt főként azt értem, hogy

sűrűbben látogatná a csoportvagy egyéni kiállításokat s ezeken a helyeken vásárolná meg azokat a képeket, amelyek ízlésének megfelelnek.

Az ilyen képvásárlásoknak megvan az az előnyük, hogy sokkal nagyobb és művészebb képekhez jutnak hozzá, mintha azt közvetített úton vennék meg. Természetes és könnyen érthető, hogy a festők kiállításaira csakis azokat a képeket viszik, amelyek legalább is megütik az átlagos mértéket,

amelyre művészetük képesíti őket. De a kiállításokra általában jóval átlagon felüli képekkel igyekeznek szerepelni a művészek. Eppen úgy, mint ahogy a színházba jár a közönség, kellene elmennie a képiállításokra, olyan helyekre, ahol ízlését fejleszthetné és inkább megtalálná azt, amit keres, mint a tömegprodukciók kirakataiban és raktárában.

— Hogy általában maguk a festők is mennyire kevésre becsülik azokat a képeiket, amelyeket közvetett úton juttatnak a publikum elé és szinte gyárilag termelték, arra jellemzőképpen elmondok egy esetet. Az egyik ismert magyar festő, aki akármennyire ismert is, ugyancsak rá van arra szorulva, hogy közvetett úton juttassa el műveit a közönséghez, nemrégiben egy hatalmas képet kapott becsomagolva. Kibontotta a csomagot és benne meglepetve ismert rá a saját festményére. Kiderült, hogy egy debreceni úr küldte hozzá azzal a megjegyzéssel, hogy szeretné, ha a művész szignálná, vagyis aláírná a képet. Ezzel szeretne hitelességet szerezni a festménynek. A művész visszaküldte a képet, előzőleg azonban a festmény hátára a következőket írta: »Ez ama képeim közül való, amelyeket kommersziális alapon festek«. De a festmény alá

nem írta nevét.

Számtalan esetben nyilatkoznak így a festők műveikről, ami viszont helytelen, mert ha már elszánták magukat a tömeggyártásra, akkor vállalni kell érte a felelősséget. Viszont ők maguk is érzik és tudják, hogy amennyiben rendkívül nehéz helyzetükben némi enyhülés mutatkozna, mingyárt többet, jelentőségesebbet és művészebbet alkotnának.

— A megoldásra váró helyzet az, hogy a képereskedők egy része valósággal rákényszeríti a mai nehéz viszonyok között tengődő festőgenerációt arra, hogy tömegmunkát végezzenek és így idejük se legyen az igazi művészettel foglalkozni, hanem csakis »kiforrott technikájuk« révén dolgozhatnak fel témákat. Minden bensőség és lélek nélkül. Képeikbe elgondolást, művészi problémát belevinni szinte lehetetlen, mert

Cipőt, hócipőt

olcsón vásárolhat

BELLA cipőüzlet

új helyiségében a püspöki palotában,
Hatvan-utca 1.

Nagy választék!

Olcsó árak!

tömegeiket kell gyártani. Mondhatnám: képeik szabása jó, csak nem szabad viselni!

— A fiatal generáció

irtózatosan nyomorog.

Kénytelen esetleg mással is foglalkozni, eltérni a piktorától, különösen az, aki nem bírja a kommersziális alapokra helyezett »művészetet«. Vannak városok, ahol művésztelepek vannak, de ezeknek nagyrészt sem törődnek különösképpen a művészekkel. Pedig csak ha némiképpen is hozzájárulnának ahhoz, hogy a művésztelepeken élő festők nyomora csak egy kicsit is enyhüljön, valóban sokat használnának a magyar művészetnek.

— A fővárosi piktúra csaknem

százszázalékig a képereskedők kezében van. Ezek közül csupán a régi, beérkezett festők tábora kivétel.

De a fiatalok óriási többsége a kereskedőtől függ.

mégpedig a hozzá nem értő kereskedőtől. Vidéken összehasonlíthatatlanul kisebb számban élnek festők, de nagyrészt itt is ugyanolyan nyomorban kinlódik. Vannak festők, akik számára busás anyagi hasznot jelent a kommersziális alapokra helyezett festészet, ezeknek viszont a művészetüket kellett odaadni esérébe.

— Gyökeres reformokra van tehát szükség a magyar piktúra megmentése érdekében — fejezte be szavait Csáky-Lukács Imre.

Boldog Újévet

kíván kedves vendégeinek és ismerőseinek

Szekeres vendéglős

SZENT ANNA U. 46.

KANDIA U. SAROK.

Súlyos fegyház- és börtönbüntetést kapott a garázda tolvajbanda

A debreceni büntetőtörvényszék Tokay-tanácsa pénteken fejezte be Reisinger László és társai bűnperének főtárgyalását. A bűnügyjel kapcsolatosan annak idején eljárás indult Bagdi Antal hölgyfodrász ellen is. — Bagdiról azonban hivatalos vizsgálat megállapította, hogy elmebeteg és ennek alapján megszüntették ellene az eljárást. Ilyen formán csak kilencen kerültek a vádlottak padjára: Reisinger László, Tóth Lajos, Sóvágó Endre, Fried Mór, Kertész István, Súlyok László, azonkívül három orgazda.

Reisinger és társai egész sereg betörést követtek el, kerékpártól kezdve zsebkendőig minden kezükügyébe akadó tárgyat elloptak. A rendőrségnek csak hosszas nyomozás után sikerült a tolvajbandát elfogni. A betörők csupán töredéket ismertek be bűnlajstromuknak, a bizonyítékok azonban ellenük szóltak.

A főtárgyaláson szintén alig ismeretek be néhány betörést. A törvényszék azonban megállapította valamennyiük bűnösségét és Reisinger Lászlót dologházzal sújtotta, amelynek legkisebb időtartamát három esztendőben állapította meg. Tóth Lajost

két és fél évi fegyházra, Sóvágó Endret

8 hónapi,

Kertész Istvánt és Fried Mór

7—7 hónapi börtönrre

Súlyok Lászlót 3 hónapi fegyházra ítélte a törvényszék. A három orgazda közül az egyiket 4 hónapi, a másikat 2 hónapi, a harmadikat 8 napi fegyházzal sújtotta a bíróság.

A büntetés ellen valamennyi elítélt fellebbezést jelentett be.

Boldog újévet kívánok
kedves vevőimnek

Szántó Zsigmond

bütorkereskedő, Piac u. 81.

— 57.000 kézbesítés egy hónap alatt. A városi elsőfokú közigazgatási hatóság kebelében működő kézbesítési iroda novemberi ügyforgalma a következő volt: Debrecen város összes hivatalos ügyei 30.123, m. kir. bírósági és ügyészségi ügyek 7357, ipari és kihágási ügyek 6785, helyi állami és egyéb ügyek 5322, vidéki állami és egyéb ügyek 2315, m. kir. postahivatali küldemények 587, hirdmények 876, postai ajánlott és közönséges levél 2442, összesen 56.907 darab.

Az Apollóban

GAUCSO, CSIKO és HARPO a három nagyszerű
komikus főszereplésével

B o i r á n y a t u r t o n

a legkacagtatóbb vígjáték!

Előadások: MA: fél 3, fél 5, fél 7, fél 9-kor, VASÁRNAP: fél 3, fél 5, fél 7, fél 9-kor, HÉTFŐN: fél 5, fél 7, fél 9-kor.

H I R A D Ó!

Magyar-est

lesz január 15-én az Arany Bika dísztermében, melyet a rádió közvetít és a filmhíradó felvétel készítenek róla.

Nagy tevékenységgel és körültekintő gondossággal készül a Magyar Est rendezése, melynek jövedelméből szenvedő, éhező gyermekeken akar segíteni Debrecen úri társadalma.

Szép és magasztos gondolat ez, melyet lelkesedéssel fogad minden nemesen érző szív.

Lelkes magyar asszonyok, honleányok és férfiak ragyogó színű magyar ruhákat öltönek fel, ősi nemzeti viseletünk rég nem látott pompáját mutatják be, a Magyar Esten. Tüneményes szép lesz, melyre lázas örömmel készülődik mindenki, nemesak Debrecen, hanem a szomszéd városok és megyék előkelőségei is.

Az est műsora:

1. Megnyitót tart dr. Balogh Gyula m. kir. kormányfőtanácsos.
2. Ünnepi beszédet mond dr. Lázár Andor m. kir. titkostanácsos, igazságügyminiszter, Debrecen országgyűlési képviselője.
3. Baja Mihály lelképásztor, a Petőfi Társaság tagja költeményeiből olvas fel.
4. Magyar nótákat énekel Bakó Andor gazd. ak. hallgató, Magyar Gyula cigányzenekara kísérete mellett.
5. Díszpalotást táncol 50 magyar ruhás pár.

A rendezőség munkájában részt vesz, ifj. dr. Molnár Béla ker. alvezérrel az élen a »Turul« Szövetség debreceni kerületének fő udvarnagyi kara, ötven rendező taggal.

Akinek van magyar ruhája okvetlen abban jelenjen meg, vagy estélyi ruhában, urak feketében.

A rendezőség izléses, magyaros táncerejével kedveskedik a megjelenteknek.

Pályázat előjegyzést, Kálvin-tér 17. alatt központi lelkészi hivatalban lehet bejelenteni. (o)

Gyermekek

önként kéri a hashajtót, ha egyszer Darmolt kaptak. A Darmol ize kitűnő és fájdalom nélkül hat. Ezért szereti a gyermek. **DARMOL**

ISMÉT ELFOGTAK EGY FIATAL BETÖRŐT

Megírtuk, hogy vasárnap délután betörő járt Nagy Endre asztalos Bethlen uca 25. szám alatti lakásán, — ahonnan 400 pengő értékű különböző ruhaneműt és értéktárgyat vitt el. A rendőrségi nyomozás gyors sikerrel járt, amennyiben tegnap már elfogták a tettest Fehér Gyula 19 éves állás nélküli fiatalember személyében, aki be is ismerte a betörést. Fehér Gyula lelkiismeretét még egész sereg besurranó lopás terheli és bűnlistájának összeállítása most folyik. Addig is őrizetbe vették.

**Menyasszonyoknak KELENGYEVÁSZNÁK
fehérnemük, terítők nagy választékban
Konísek Kornél divatáruházában**

A polgári pártok összefogásáról nyilatkozott Bethlen István gróf

Az új választójog veszedelméről, a veszedelmek megelőzéséről és a polgári pártok szoros együttműködéséről szól a nyilatkozat.

Budapest, december 31. Karácsonyi cikke után, amely a választójogi kérdés körül oly sok vitát kavart fel a magyar közéletben és oly sok jogos kritikát hívott ki, most most újra újabb nyilatkozattal áll a közvélemény elé Bethlen István gróf, amelyben ugyan csak a választójog reformjáról fejt ki elvi álláspontját.

Nyilatkozatát azzal kezdi, hogy az általános választójog bevezetése a háború után a legtöbb országban a közélet radikálizálására vezetett. A választójogi reformnak ez a hatása — folytatja ezután — kétség-telenül előrelátható nálunk is és határozottan számolni kell azzal, hogy

a bal- és jobboldali szélsőséges irányzatok nálunk is meg fog-nak erősödni.

Ezeknek az irányzatoknak megerősödése következtében meglehetősen parlamenti harcok természetűleg a parlament szellemi és erkölcsi színvonalának a süllyedését, a közéletben pedig zavarokat és válságokat idézhetnek elő.

A súlyos következmények komoly ellenszere főleg az volna, ha gondoskodás történnék arról, hogy a politikailag egyáltalán

teljesen iskolázatlan és a gazdasági életben a konszolidáltabb helyzetet nélkülöző rétegek ne juthassanak be abszolút többséggel a választók tömegeibe.

Ezután arról szól a nyilatkozat, hogy pillanatnyilag kedvezőbb hangulatokat szociális és gazdasági intézkedések kelthetnek. Ezek azonban egyáltalában nem teszik feleslegessé, hogy

magába a választójogi reformba építtessenek bele olyan védőgátakat, amelyek a fenyegető ártvizet a folyó medrében megtartják és lefolyását abban biztosítják.

— Lajstromos szavazásban — mondja a nyilatkozat — azt az előnyt látom, hogy a szervezett pártok a pártjukhoz tartozó jobb jelöltekkel indulhatnak.

Ez után a választójog bevezetésének technikai nehézségeiről beszél és azok közül a választólisták elkészítésének összeállításának, a felelősségi idők bevételeinek hosszúsága miatt azt a következtetést vonja le Bethlen István gróf, hogy

a Ház feloszlására 1940 előtt aligha kerülhet sor.

Azzal fejezi be nyilatkozatát Bethlen István gróf, hogy a választójogi reform érdekében, de különösen az első választások nyugodt lefolytatása érdekében is,

szükség van a polgári pártok szoros összefogására, ennek az előkészítésére és keresztülvitelére időre van ugyan szükség, de az idő elérkezett arra, hogy a miniszterelnök az erre irányuló tárgyalásokat megindítsa. Hogy ez milyen formában vihető keresztül: pártfü-

Az idén is megnyílik a Színházi Szabadegyetem

Országosan nagy feltűnést keltett tavaly az az úttörő vállalkozás, hogy az Ady Társaság a Csokonai-színházzal karöltve megrendezte az ország első színházi szabadegyetemét, amelyen kiváló előadók összefüggő előadássorozatban ismertették a színházzal kapcsolatos kérdéseket.

A tavalyi nagy sikertől indítva az idén még szélesebb körben rendezik meg a Színházi Egyetemet, mert az Ady Társaság s a Csokonai-színház mellé odaállott a Csokonai Kör is és így Debrecen két legelőkelőbb irodalmi egyesülete adja az országos nevű előadókat a Csokonai-színházon kívül.

Az előadások kétféleképpen: több előadással álló kollégiumok és egyes előadások. Négy előadás vasárnaponként a Déri-múzeumban lesz, ezeket Hevesi Sándor a világhírű rendező és színházelméleti tudós, Soós Béla egyetemi magántanár, Nagy Lajos, a kitűnő író és Horváth Árpád, a Csokonai-színház igazgatója tartják. Hét-köznapokon az Újságíró Clubban, a Gambinus-passzázsban lesznek az előadások, január 10-től március 7-ig, hétfőn, szerdán és csütörtökön délután 6 órakor. Az előadók előkelő névsora a következő: Mitrovics Gyula, Gulyás Pál, Oláh Gábor, Juhász Géza, Béber László, Csobán Endre, Horváth Árpád, Pap Károly, Kardos László, Kardos Pál és Péterffy László.

Az előadások végén szokás szerint vita lesz, sőt az idén azt az újítást is bevezetik, hogy a tanfo-

zió, koncentráció, vagy párt-szövetség, esetleg koalíció vagy egyszerű választási kartell

útján, az nemesak a kitűzött céltól, hanem attól függ elsősorban, hogy maguk a pártok mire kaphatók. Ezt csak a velük való tárgyalás tisztázhatja.

— Hiszem és bízom benne, — fejezi be nyilatkozatát Bethlen István gróf —, hogy erre is sor kerül.

Kedves vevőinek
Boldog Ujéve!
kíván
KELLER uridivat keres edj
Piac-utca 50.

lyam végén az önként jelentkezett hallgatóság számára kollokviумot tartanak.

Az országos viszonylatban is magas színvonalú Színházi Szabadegyetem iránt máris igen nagy az érdeklődés. Jelentkezni lehet a Méliusz, Csillag- és Csáthy-féle könyvkereskedésekben és a Csokonai-színház igazgatóságánál.

Uraim!
Ujévet megújított kalappal köszöntünk
P 150-ért
kifogástalanul tisztítja, alakítja
Weinberger kalapos
Széchenyi-utca 24.

HANKISS JÁNOS DR. TART ELŐADÁST A KÜLÜGYI VITA VACSORÁN

Budapest, december 31. A Külügyi Szemle és a rokon folyóiratok és szervezetek köré tömörült fiatalabb magyar külpolitikai és nemzetközi jogi írói gárda január 4-én rendezti a mostani évadban második külügyi vita vacsoráját. A vacsorán Hankiss János dr. egyet. tanár »Kis nemzet, nagy nemzet, szemle a gyakorlati és az eszmei külpolitika határ területén« címen tart előadást, amelyet vita követ. A vacsora iránt igen nagy az érdeklődés. A rendezéshez a képviselők közül is sokan csatlakoztak.

Hungária filmstúdió

MA, UJÉV NAPJÁN: d. u. 3, 5, 7, 9-kor, VASÁRNAP: d. u. 3, 5, 7, 9-kor. HÉTFŐN: d. u. 5, 7, 9-kor
a legszebb magyar film: a

„TOKAJI RAPSZÓDIA”

Szombat—vasárnap: FOX VILAGHIRADÓ, hétfőn: PARAMOUNT VILAGHIRADÓ!

Angol szövetség

nagy választékban. Uri szabóság. Miklós uca 2.

ü. v. Morgensiern Manó**Istentiszteleti rend**

A ref. templomokban január 1-én. Nagytemplom délelőtt 10 órakor dr Farkas Pál, délután 5 órakor Csutoros Sándor, Kistemplomban délelőtt 9 órakor Uray Sándor, 11 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor dr Lencz G. Sándor, Kossuth u. délelőtt 10 órakor Tamás Ferenc, délután 5 órakor Tamás Ferenc, Árpádtér délelőtt 10 órakor Kolozsváry Kiss László, délután 3 órakor Nagy Sándor. Ispoltály délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Kulesár Dezső, Homokkert délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Kovács József, Kerekestelep délelőtt 10 órakor Erdei Mihály, délután 3 órakor Erdei Mihály, Wolaffkatelep délután 3 órakor Kovács József, Nyilastelep délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 3 órakor Mezey Béla, Csapókeret délelőtt 10 órakor dr Dancsházy Sándor, délután 3 órakor Vándor Ernő th., Nyulas délelőtt 10 órakor dr Lencz G. Sándor, Téglavető délután 3 órakor Kovács Árpád, Tégláskert délelőtt 10 órakor Birinyi János, Dombostanya délután 2 órakor Halász András, Pallag délelőtt 9 órakor v. Szabó Endre.

Vasárnap, január 2-án. Nagytemplom délelőtt 10 órakor Siposs Imre, délután 5 órakor Csutoros Sándor, Kistemplom délelőtt 9 órakor Márki Kálmán, 11 órakor Szenes László, délután 5 órakor Nagy Dezső, Kossuth

u. délelőtt 10 órakor Kolozsváry Kiss László, délután 5 órakor Tamás Ferenc, Árpádtér délelőtt 10 órakor Nagy Dezső, délután 3 órakor Nagy Sándor, Homokkert délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Kovács József, Ispoltály délelőtt 10 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor Kulesár Dezső, Kerekestelep délelőtt 10 órakor Erdei Mihály, délután 3 órakor Erdei Mihály, Wolaffkatelep délután 3 órakor Kovács József, Nyilastelep délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 3 órakor Mezey Béla, Csapókeret délelőtt 10 órakor dr Dancsházy Sándor, délután 3 órakor Vándor Ernő th., Nyulas délelőtt 10 órakor dr Lencz G. Sándor, Téglavető délután 3 órakor Kovács Árpád, Tégláskert délelőtt 10 órakor Birinyi János, Dombostanya délután 2 órakor Halász András, Pallag délelőtt 9 órakor v. Szabó Endre.

A róm. kat. templomban és kápolnában.

Újévkor rendes vasárnapi miserend: reggel 6, 7, 8, 9 órakor csendes szentmisék. Fél 10 órakor nagymise, melyet pontifikál dr Lindenberger János apostoli kormányzó, szentbeszédet mond ugyanő. A további szentmisék

Vágó Rezső utóda:

Márkus Sándor tüzifa és szén telepe

Homokkert: Hid-utca 12.

Telefon: 21-31.

Legolcsóbb napiárakon szállít tüzfát — hasábosan és aprítva Belföldi legjobb minőségű szenek állandó raktáron.

kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Kertiségekben: Homokkertben Táróczy Antal piarista tanár, Csapókeretben Kummergruber Emil piarista tanár, Nyilastelepen Kiss László segédlelkész, Augusztia szanatóriumban Lengyel László segédlelkész, Hajdusámsonban Novák Gyula, Zita árvaházban dr Hanzély Lajos, Józán dr Szabó János, a fogházban Faragó László segédlelkész.

Vasárnap, január 2-án rendes miserend. A fél 10 órai nagymisét pontifikálja dr Lindenberger János apostoli kormányzó, szentbeszédet mond Kiss László segédlelkész. A kertiségi kápolnában a rendes miserend.

Az evangélikus templomban:

Újév első napján d. e. 10 órakor istentisztelet és úrvacsoraszítás. Prédikál és úrvacsorát oszt Pass László. Este 5 órakor istentisztelet. Prédikál Böjtös Sándor.

Vasárnap, jan. 2-án délelőtt 10 órakor istentisztelet. Prédikál Böjtös Sándor. Este 5 órakor prédikál Pass László.

A gör. kat. templomban:

Január 1-én, szombaton újév ünnepén reggel 7 órakor reggeli istentisz-

telet, délelőtt 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafüzérajtosság, 4 órakor nagy vecsernye.

Január 2-án, vasárnap ugyanaz az istentisztelet sorrendje.

A baptista imaházban. A Szappanos ucai imaházban újévkor délelőtt 10—11-ig prédikáció, délután 6—8-ig vallásosestély, vasárnap délelőtt fél 10—fél 11-ig prédikáció, délután 6—8-ig vallásosestély. Hétfőtől szombat estig álliensz program szerinti imaórák, este 7 órai kezdettel. — Szerdán este a baptista imaházban, csütörtök este az Údvadsereg imatermében lesz felekezeti imaóra.

Az unitárius templomban. Debrecen Hatvan uca 24. szám alatt levő unitárius templomban 1938. évi január hó 2-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes vasárnapi istentiszteletet tartunk. Ez alkalommal imádkozik és prédikál: dr Csiky Gábor, budapesti unitárius missziós lelkész, kormányfőtanácsos. A templom fűtve van. Istentisztelet után rendes havi keblitanácsi ülés lesz.

Boldog Újévet kíván

minden üzletfelének, barátjának és ismerőseinek:

Uri Testvérek Kt.hentes-, mészáros és csemegeárú üzlete
Simonffy uca 2. Telefon 14-45.**Robicsek Jenő**háziilag készült hentesárú kiviteli üzlete
Debrecen, Csapó u. 14. Tel.: 29-48.**Fekete Lajos**hentes és mészáros
Debrecen, Mester u. 48.**Weisz Lajos**mészáros
CSAPÓ U. 24.

B. U. É. K.

Weinberger József

Kisautó garage. Skoda-képviselet.

Papp Ferenchentes és mészáros
Csapó uca 18.**Vincze László**hentes és mészáros
Csapó uca 91.**Szabó Lajos**hentes
Debrecen, Csapó u. 83.**Boldog Újesztendőt kíván összes vevőinek****Horváth Gábor**

Boldog újévet kíván kedves vendégeinek és ismerőseinek

Boczán Sándor

úr és női fodrászata Bádógos u. 2.

Markovics Sándor

hentes-, mészáros és csemegeüzlete

Debrecen, Piac u. 71. Tel.: 29-41.

Harsányi Lajoshentes és mészáros
Debrecen, Péterfia u. 56.**Kocsis és Bakó**mészáros üzlete
Erzsébet u. 50.**Szabó Károly**

húsüzeme

Debrecen, Dégenfeld-tér 1.
Telefon: 27-67.**Oláh János**

hentes

Debrecen, Bethlen u. 29.

BOLDG ÚJÉVET KIVÁN kedves vevőinek és ismerőseinek

Altmann SZÜCS

BOLDG ÚJÉVET kíván igen tisztelt üzletfelének

FEHÉR BÉLA, az Egyesült Kefegyárak Rt. képviselője

Boldog újévet kíván

Jónás Jánospaprikakereskedő
Csapó u. 37.

Boldog Újévet kíván

összes
vevőinek**Böde Gyula Kft.**és
alkalmazottai

Fagyálló autóolajok

Valódi amerikai minőségben 25° C fagypontra!

Vezérképviselőt:

Gombosi Zoltán

Debrecen, Déllisor 4/b.

Telefon: 12-90.

A Szovjet üdvözölte az új román kormányt

Az ellenzéki pártok a királyhoz fordulnak segítségért. — Maniu: »Kalandor-kormány«. — Új választási rendelet. — Elrendelte a kormány az állampolgárságok felülvizsgálását.

Páris, december 31. A romániai események rendkívül foglalkoztatják a francia sajtót. A szélsőbaloldali lapok nyíltan hangoztatják, hogy

Románia eltávolodott Franciaországtól és onnan sem erkölcsi, sem fegyveres segítséget nem várhat többé.

Az Oeuvre értesülése szerint a francia külügyminisztérium már tervbe vette a fegyverszállításokra vonatkozó francia-román egyezmény felbontását. A hírt hivatalosan nem cáfolják.

Az Echo de Paris attól fél, hogy a román kormány olyan tettekre ragadtatja magát, melyek végleg szétbontják azt is, ami a kasantantból egyáltalában megmaradt.

Róma, december 31. Micescu új román külügyminiszter esütörtök este

kétórás megbeszélést tartott Ugo Sola bukaresti olasz követel.

Páris, december 31. A Petit Parisien, a kormány lapja a legélesebben ír Goga ellen. Szerinte Károly király a Berlin kegyeiért versengő pártok közül csak azért választotta Gogát, mert a vasgárdisták az ő személye ellen is állandóan izgattak. Rámutatott arra, hogy Goga

teljesen németpárti,

többször résztvevett a német pártnapokon és ott le is szögezte magát a horogkereszt mellett.

Ugyanezt írja az Excelsior is, lezögezte, hogy Goga volt az oka két év előtt a véres antiszemita zavargásoknak.

Bukarest, december 31. Goga miniszterelnök bejelentette, hogy minden megyében úgynevezett lánzsás osztályokat szervez meg a német rohamesapatok mintájára. Goga új rendelkezése a román ellenzéki pártokat nagyon súlyosan érintette. A pártok elhatározták, hogy

magához a királyhoz fordulnak segítségért.

A nemzeti parasztpárt és a »Minónt a hazáért« párt ezt az elhatározását nyilvánosságra is hozta.

Kolozsvár, december 31. A kolozvári Pátriának, a nemzeti parasztpárt hivatalos lapjának pénteki számába Maniu Gyula nagy eikket írt. Maniu cikkében a következőket jelenti ki:

— Győzelmünknek hatalomra kellett volna segítenie a nemzeti parasztpártot, hogy a politikai korrupciót, a komolytalanságot, a közéleti erköletelenséget és az üldözöttest kiséprűzze és helyükbe az ország összes fiainak,

faji és felekezeti különbség nélkül, békét és jólétet biztosítson.

megvalósítva az igazi keresztény

ígét: Aldás és béke a jóakarató embereknek.

— Az újév azonban ehelyett az országnak olyan kormányt hozott, amely esütöt az népünk alkotmányából, a polgárok jogáiból és amely a demokrácia üdvös elvei helyett a diktatúrát lépteti életbe.

— Az új év a hars jégében kezdődik számunkra. Harcolni fogunk az új személyi kormány ellen, amely az ország akaratára ellenére és »arulásra« támaszkodva jött létre.

A legélesebb harcot kezdjük a szabadságért, a konstruktív és nem üldöző nacionalizmusért; különösen azért, mert ez a »kalandorkormány« az ország létérdekeit veszélyezteti azáltal, hogy a miniszterelnök közismert politikai felfogása merőben különbözik Románia eddigi hagyományos külpolitikájától.

Bukarest, december 31. A Goga-kormány

új választási rendelettel akarja biztosítani a maga uralmát.

Az eddigi törvények szerint a kormány a töredékpártok szavazatait csak akkor kapta meg, ha 40 százalékos többsége volt legalább. Az új választójog, amelyet rendeleti úton akarnak életbeléptetni, már 10 százalékos esetén is biztosítja a kormánynak ezt a jogot.

Bukarest, december 31.

A román kormány elrendelte az állampolgárságok felülvizsgálását »iz évre visszamenőleg.

Moszkva, december 31. A lapok beszámolnak egy táviratváltásról, amely Istrate Miceanu, az új román külügyminiszter és Litvinov külügyi népbiztos között folyt le és amelyben a két miniszter országaik jövőbeni együttműködése tekintetében kölcsönösen bizalmát fejezi ki.

Havazás

Jóslás: Északnyugati szél, több helyen havazás, néhány helyen ónosasó. A síkságon az enyhülés folytatódik, de az olvadáspontot alig haladja meg.

HIRDETMÉNY

Debrecen város törzsméneséből létszámfeletti kancák és csikók 1938. évi január hó 16-án vasárnap reggel 9 órakor a debreceni Baromvásártéren tartando vásáron nyilvános árverésen eladásra kerülnek. Ugyancsak eladásra kerülnek január hó 17-én hétfőn reggel 9 órakor ugyanott a város törzsgulyájából tenyészbírák, birkaborjak, és üszök és hizlalt tarkabikák. Debrecen, 1937 december 31. Polgármester.

Boldog újévet kíván

kedves vevőinek és ismerőseinek a

HAVAS Harisnyaház

Rövidesen elhelyezik az egyetemi templom alapkövét

Ülést tartott a Kollégium jubileumi ünnepségeit előkészítő bizottság. — A kultuszminisztériumot Tasnádi Nagy András államtitkár képviselte.

A Kollégium jubileumi ünnepségeit előkészítő bizottság pénteken a központi egyetem tanácstermében ülést tartott. Az ülésen Makláry Károly püspök elnökölt, a kultuszminisztérium képviselőjében Tasnádi Nagy András államtitkár jelent meg, rajta kívül a bizottság tagjai dr. Kölcsey Sándor polgármester, dr. Csikesz Sándor egyetemi rektor, Révész Imre, Bacsó Jenő, Kállay Kálmán és Vargha Zsigmond egyetemi tanárok, dr. Vásáry István ny. polgármester, Vida Szücs Imre műszaki tanácsos, Kolozsváry Kiss

László lelkész, dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző és Paczó Márton műszaki tanácsos voltak.

Az értekezlet, amelyen az egyetemi templom elhelyezésének kérdését tárgyalták meg, bizalmas volt. A gyűlésen hozott határozatot felterjesztik a kultuszminisztériumba jóváhagyás végett s ha ez megérkezik, az egyetemi templom alapkövét a Kollégium jubileumi ünnepségeivel kapcsolatosan a Nagyerdőn, az egyetemi központi épület és a Vilmos császár körüli I. számú tanári villa között helyezik el.

Szilveszter 1937

Szilveszter van!

Boldog újévet!

Soh'se halunk meg.

Minden Szilveszter ezzel kezdődik. Senkinek sem jut eszébe a szilveszteri ujjongáskor a soh'se halunk meg helyett valami okosabbat belekiabálni az óráutésbe. Meghalt az Óév, éljen az Újév, soh'se halunk meg! És nem jut eszünkbe, hogy az újévek is lesz szilvesztere, amikor újra ugyanúgy fogunk ujjongani az óévvé vőnült újév halálán, a legújabb Újév születésén.

1937 szilveszterének éjszakáján a kivilágított debreceni uccák már a kora esti órákban megletek mulatni siető emberekkel. Senkinek sincs pénze egész évben és szilveszter éjszakáján mindenki azokon a helyeken tolong, ahol pénzbe kerül a tolongás. Ki érti ezt a csodát?

Kávéház. Finom uri, diszkrét dzsesz fűjja az andalító slágereket, a zongorista unott arccal mászkál a billentyűkön, pudeser arcú bárénekes fájdalmas arccal énekel, hogy »Gyönyörű mikor a május virággik«, bor, pezsgő, szerelem, a

sarokban az örökkártyások verik a lapokat, tel sem figyelnek, amikor a 12-óhoz ér a mutató, kontra, kontra, 1938!

A lokálok is tele vannak, vegyresen, komoly tisztviselők, első cigarettát szípgó diákok, jampecek, nők; mind estélyi ruhákban csillognak (holnapra milyen hervadtak lesznek szegények). Itt már vad dzsesz hevíti a vért, a komoly tisztviselők burgundit hozatnak, a jampecek részegnek tettetik magukat, belekötnek a nőkbe, a pincérbe, a vendégekbe, a végén kihajigálják őket. (Ez jól jön, mert nincs egy krajeárjuk sem, egész éjjel ordítva bolyonganak az uccákon s másnap mindenkinél elbeszélnek, milyen remekül mulattak.)

A vendéglőkben a cigány muzsikál, népség, katonaság, szolid és duhaj iparosok isszák a vinkót, a zöldszilvánt, ép úgy elszórakoznak, mint a szomszédos lokálban a szmokingok. Nyelik az olesó bo-rocskát és a füstöt, éjfélre finom, meleg ködök fogják szobbbé varázsolni a komisz életet.

Szilveszter van, 1938.

Feltűnő püspöki pásztorlevél a faj- és vérimádról

Budapest, december 31. A magyar katolikus püspöki kar a Szent István jubileumi évet meghirdető közös pásztorlevelet adott ki, melyet szilveszterkor minden templomban felolvasnak s amelynek éles állásfoglalása ország-szerte nagy feltűnést keltett.

A körlevél Szent István történelmi szerepét vázolja s rámutat azokra a tennivalókra, melyek a szentistváni szellem jegyében a magyarságra várnak. De különösen az az érdekes része a körlevélnek, mely a mai helyzettel foglalkozik s amely a következőképpen hangzik:

— Ma világszerte hajsza folyik csodaszerek után, amelyekkel népeket megmenteni és fenyegető veszedelemet elhárítani lehet, és nem egyszer kárhozatos kísérletek a legszentebb hagyományokat is

kockáztatják. Az ököljognak éppúgy jelentkeznek szószólói, mint a tealkonyult pogányságnak bohóckodó szellemidézői, a levitézlett ál-szociálmus harsonásai éppoly hangosak, mint a faj- és vér-ímádrás megszólottjai.

De melyikük szüntett meg bajt, békített meg népeket a forrasztott össze lelkeket? A felelet vajmi szírmast!

Meggondolatlan kísérletek, felelőtlenül tolatkodó törpe vezérégyéniségek

követelőzései és fenyegetőzései aggasztó bizonytalanságot okozhattak, de gyógyulást nem hoztak.

LAPUNKAT PARTOLJA. HA A DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG-BAN HIRDETŐ CEGEK-NEL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSATT,

BUTOR**vásárlása előtt**

győződjön meg saját érdekében
olcsó árairól és nagy választékról úgy új és használtakban.

BUIORMAGAZIN

Széchenyi-utca 6.

hírek

A Debreceni Független Ujság par-
toktól független politikai napi
lap. — Szerkesztősége és kiadó
hivatala: Ferenc József út 49. sz.
Telefon: 32-12.
Előfizetési ár: Egész évre 28.80
fél évre 14.40, negyedévre 7.20
egy óra 2.40 pengő. Külföldre
ennek a kétszerese. Egyes szám-
ára hétköznap 8 fillér, vasárnap
20 fillér.

RÁDIÓ MŰSOR

SZOMBAT, JANUÁR 1.

Budapest I.

8.40: Hírek. — 9: Református isten-
tisztélet a Kálvintéri templomból. Prédi-
kál Muraközy Gyula lelképásztor. —
10: Egyházi ének és szentbeszéd a bel-
városi főplébánia templomból. A szent-
beszédet mise közben P. Bangha Béla
Sü. J. mondja. — 11.15: Evangélikus
istentisztélet a Deák-téri templomból.
Prédikál Magócs Károly kerületi köz-
ponti lelkész. — 12.20: Pontos időjel-
zés, időjárás- és vízállásjelentés. —
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult
zenekar. Vezényel Rajter Lajos. Köz-
ben kb. 13.10: „Magyar anekdoták.”
Tóth Béla gyűjtéséből. Felolvassa Sala-
Domokos. — 14: Hanglemezek. —
15: Majthényi György meséi. — 15.30:
Pertis Pali és cigányzenekara. — 16.25:
„A Fertő melléke.” Fodor Ferenc dr.
egyetemi tanár előadása. — 16.55:
Heimlich Lajos zongorázik. — 17.30:
„Szilveszteri álom.” Karinthy Frigyes
tréfája. — Tapia Colman kubai zene-
kara játszik, Kalmár Pál énekel. —
19.15: „Tornadivat.” Szirmay Sándor-
né (Mouche) előadása. 19.40: „A gyi-
mesí vadvirág.” Népszínmű három fel-
vonásban. — Utána kb. 21.10: Hírek.
— 21.35: A rádió szalonzenekara. —
23: Lakatos Flóris és cigányzenekara
muzsikál, Kubányi György énekel. —
0.05: Hírek külföldi magyarok szá-
mára.

Budapest II.

11.20: Hanglemezek. — 16.30: Per-
tis Pali és cigányzenekara muzsikál.
— 17: A földművelésügyi minisztérium
mezőgazdasági felőrája. — 18: „Buda-
vár meghódítása.” Ditrői Mór elő-
adása. — 18.30: „A biedermeier és a
magyar irodalom.” Baróti Dezső dr.
előadása. — 19.15: Koréh Endre az
Operaház tagja énekel, zongorán kísér
Polgár Tibor. — 19.45: Hírek. — 20.15

Seubbert: C-dur vonósötös. (Hang-
lemez.)

VASÁRNAP, JANUÁR 2.

BUDAPEST I. 9.30: Hírek.

10: Református istentisztelet a Kálvint-
éri templomból. Prédikál Ravasz
László dr. püspök.

11: Egyházi ének és szentbeszéd a kir-
udvari és váplébánia templomból.
A szentbeszédet mise közben Náday
Zoltán dr. hittanár mondja. Énekel
a külső-ferencvárosi Szent Kereszt
plébánia templom énekkara Bud-
inszky Géza vezényletével. Orgonál
Lisznyai Szabó Gábor. Előadásra ke-
rülnek: a) Gráf K.: In dulci jubilo;
b) Kertész Gy.: A kised Jézus; c)
Harmat Artur: Adeste fideles; d) Is-
meretlen szerző: Zengjétek; e) Liszt:
O salutaris hostia; f) Bárdos Lajos:
Szent Karácsony éjjel; g) Harmat
Artur: Mennyből az angyal; h) Hal-
mos Lajos: Minden földet; i) Him-
nusz.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és
vízállásjelentés.

12.30: Az Operaház tagjaiból alakult
zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. —
Nyitányok és keringők. 1. Vaszy
Viktor: Vígjáték-nyitány. 2. Szaba-
dos Károly: Viola-keringő. 3. Dopp-
ler: Ilka — nyitány. 4. Weber: Fel-
hívás keringőre. 5. Suppé: Könnyű
lovasság — nyitány. 6. Eördögh Já-
nos: Magyar nyitány. 7. Lehár Fe-
renc: Hercegisasszony — keringő.
8. Strauss János: a) Denevér — nyi-
tány; b) Császár-keringő.

Színház kb. 13.15: Egészségügyi Ka-
lendárium. Az Orsz. Közegészség-
ügyi Intézet közleménye. Felolvassa
Faragó Ferenc dr.

14: Hanglemezek.

15: „Miként emelheti természetlagat a
kiszagda?” Fleischmann Rudolf elő-
adása. (A földművelésügyi miniszte-
rium rádióelőadásorozata.)

15.45: Szervánszky Péter hegedű, Paul
Tibor klarinét, zongorakísérettel.

16.30: „Ava vára.” Rexa Dezső elő-
adása. (Köznevelődési előadásoro-
zat.)

17: A rádió szalonzenekara. Vezényel
Bertha István. 1. Auber: Ércparipa
— nyitány. 2. Schack Manka: A csár-
dában. 3. Huszka: Huszár dalol a
Dnyeszter partján. 4. Robrecht: Bé-
csi operettrevü. 5. Saint-Saens: A
hattyú — gondolkasztó. 6. Jacobi:
Sybill levele. 7. Bartók: Román nép-
táncok. 8. Kapplush: Ezüstbaran-
gok — intermezzo. 9. Ravina: Kis
bolero.

18: „Spanyolország tanítómesterei.” —
Puskás Lajos dr. előadása.

18.30: Toll Jancsi és cigányzenekara.

19.35: „Skandináv líra.” Hajdu Hen-
rik előadása. A verseket Lehotay Árpád
mondja el. (Részben viaszfelvé-
te.)

20.15: Sporteredmények.

20.25: Buttola Ede jazzzenekara.

21.25: Hírek, sporteredmények.

21.45: Budapesti Hangversenyzenekar.
Vezényel Rajter Lajos. 1. Mozart:
Varázsfuvola — nyitány. 2. Haydn:
Üstdob szimfónia (G-dur). 3. Nováki
László: Divertimontet vonószene-
kara. 4. Rotters: Táncszvit.

23: Lakatos Tóni és Lakatos Misi ci-
gányzenekara muzsikál a Bodó-ká-
véházban.

0.05: Hírek külföldi magyarok szá-
mára.

**Hamerli kezgyűgyár fiók üzletvezetője
Boldog Újévet kíván**

BUDAPEST II. 11.15: Állástalan Zené-
szek Szimfonikus Zenekara.

15: Hanglemezek.

19.05: „A népesedéstan klasszikusa:
Malthus Robert.” Kisléghi Nagy Dé-
nes dr. előadása.

19.35: Ungár Imre zongorázik.

20.25: Hírek, ügétversenyeredmények.

HÉTFŐ, JANUÁR 3.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. — 1. Fricsay:
Járjatok be minden földet — induló
(1. h. gy. e. zenekara). 2. Alex: Fips
és Faps — intermezzo (Lutter-ze-
nekar). 3. Bendix: Dervisek tánca (Fer-
dy Kauffmann zenekara). 4. Baptiste
Alexander: A vig füttös — keringő
(Bijou harmonika zenekar). 5. Ketel-
bey: Dobok az erdőben — induló
(Don Pedro zenekara).

Kb. 7.20: Értrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Téli világ 1851-ben Magyar-
honban.” (Felolvasás.)

10.45: „Ahol Mátyás király vadászott.”
Irta Sztinyai Jenő. (Felolvasás.)

MODERN ARANYÉKSZERT,
ÓRÁT, EZÜSTARUT

Frisch József

aranyművesnél vásároljon,
készíttessen, javíttasson.

SZENT ANNA UCCA 5.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangzó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Eugén Stepat balalajka-zene-
kara.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és
vízállásjelentés.

13.30: A „József nádor” 2. h. gy. ezred
zenekara. Vezényel Sereg Artur. —
1 Marthon Géza: Hódolati induló.

2. Wallace: Maritána — nyitány. 3.
Huszka: Részletek az „Aranyvirág”
c. operettből. 4. Adorján Sándor: Bal-
laton — keringő. 5. Sereg Artur:
Régi magyar táncok 1840-ből. 6.
Vincze Zsigmond: Szép vagy gyö-
nyörű vagy Magyarország.

14.40: Hírek.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmi-
szerárak.

16.15: A rádió diáklélorája: „A Bécsi
Képeskrónika.” Kardos Tibor dr. e.
m. tanár előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelen-
tés, hírek.

17: Jankov Boris hegedűl.

17.30: „Bulesu vezér hadviselése.” Ju-
lier Ferenc ny. ezredes előadása.

18: A Magyarországi Munkásdalgylet-
ek Szövetsége képviselőtében a
Magyarországi Mintakészítő Munká-
sok Szakgyűlésének Dalárdája és a
Budapesti Haladás Dalkör. 1. Kienzl:
Vándordal. 2. Farkas Nándor: Hej,
gazduram. 3. Rieger Gy.: Ki a gond-
dal. 4. Wohlgemuth: Szép az ifju-
ság. (Előadja a Magyarországi Min-
takészítő Munkások Szakgyűlésének
Dalárdája. Vezényel Ujj József dr.)

5. Requat: Bujdosóének (Balassa
Bálint után). 6. Balázs Árpád: a)
Reszket a bokor; b) Ahogy én sze-
retlek (Farkas Imre szövege); c)
Ugy-e babám (Antal István szövege);
(Demény Dezső átírata). 7. Ságody
Otmár: Harangoznak... 8. a) Nyá-
ron vályogot vetek; b) A csizmánom
nincsen kéreg; c) Hullámzó Balaton
tetején; d) Az én rózsám (Andrássy
Ede átírata). 9. Bárdos Lajos: Szé-
les a Duna. Előadja a Budapesti
Haladás Dalkör, vezényel Kralovetz
Nándor.

18.50: „Édes anyanyelvünk.” Halász
Gyula előadása.

19.10: Tánclemezek.

20.10: Közvetítés a Városi Színházból.

„Julia.” Operett három felvonásban,
kilenc képpben. Szövegét írta Földes
Imre és Harmath Imre. Zenéjét sze-
rezte Ábrahám Pál. Rendező Tihanyi
Vilmos. Vezényel a szerző. Szemé-
lyek: Julia — Honthy Hanna; Ud-
vardy huszárezredes — Solthy Gy.;
Udvardy huszárszázados — Kertész
Dezső; Udvardy György huszárfő-
hadnagy — Dely Ferenc; Bajusz
Pista — Dénes Oszkár; Vica — Vá-
gó Mary; Fraulein Trude — Somo-

**Boldog újévet kíván kedves
vevőinek és ismerőseinek**

Amerikai D. v. ház

és személyzete, Csapó u. 16.

gyi Nusi; Zabos huszármester —
Bársony István; Somfalvy — Falusy
István; Clarisse — Zala Karola, Mary
néger cseléd — Révész Vilma; Betty
Dean — Erdélyi Eedith; Elza —
Szász Ibolya; Margit — Fekete Ol-
ga; Olga — Török Vica; Mici — Szó-
ke Kató; Mányi — Fodor Artur; Pé-
terffy — Fáy Béla; Máté — Poór Mik-
lós; Bagyik — Havas József; ifjú Ju-
lia Verő Erzs; ifjú Kálmán — Kiss
Géza; Eleanor — Szilvassy Irén; Ku-
cor cigányprimás — Pataki Ferenc;
Ödön cigány — Szecső Ferenc; Tan-
nító — Pártos Dezső; Öreg úr —
Tóth Géza; Kolompos, Tatai paraszt-
gazdák — Gábor Fülöp, Szerémy Já-
nos; 1., 2., 3., 4., 5., 6. négergyerek
— Kósa Pali, Révész Annus, Sima
Imre, Pálos Tihamér, Sugár Anna,
és Gráf Edit. János inas — Sebes-
tyén Jenő

I. felv. után kb. 21.20: Hírek.

II. felv. után kb. 22.30: Hírek, időjá-
rásjelentés.

Előadás után kb. 23.20: Hírek német
nyelven.

Majd: közvetítés a Spolarich-kávéház-
ból. Sári Elemér és cigányzenekara
muzsikál. Orbán Sándor énekel. Da-
lok: László Imre: Száz szál piros ró-
zsát; Kiss Angyal Ernő: Nincsen na-
gyobb boldogságom; Búza között
(népdal); Kertész Zsigmond: Szép a
rózsám; Pápai Molnár Kálmán: Szer-
ret minket a jó Isten; Utcára nyílik
a babám ablaka (népdal); Járossy
Jenő: Volt ez rosszabbul is.

BUDAPEST II. 19.10: Német nyelv-
oktatás.

19.35: „Zsámboki János, egy magyar
humanista a XVI. században.” Geréb
László dr. előadása.

20.10: Hírek.

20.30: Hanglemezek.

— A debreceni izraelita polgári
leányiskola volt növendékeinek
szövetsége alakulóban van. Felkér-
jük volt növendékeinket, akik még
a belépésről szóló felhívást nem
kapták meg, hogy pontos címüket
Friedmann Berta tanárnő úrnővel
(az iskola címén) közölni szíves-
kedjenek. Az igazgatóság. (+)

x Tartós ondulást, vas-, víz-
hullámot Batánál készíttessen.
Csapó u. 4. Szolid árak.

— A Déri-múzeum Újév napján
zárva. 2-án azaz vasárnap d. e.
10-1-ig nyitva. Belépődíj nincsen. A
Füvészkert u. 2. sz. iskolaépület-
ben elhelyezett Thaly-szoba kívá-
natra az igazgatóság engedélyével
megtekinthető. Belépődíj 20 fillér.
A Közművelődési Könyvtár zom-
baton, január 1-én egész nap zár-
va. Vasárnap, január 2-án 10-
12-ig nyitva.

Újévi ajándék vásárlása előtt

okvetlen keresse fel a

BERGER

üveg, porcellán üzletét,

meri árban a legolcsóbb,
választékban a legnagyobb.

Piac u. 58.

Vármegyeháza mellett.

Tisztelettel értesítem
a T. közönséget, hogy a

Pannónia szállodát átvettem

Piac ucca 42.

Teljes komforttal, központi
fűtés, folyóvíz, olcsó szobaár

Egyben boldog újévet kíván

Kovács Aladár

szállodás.

Dr. Vajda István orvosi rendelőjét megnyitotta Domb u. 22/a. sz. alatt. Rendel: d. e. 9—11-ig, d. u. 3—5-ig.

A Debreceni Jótékony Nőegylet január 4-én, kedden délután öt órakor az Arvaház tanácstermében ülést tart, melyre a tagokat meghívja az Elnökség.

Karikagyűrűt, jegyékstert ezüstneműt olcsón, bizalommal vásárolhat Sretter János ékszerész-nél, Batthyány u. 13.

Debrecen népmegvalma novemberben. Debrecenben november hónapban 138 helyi, 1 vidéki házasságot kötöttek, születés helyi 163, vidéki 23, halálozás helyi 111, vidéki 31, a természetes helyi szaporodás 57. — Egy évén aluli elhalt helyi 15, vidéki 7.

Kedves vevőinknek,
jó barátainknak
BOLDOG ÚJÉVET kívánunk
FRICK TESTVÉREK
Piac u. 27.

A zsidó kultúrestre, amely vasárnap este 8 órakor lesz a hitközség tanácstermében, az összes ülőhelyek le vannak foglalva. Állóhelyet esetleg, pótlást előadás előtt egy órával lehet kérni a helyszínen. (o)

Ne tévessze, hogy Bálint József asztalosműhelye és bútorkészítője Csapó ucca 67., a kanyarban van.

A tűzoltók és mentők működése. A városi adóhivatal jelentése szerint 1936. novemberében az adóhivatalnál adóban befolyt 1.271.797,36 pengő, 1937 novemberében pedig 1.258.726,60 pengő, tehát az idén novemberben 13.070 pengővel kevesebb mint tavaly.

A Szabadság újévi számában Bajcsy-Zsilinszky Endre folytatja igen érdekes cikksorozatát a magyarországi fajkérdésről. Serényi Gusztáv azt fejt ki, hogyan lehetne Budapest közel 400 milliós fogyasztóképeségével orvosolni a válságban levő vidéki viharsarkok szociális helyzetét.

Eszényi Jenő a mezőgazdasági munka racionalizálásáról. Magyar Kázmér az elhanyagolt budapesti külvárosok szegényteljes állapotáról. Kövér Lajos a falusi állattenyésztés súlyos sérelmeiről ír cikket. Sertő Kálmán és Vár Andor versei zárják le a gazdag számot.

Kihágási bíráskodás novemberben. A rendőri büntető bírósághoz novemberben érkezett 4297 kihágási és 496 közigazgatási ügydarab. Új kihágási feljelentés 1768 esetben történt. A kihágási bírók 180 ítéletet hoztak. Büntető parancsot kiadtak 776 esetben, végrehajtást elrendeltek 427 esetben. Kihágás miatt feljelentettek 1644 férfit és 124 nőt.

BOLDOG ÚJÉVET

Kardos László
vászonszereske és

DEBRECEN
Alapítva 1831.

x Dr. Göndör újból megkezdte rendelését.

A Reform Társaság tagjai január 2-ikán, vasárnap délelőtt 11 órakor klubhelyiségükben összejönnek. Ugyanitt megjelenik a debreceni Kisgazda Polgári Párt, valamint a hajdumegyei Független Kisgazda Párt vezetőségi tagjai is. Újévi üdvözlés kapcsán Juhász Nagy Sándor fog beszédet tartani. (+)

ELADÁS VÉTEL CSERE
Háló, ebédlők, kombinált szobák, szőnyegegk, modern konyhák, irodabútorok, Széchenyi u. 6.

Gyorsíró tantolyam január 10-től. Az Iskolánküüli Népművelési Bizottság újból megrendezi a múlt tanévben olyan kiváló sikerrel zárult gyorsírótantolyamát, melyen 16-an nyertek államérvényes bizonyítványt, ebből négyen a 200-as államvizsgát is letették hat hónapi tanulás után. Előadások az esti, vagy déli órákban lesznek. Tanfolyamvezető ismét Széll. Jelentkezés: Piac u. 77., I. (?)

B. U. É. K.
mélyen tisztelt vevőinek
és k. ismerőseinek

Gulyás Ferenc

Csillár rádió szaküzlet tulajdonosa
Piac ucca 59.

Műkedvelői előadást rendez a Csapó uccai egyházközség Leányköre január 8., 9., 10-én. Előadásra kerül Csipkerózsika tegnap és ma című tündérvjáték. A tegnap örök-szép tündéralakjának meséjével párhuzamosan látjuk egy modern mai Csipkerózsika megváltozott történetét dalokban, táncokban gazdag látványos keretben lezajlani. Nem gyermekelőadás! Kimondottan felnőtteknek! Részletesebb ismertetés legközelebb! (+)

BIZALOMMAL vásárolhat Debrecen legrégibb festékszaküzletében, **BERGER J. UTÓDA AUSPITZ** Csapó u. 16. Takarékoságra is!

Debrecen adózása novemberben. A városi adóhivatal jelentése szerint 1936. novemberében az adóhivatalnál adóban befolyt 1.271.797,36 pengő, 1937 novemberében pedig 1.258.726,60 pengő, tehát az idén novemberben 13.070 pengővel kevesebb mint tavaly.

A Szabadság újévi számában Bajcsy-Zsilinszky Endre folytatja igen érdekes cikksorozatát a magyarországi fajkérdésről. Serényi Gusztáv azt fejt ki, hogyan lehetne Budapest közel 400 milliós fogyasztóképeségével orvosolni a válságban levő vidéki viharsarkok szociális helyzetét. — Eszényi Jenő a mezőgazdasági munka racionalizálásáról. Magyar Kázmér az elhanyagolt budapesti külvárosok szegényteljes állapotáról. Kövér Lajos a falusi állattenyésztés súlyos sérelmeiről ír cikket. Sertő Kálmán és Vár Andor versei zárják le a gazdag számot.

Kihágási bíráskodás novemberben. A rendőri büntető bírósághoz novemberben érkezett 4297 kihágási és 496 közigazgatási ügydarab. Új kihágási feljelentés 1768 esetben történt. A kihágási bírók 180 ítéletet hoztak. Büntető parancsot kiadtak 776 esetben, végrehajtást elrendeltek 427 esetben. Kihágás miatt feljelentettek 1644 férfit és 124 nőt.

Kedves vevőinknek és ismerőseinknek
Boldog Újévet kívánunk

CSILLAG TESTVÉREK

Piac és Simonffy-utca sarok

A világ minden részéből érkezett fényképekből óriási arányú kiállítást rendeznek Debrecenben

Januárban az egész művelt világ figyelmébe Debrecen felé irányul. A Debreceni Fotoklub a Déri múzeum öt termében rendezi meg a világ eddigi egyik legnagyobb művészeti fényképkiallítását, amelyre az egész földkerekségből küldtek szebbnél-szebb képeket.

A zsűrinek hatalmas munkájába került, míg a gyönyörű anyagból kiválogatta a legszebbeket. Kö-

zel hétszáz kép kerül kiállításra. Ehhez hasonló méretű kiállítást még nem láttunk, színvonalban pedig felülmúlja a világ bármely hasonló művészeti megmozdulását.

A kiállítást ünnepélyes keretben közzé január 9-én délelőtt nyitja meg. A Debreceni Fotoklub minden előkészületet megtett, úgy-hogy a lehető legnagyobb sikerrel kezesget a kiállítást. (o)

A debreceni postaaltisztek a farsangi postásbált 1938 január hó 8-án, szombaton este rendezik meg. A Korona-szálló dísztermében, melyre a postásaladékokat, jóbarátainkat és ismerőseinket szeretettel hívjuk meg. Belépőjegyek a kézbesítőknél kaphatók. Elnökség. (o)

Fazekas Henrik, Piac u. 30. Övek, esattok és gombokon kívül estélyi öv különlegességeket, díszeket, gyöngy és flitter munkákat készítenek.

DOMESTICAGENCY magyarországi vezérképviselője Angliába közvetít háztartási alkalmazottakat. Erzsébet krt. 24. Válaszbélyeg

Gönczi Gábor kályhásmester üzemét Montj ezredes ucca 3. alá helyezte. Bejárát Burgundia ucca 6. Raktáron legmodernebb cserékályhák. Telefon: 25—68.

A szociális intézmények novemberi működése. November hónapban a napközi otthonokban gondozás alatt állott 404 gyermek. A szülőotthonban született 44 élő és 2 halott gyermek. — A tudógondozóban gondozás alatt állott 205 férfi, 341 nő és 171 gyermek, összesen 717. Az egészségvédelmi intézetben gondozás alatt volt 213 férfi, 203 nő, összesen 416.

RETIKÜLT a készítőnél vegyen. Feuermann bőrdíszmester Piac u. 26. passage

Névjegyek ízléses kivitelben újévi lev-lapok Springer könyvpapír, fotóüzletében, a Főútcán.

Kérelm. Egy nincstelen ember kereste fel szerkesztőségünket azzal a kéréssel, hogy forduljunk a jószívű emberekhez az érdekében. Gelencsér Ferencnek hívják, ker-tész, de már hosszú idő óta nincsen munkája, úgyszólván maga sem tudja, miből tengődik. Márciusra kilátásba van helyezve számára munkalehetőség, de addig semmi-nemű keresetre nincsen reménye. Egyetlen fillérje nincsen és azt ké-ri a megértő lelkű emberektől, hogy akármilyen szerény pénzbeli támogatassák. Az adományokat ki-adóhivatalunk készségesen továbbí-tja.

Eveken át székszorulásban szenvedő egyének gyakran meglepő rövid idő alatt rendbe jönnek, ha reggelenként feikeléskor és este-nként lefekvés előtt egy-egy fél-pohár természetes »Fereac József« keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

A debreceni gör. kath. legényegylet január 9-én délután 6 óra-kor tartja a Vigkedvű Mihály u. 4. sz. alatti helyiségében tisztújító közgyűlést, melyre az egyesület iránt érdeklődőket szeretettel meg-hívja a vezetőség. (o)

Gyapjú fonalak szőnyeghez —08. zehr —20. díltől és mindenféle kézimunka kellékai potom olcsón: Szilágyi dívatház, Kistemplom (Csonkatorony) mellett.

Öngyilkos asszony. Hajdúböszörményben Varga Imréné 60 éves asszony felakasztotta magát és meghalt. Ismeretlen okból lett öngyilkos. Az ügyesség megadta a temetési engedélyt.

Jól, olcsón vásárolj szvettert harisnyát Polatseknél, Csapó 38. Ipariskolával szemben.

Ipari kézigazgatás novemberben. Novemberben a következő új ipar-egedélyeket adták ki: fényező és má-zoló 1, esernyőkészítő 1, női divatka-lap-készítő 1, műszerész 1, korcsmáros 2, élő állatkereskedés 1, ószeres 1, rő-fős és rövidárukereskedés 1, baromfi, tojás, zöldségkereskedés 5, esatőcs 8, cukorkakereskedés 4, bazar és illat-szerkereskedés 1, fa, szén, műszerke-skedés 2, koporsó és halottí vánkös ke-reskedés 1, ásványi és olajtermékek kereskedés 1, bőrkereskedés 1, üveg és porcellánkereskedés 1, frógép és szá-mológépkereskedés 1, fuvaros 5, ba-romfikereskedés 1, kifőző 1, leírás és sokszorosítás 1. — Iparmegszüntetést bejelentettek 31 esetben. Ipari munka-könyv ki- és bejelentése 96 esetben történt. Kiadtak 43 munkakönyvet. — Tanoncszerződést kötöttek 9 esetben, felszabadult 3. Árusítási igazolványt kiadtak piacra 5 esetben, járva-kelve árusításra 3 esetben, letelepedve árusítá-sra 7 esetben, házalási engedélyt meghosszabbítottak 2 esetben, házi-ipari engedélyt kiadtak 2 esetben.

KÉPKERET
SZENTKÉP
KERETEZŐBOLTBAN

— A sikos járda első áldozatai. Olga József Szent Anna uca 36. sz. alatt lakó 68 éves napszámos pénteken délután a Déri téren a sikos járdán eleszött és oly szerencsétlenül esett el, hogy karját törte. — Tóth István, Maróthy György u. 13. sz. alatt lakó gazdálkodó felesége a Kálvin téren esett el, ő is kartörést szenvedett. — Mindkettőjüket a mentők elsősegélynyújtás után kiszállították a sebészeti klinikára, ahonnan kezelés után a lakásukra vitték őket.

Nagy érdeklődés előzi meg a honvédezenekar január hó 17-i hangversenyét

Hirt adunk már lapunk hasábjain arról a nagyszabású művészi eseményről, melynek szereplői a 6. vegyesdandár kötelékében működő három honvédezenekar legkiválóbb muzsikusai. — A január 17-én este 8 órakor az Arany Bika hangversenytermében debütáló hatalmas szimfonikus zenekar hangversenyének élén a dandár tisztikarának rendezősége áll. A tiszta jövődalem a kormányzóné inségakciójának javára lesz fordítva.

A közönség nagy része nem tudja, hogy a kitűnő honvédezeneszeink sokszor igen kiváló zenei felkészültségük s nem ritkán művészi tudásuk mellett nemcsak a pattogó menetzene és a könnyebb fajsúlyú tézzenék szalonzenei műsorát, hanem sokkal magasabb zenei igényeket (operák, szimfóniák és koncertek) is kifogástalanul ki tudnak elégíteni. Ezt a képességüket akarják bemutatni azzal a 60 tagú együttesel, melyben csak igen kevés számú civil vonós muzsikussal lesznek kiegészítve. Ezek a hölgyek és urak a *Műv. Filharmonikusok* és a zeneiskola legkiválóbbjaiból vannak felkérve. — A vonós kiegészítésre azért van szükség, mert a katonazenekar — természeténél fogva — fúvósokra van építve s aránylag kevés számú a vonósok.

A magas színvonalú s izlées műsoron a zeneirodalom legszebb gyöngyei vannak felvéve. *Mozart* gyönyörű s világhírű *Es dur* szimfóniája nyitja meg a hangversenyt. *Beethoven* C dur zongoraversenyét a zenekarral *Müller* Erzsébet zongoraművész fogja játszani, aki nemrég a budapesti hangversenyzenekarral játszott rádióban osztatlan kritikái elismerés mellett. — *Mendelssohn* E moll hegedűversenyét (soha nem fakuló örökéletű remekmű) *Búza* Gábor zeneiskolai tanár, hegedűművész játssza a zenekarral. Büszkék vagyunk rá, hogy a miénk s örülünk, ahányszor hallhatjuk a rendkívüli tudását, s művészetét. Hiszen nemcsak itthon, hanem a külföld nagy koncerttermeiben is nagy sikert aratott. — *Bartók-Várhalmy*: Este a székelyeknél opusznak az ismert tartalmi és művészi értékén kívül az az érdekessége, hogy *Várhalmy* Oszkár honvédkarmester, aki az egész hangversenynek spirituus rectora, dirigense, s akinek ez a hangverseny lesz az első debreceni bemutatkozása, ezt a *Bartók* számot előbb hangszerelte meg, mint a szerző. Amikor — mint a pécsi — Filharmonikus zenekar zseniális dirigense 1926-ban az egyik hangversenyen bemutatotta, egy irigye feljelentette Bartóknál s mikor a szerző a kitűnően hangszerelt művet s partitúrát átnézte, nemcsak hogy nem tiltakozott a hangszerelésért, hanem *melegen gratulált Várhalmy-nak* a kitűnő, művészi munkáért s további előadásához örömmel járult hozzá. Így kerül most előadásra. A nagyszerű műsört *Kodály: Háry János*ának közismert, líkített intermezzója fejezi be.

Várhalmy Oszkár, a rendkívül szimpatikus, magas intelligenciájú művész dirigens felesleges újra bemutatni. — Legfeljebb annyit, hogy a komoly zenei előkészületek minden tekintetben igazolják a klasszikus zene iránt érdeklődő közönség igényeit, hiszen a jegyek egy része már elővételben elfogyott.

Írógép BORY

Ferenc József-út 72. Deák Ferenc utca 2. sarok ház.
Bejárat a Deák Ferenc utcai oldalon. Telefon 20-51.

SZERELMES VERS

Édes tűz...
Uccák melegednek át izesebb levegővel
hol átfutsz fakó lábaiddal.
Egy motor zug a mellemben utána
élesebben, mint a kin
tépőbben, mint a fájdalom: a vágy.
Ha hétszer meghalsz, hétszer is föltámasztala
ha hétszer elhagysz, hétszer is rádtalál
minden utamban szomjas életed felé szállok
mint himpor a szélben.
A lélegzetem: házat boltoz rád,
a tekintetem: esunyává tesz.

SIRATÓ KÁROLY.

* A belklinikán fekvő nagybeteg modern költő készülő kötetéből.

Debrecen kulturéletének újévi szenzációja

Pankey néger baritonista január 12. hangversenye

Debrecen zenei életének páratlan szenzációját készíti elő a Zenekedvelők Köre. Január 12-re szerződtette Aubrey Pankeyt, a világhírű, fiatal néger baritonistát, aki két esztendővel ezelőtt tünt fel Kairóban egy jótékony célú hangversenyyel s azóta világhírneke miatt. Az idén Toscanini vezényelte mellett szólistája volt a kairói filharmonikusok diszhangversenyének, majd Berlinben, Varsóban, Párizsban aratott sikert. A közönséget valószínűleg extázisba hozza eredeti nigger spirituáléival.

Debreceni hangversenyt soha nem látott érdeklődés előzi meg. A Zenekedvelők Körét már november óta foglalkoztatják az érdeklődők, olyan tömegek részvételével számolnak, amelyek egyébként koncertre alig járnak, ami érthető is, mert ez a színes megválasztó művészetével zeneértő és laikus számára egyaránt nagy élménnyel fog szolgálni.

Kiirtotta alvó családját Zigány Dezső festőművész

Budapest, december 31. Pénteken délután megdöbbenő és páratlanul borzalmas tömeggyilkosság történt Budapesten a Lendvay utcában. A hatalmas villapalota lakói arra lettek figyelmesek, hogy a villa egyik lakójának, *Zigány Dezső* festőművésznek a lakásán sűrűn szól a telefon. De a kagylót senki sem vette fel, ezért feltörték az ajtót.
Zigány Dezsőnek, az egyik legkitű-

nőbb magyar modern festőnek a lakása rejtetté képet mutatott.
Vértócsában, agyonlőve feküdték egymás mellett a művész, asszonya, felesége és unokája.
A nyomozás megállapította, hogy a kitűnő művész, aki önmagával teljesen meghasonlott az utóbbi időben, álmlában kiirtotta egész családját és azután önmagával végzett.

Versailles meghalt, Genre ugyanez a sors vár

— mondotta Göbbels dr. szilveszteri beszédében.

Berlin, december 31. Göbbels dr. birodalmi miniszter az év utolsó napján beszédet mondott, amelyet valamennyi birodalmi adóállomás közvetített. Külpolitikáról szólva kijelentette, hogy

Versailles meghalt és hasonló sors vár a Versaillesből eredő genfi in-

ÚJ BÉLYEGEK A KORMÁNYZÓ MELLKÉPEVEL

Budapest, december 31. A posta vezérigazgatósága közli, hogy január 1-én a Kormányzó úr Ófömlőssága mellképét ábrázoló 1, 2, 5 pengős értékelésű levélbélyegeket boesát forgalomba E bélyegek január 1-től bárhova szóló postai küldemények bérmentésére érvényesek.

— Izületi csúznál és ischiásnál, neuralgikus és arthritikus fájdalomknál egy pohár természetes *Ferenc József* keserűvíz, reggelenként felkeléskor bevéve igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést, fokozott anyagcserét és kellemes közérzetet biztosít. Kérdezze meg orvosát.

— Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknél!

MÓRICZ ZSIGMOND LEÁNYÁ- NAK ESKÜVŐJE

Budapest, december 31. Ma délután egy órakor volt az esküvője dr. Móriéz Virágnak, Móriéz Zsigmond leányának, Koch Richárd gépészmérnökkel, a Deák téri református templomban.

Raffay Sándor püspök eskette a fiatalokat. Az esküvőn teljes számban jelentek meg a kiváló író ismerősei és tisztelői. Valamennyien meleg szerencsekívánatokkal halmozták el az ifjú párt s Móriéz Zsigmondot, aki rövid időn belül immár harmadik leányát adta ma férjhez.

— Államvasúti nyugalmazott fő-tisztviselők január havi összejövetele hétfőn lesz az Angol Királynőben. (0)

MOZI

TOKAJI RAPSZÓDIA

Igazi magyar film, mintha csak propagandája volna az országnak. Minden megtalálható benne a szüreti mulatságtól kezdve, ami csak jellemző a magyar életre és szokásokra. Csupa hangulat és szórakoztató ötlet ez az új magyar film, amelynek témáját úgy dolgozták fel, hogy a közönség mindegyik rétegét felvidítja. Sok humor és arányos móka deríti fel a nézőt, a zeneszámok mind frissek, hangulatosak és kitűnően vannak összeválogatva.

A főszerepben Pataky, Maklary, Szombathelyi Blanka és a többiek mind elsőrangú alakításokat produkálnak, az epizód szerepeket is a legkiválóbb magyar színész-kre bízták, akik egy-től egyik kitűnően oldották meg feladatukat.
Az új magyar filmhez érdekes kísérőműsort ad a Hungária.

KÖZGAZDASÁG

TARTOTT A BÚZA ÉS A ROZS

Ujrozs márciusra: 19.79, 19.80, zárlat 19.75—19.76.

Tengeri májusra: 13.80, 13.73, zárlat 13.88—13.89, júliusra: 14.11, 14.18, zárlat 14.15—14.16.

Búza: felsőtiszai 77 kg-os 20.60—20.95, 78 kg-os 20.90—21.25, 79 kg-os 21.15—21.45, 80 kg-os 21.25—21.55.

Rozs: 19.00—19.25.

Takarmányrépa: elsőrendű 16.50—17.00, középmínőségű 15.40—15.75.

Zab: elsőrendű 16.55—16.70, középmínőségű 16.45—16.55.

Tengeri: 12.30—12.50.

Búza: 150 mm szabolesi 80-as 21.55, 150 mm minta szerint 80-as 21.55.

Debreceni Termény és Takarmányi áruk

Búza 20.20—20.00—1960, rozs 17.50—18.—, árpa 15.50—16.—, ótengeri 12.00—12.20, újtengeri 11.00—11.50, lucerna 6.60—6.80—7.00, szalma 5.00—5.50, here 5.50—6.00, szalma 1.80—2.00, cukorrépa 2.60—2.90, takarmányrépa 1.90—2.00, tökmag 23.00—23.50, napraforgó 17.50—18.00.

A ferencvárosi sertésvásárra

felhajtottak 105 sertést. Előző napt maradvány 1015 sertés és 16 süldő. — Áruk: prima szedett 103—104, III, 92—96, exportzsr márkázott 162 fillér kg-ként. Az irányzat lanyha.

HIVATALOS

VALUTAÁRFOLYAMOK

Angol font 16.80—17.—, cseh korona 11.—11.70, dinár 7.25—7.80, USA dollár 336.15—340.15, franciák frank 11.15—11.65, leu 2.35—3.—, líra 16.90—17.90, osztrák schilling 80—80.70, sváici frank 77.65—78.65.

Dynastes Hercules a braziliai óriásbogár, kinai bogarak és egyéb csodák vitéz Kanabé Dezső professzor Európában legnagyobb bogárgyűjteményében

El Debrecenben egy idős úriember, aki minden reggel felmegy a katedrara, tanítja a gyerekeket, délután pedig bevonul a laboratóriumába, apró bogarakat szürkál gombostűkre, figyeli a cincérek és katicabogarak életét; ez az idős úriember úgy él, hogy alig ismerik Debrecenben, pedig a természettudományok európai hírnévű tudósa. Vitéz Kanabé Dezső igazgató nevét éppen úgy ismerik a pekingi, mint a buenos-ayresi tudományos szakkörökben, csak idehaza tudják róla kevesen, hogy milyen érdemeket szerzett a magyar tudományos világnak.

A deresedő hajú professzor bogárgyűjteménye a Kollégium egyik termében van. Ez a bogárgyűjtemény a legnagyobb egész Európában.

— Kivéve a bécsi Rotschildt — mondja vitéz Kanabé professzor — de néki is csak a tetűkből és bolhákból van több, mint nekem.

Aztán megmagyarázza, hogy ez nem esoda, mert Rotschildnak bőven állt pénz rendelkezésére, hogy kiegészítse gyűjteményét.

— Például százezer font költséggel expedíciót rendezett, — mondja — hogy hozzájusson a vörös bolhákhöz.

Olyanok számára, akik nem értenek a bogarakhoz, ez egy kicsit kedélyesnek és furesának tűnik fel. Tudományos szempontból azonban rendkívül komoly dolog az, amit vitéz Kanabé igazgató mond.

Gyűjteménye szinte elképesztően nagy. Hatalmas skatulyák tömege tartja magában a különböző bogarak tömegének százezreit. Közel háromszázezer bogár van itt fajok, családok szerint elrendezve. Kanabé professzor negyven éves munkásságának eredménye.

A dobozokat sorra nyitja előtűnk a kiváló tudós. Itt látunk mingyárt egy színes bogarat: az egyiptomiak szent szkarabeusza.

— De nézze ezeket, milyen gyönyörűek! — és kinyit egy másik dobozt.

Kínából származó bogarak. Nagy, fekete bogarak, fejükön körbe arany csík, mintha korona volna. Ritka szép példányok, tényleg csodálatos alkotásai a természetnek. Aztán elővesz egy másik dobozt:

— Ebben van a világ legnagyobb bogara, a braziliai Dynastes Hercules.

A doboz teteje felnyílik és a szemlélő ijedten hátrahőköl, öklönagságú — de szerencsére halott bogár. Hosszú, csaknem tizen centiméteres fekete csáp nyúlik ki belőle. A csápon kefeszerű szőrzet, ezzel tisztogatja magát, nehogy piszkos legyen, amikor az élelmet be-

kapja. Az emberre is veszélyes, esipése, amit harapásnak is lehet minősíteni, kellemetlen és fájdalmas.

Kanabé professzornak specialitása a Cicindela gyűjtemény. Ezek a futóbogarak Magyarországon is élnek, sőt a hasznos bogarak csoportjába tartoznak. Ezer és ezer cicindela sorakozik családok szerint gombostűkre szürkálva a gyűjteményben. Sok közöttük olyan, amit eddig a tudományos világ nem ismert és a debreceni tudós fedezett fel.

— Nem könnyű dolog annak beigazolása, hogy az ember maga talált olyan bogarra, amit eddig a tudomány nem ismert — beszél Kanabé igazgató. El kell küldeni Bécsbe, onnan Moszkvába Prágába, Berlinbe és ha mindenütt megállapítják, hogy eddig még nem látták ezt a bogarat, akkor lehet csak saját felfedezésének elkönyvelni.

Kanabé professzornak több ilyen saját felfedezése van. Külföldi természettudományi könyvekben, ahol a bogarakkal foglalkoznak, mindenütt benne szerepel a debreceni természettudós neve, sőt *Plavilsthikov* moszkvai egyetemi tanár, aki jelenleg egyik legnagyobb természettudományi szaktekintély a világon, Kanabé professzor egész tanulmányait a magáévá teszi, sőt érdemeit elismerésül egyik általa felfedezett bogarat a debreceni professzorról nevezett el. Ez kölcsönös udvariassági szokás a természettudósok között.

A katicabogarak, a cincérek és különböző bogarak ezrei sorakoznak még a dobozokban.

— Borzasztó nehéz és hosszadalmas munka volt ezt így rendbeszedni — meséli Kanabé professzor. — Nem esoda, hogy arra, ki ilyesmivel foglalkozik, rámondják, hogy bogaras.

Bemutat ezután egész esomó tetűt. Hozzá nem értő számára megint furesa látványt képez a tudós, aki valóságos áhitattal nézi az apró kis tetveket. Megkérdi:

— Hallott már valamit a kajszinbarack gutaütéséről?

Nem, sohasem.

— *Azt hiszem, sikerült megtalálnom ennek a betegségnek az okát. Mingyárt megmutatom.*

Csomagot vesz elő, kibontja. Két barackfaág van benne. Az ágakon esupa apró lyuk. Kanabé professzor magyarázza, hogy ezekben a kis lyukakban élnek a kicsi bogarak, amelyek kiszárítják a fát és termékeiként teszik. *Megrázza az ágot és rögtön kipottyan belőle egy milliméter nagyságú sárgás állatka.* Vidoran futkároz a esomag papírján. Kanabé professzor nyugodtan becsomagolja az ága-

kákkal együtt, mondván:

— Most majd visszamászik a fába.

Elmondja, hogy az egyik debreceni gyárban, ahol fából készített cikkeket gyártanak, észrevették, hogy a fadarabok, anélkül, hogy valaki hozzájuk nyúlna, mozogni kezdenek. Elvitték hozzá a rejtélyes fadarabot és nyomban megállapította, hogy apró kártékony bogarak furták bele magukat és azok mozgatják.

Nagyon szép poloskagyűjteménye van.

— A háborúban — beszél — az egyik laktanyában rendkívüli mértékben elszaporodtak a poloskák. Az ezredes kiadta a parancsot: Kanabé főhadnagy irtassa ki a poloskákat! Ki is irtattam az utolsó szálig, csak az volt a jutalmam, hogy hozzájutottam óriási tömeg poloskához.

A poloskákkal egyébként életani kísérleteket is végzett. Volt egy poloskája, amely 280 napig élt élelem nélkül.

Rendkívül sokat dolgozik Kanabé igazgató. Már is készíti a Kollégium jövő évi kiállítására a

bemutatandó bogárgyűjteményét, valamint tanulmányt végez a Nemzeti Múzeum számára a debreceni környéki bogárvilágról.

Munkája, a bogárgyűjtés és kutatás költséges is. A külföldi bogarakhoz esere útján jut hozzá és a költsönös vizsgálatokra küldött bogáreseladók portóköltsége sem jelentéktelen összeg.

— Mégis folytatom a munkámat — mondja végül vitéz Kanabé professzor — mert két szenvedélyem van: a cigaretta és a bogarak...

Reményi György.

Huszonöt esztendő az Apolló mozi

Waldemar Psylander-től és Asta Nielsentől a hangosfilmig — Casals Pablo az Apolló színpadán — Fényesmutat es üttörő munkát ünnepel az első debreceni mozi

Csendben, külső megnyilatkozások és a mai bérlők tudta nélkül ünnepi alapításának negyedszázados jubileumát az Apolló mozgó. Most 25 éve, hogy Farkas Andor kereskedő 40 éves szerződést kötött a Czégely örökösökkel, akinek tulajdona volt a Miklós uca 1. szám alatti rozoga épület, amelynek helyén

150 ezer aranykorona költséggel felépítette a mai Apolló mozgószínházat.

Az újszerű esipkés oromzatú templomszerű épület nagy színpadot keltett Debrecenben és nagy érdeklődés előzte meg az ünnepélyes megnyitót, amely

1912. december 25-én Karácsony elsőnapján adta át hivatalosán az új mozgószínházat.

A csinos és tágas helyiség nagyon tetszett az akkori közönségnek, befogadó képessége — 423 földszinti ülőhely és 162 emeleti páholyülés — abban az időben minden igényt kielégített.

A megnyitó műsorán két Nordisk kép szerepelt. Talán még sokan emlékeznek a világhírű dán filmgyárra, melynek jegesmedve védjegye igen népszerű volt és e márka alatt a legnagyobb sztárok jelentek meg a vásznon. Psylander Waldemar, Asta Nielsen és még egy esomó híresség dolgozott a Nordisk műtermében, de már csak ketten léteznek közülük: Zoro és Huru, akik abban az időben csak jelentéktelen epizódisták voltak.

Az Apolló mozgó megnyitó műsorán két nagy kép került vetítésre: »Két férfi« színmű 3 felvonásban és »Az ezres bankó« vígjáték két felvonásban. Ezenkívül természeti felvételek és rövid bohózatok. A mozi technikai berendezését a párisi Gaumont cég kiküldött szakembere készítette, az addig szokásos váltóáram helyeit egyenáramot rendszeresített és vászon helyett

rögzített gipszaltra vetítették a képeket

miattal a rezgést részben ki tudták küszöbölni.

A mozi első igazgatója Deésy Alfréd színész, majd később filmrendező és moziismerő, a János vitéz címszereplője volt. Deésy mozi más vonatkozásban is teljesített kulturhivatást, hangversenyeket rendeztek benne és itt játszott többek között Casals Pablo a világ első esellistája is.

Az Apolló mozi hozta az első filmszkeccset, melynek címe volt Weisz Pista, a huszár. Horvát Kálmán játszotta a címszerepet. Ugyancsak nagy sikere volt a Robinson Krausz-nak, melynek főszerepét Baumann Károly, a legnagyobb magyar komikus egyike játszotta.

Eleinte Farkas Andor magántulajdona volt a mozi, később azonban nagyszabású vállalkozás lett belőle és részvénytársaság alakult, melynek ügyvezetője Fekér Ferenc dr. ügyvéd, elnöke Szávay Gyula kamarai főtitkár volt. Hamarosan az Apolló r. t. tulajdonába került valamennyi debreceni mozi. Az Urania tönkrement.

Waldemar Psylander vendéjátékára 7000 koronát fizetett rá.

Az Apolló r. t. érdeklőséget váltalt az első magyar film gyártásban, országos tényezővé nőtte ki magát és irányítása mellett jelentős moziélet alakult ki Debrecenben.

A háború alatt rengeteg hazafias és jótékony célú előadást rendezett több mint

Boldog Ujévet!

kívánok igen tisztelt vevőimnek.

Deusch Lajos

fűszer és esemegekereskedő.
Piac uca 38.

Telefon: 32-74.

Magyar Leszámítoló és Pénzváltó Bank

DEBRECENI FIÓKJA

Saját székházában: Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

FERENC JÓZSEF UT 10.

100.000 koronát adott hazafias célokra.

Azán jött a háború utáni mozi-relelet és az Apollo r. t. színházait szétosztották az új engedélyesek között. A régi tulajdonosok munkáját és vagyonát egy tollvonással semmisítették meg, az Apollo mozi felépítésére fordított 150 ezer aranykorona és 40 éves szerződés szintén a rendelet áldozata lett.

A viharos és viszontagságos időknek tulajdonítható, hogy az Apollo mozi néma csendben jutott túl a negyedszázados jubileumon, amely idő alatt a filmgyártás forradalmi fejlődésekben átértékelte el a mai technikai és művészi szempontokból magas fokon álló hangos filmhez.

Boldog Ujévet

kíván megrendelőinek
és üsmerőseinek

Schuller festő

Hatvan ucca 23.

Inségmunkák novemberben

A szociális ügyosztály jelentése szerint a következő inségmunkákat végezték: kertészeti munkák a város különböző pontjain, burkolatlan belvárosi utcák rendezése, köztemető rendezése, vízvezető árkok tisztítása, ülepítő medencék létesítésének befejezése, a Várd uccai temető rendezése, salakjárdák javítása.

Ezekre a munkahelyekre 382 munkást rendeltek ki, akik közül 347 jelentkezett. A napi átlagos dolgozó létszám 200 volt. Munkabérekre kifizettek 7224 pengőt, fuvarbérekre 881.30 pengőt, anyagbeszerzésre 576.22 pengőt. Az inségmunkások napszáma 1.50 pengő volt. munkafelügyelőké 1.80 pengő, akkordmunkások átlagos keresete 1.95 pengő.

A városi ügyosztályoknál és hivataloknál 151 szellemi szükségmunkás dolgozott.

Segélyezésekre kifizettek 9.114.18 pengőt.

A 8 napközi gyermekotthont és egy bölcsődét november 15-én üzembe helyezték.

MEGSZÜNT IPAR-

ENGEDELYEK

Kiss Pálné szatócs, öz. Jóna Mihályné baromfi, tojás, burgonya, zöldség, gyümölcs ker., öz. Jóna Jánosné fűszerkereskedés, Makkos Jánosné kávéház és kifizés, Farkas Ignác burgonya, zöldség, főzelék, stb. kereskedés Dr. Diószegi Jánosné nőiszabó, Zagya Lajos László tűzifa és szén kereskedés, Zagya Ferenc talyigás, Kun Imre cipő és vegyületei kizárásával féreg, rovar és kártékony állatirtó vállalat. — Szalay Mihály tejtermék, baromfi, tojás stb. keresk., Székely Tihamér építkezési, tüzelőanyag és takarmánykereskedés, Kucséra István baromfi, tojás, stb. kereskedés, Domokos Gyuláné mérlegkölesönzés, Almási Anna nőiszabó, Krausz László szatócs, Borza Irén nőiszabó, id. Tóth János talyigás, Blau Mór órák, Nagy Sándor szatócs, Dávid Helén szatócs, Hegyesi Gergelyné zöldség, tojás, baromfi stb. keresk., Csillag Gyula kalap és kalapok készítője, nagykereskedés, Szécsi Weisz Maurusz mindennemű új mezőgazd. gépek, eszközök stb. ker., Csillag Gyula kalap és kalapok készítője, nagykereskedés, Tóth Lajos cipész, Molnár Imre szűgyártó, Srik-szay Sándor ásványolaj termékek stb. kereskedés, Eckér Dorsóné szatócs, — Szabó Margit szatócs, Klein Lajos gép-erejű fémgyártó, Havas Jánosné hűtőszek, Stein Erzsébet plüssipar és kézimunkakészítés Szabó Jolán keresk.

KOCSIK

minden alakban

Riesz Henrik

kocsigyár, Debrecen

Nemzeti és kulturális érdekek és az embernek a kenyérhez való joga tiltják a kereskedelem képesítéshez kötését

A kereskedelem képesítéshez kötése dolgában hetek óta folyik a vita a közéletben. Sok érvelt vonultattak fel az egyik oldalról éppenúgy, mint a másikról. En azt hiszem, a képesítést ellenzők oldalán van az igazság s a nemzetgazdasági, a kulturális érdek éppenúgy, mint az emberi jog a boldogulásra, a megélhetésre: azt követelik, hogy a kereskedelem maradjon továbbra is a szabadipar és az önállóság előfeltétele csak az önjogosság, magyar állampolgárság és az erkölcsi megbízhatóság maradjon.

A német kereskedelemhez 1928-ban tették fel ezt a kérdést s a német kamarák csaknem teljes egyöntetűséggel a képesítés ellen nyilatkoztak. Érveik a következőkben foglalhatók össze:

A képesítés és az iparszabadság elve nem fér össze. Nem lehet megállapítani, hogy mi legyen a képesítés alapja, mert vizsga nem mutatja ki a kereskedői képességeket. Nehéz határvonalat vonni a kis- és nagykereskedelem és az ipar között, mert a gyártás sokszor össze van kapcsolva kicsinybeni eladással. A szakutadást a kereskedelmi neveléssel lehet emelni. A fogyasztó nem nézi azt, hogy mesternél vásárol-e, vagy sem, hanem azt, hogy hol vásárolhat jól és olcsón. A képesítés nem használ a kereskedelemnek, mert rendkívül megnövelné a hálalók számát. Viszont a nemkívánatos elemeket maguk a kereskedők és képviselőik távolíthatják el legjobban és biztosabban. Végül a képesítési elv nemhogy használna a középosztálynak, hanem árt, mert a nagytöke detailkereskedelmi alakulatai: az áruházak, a tömegfiókokkal rendelkező üzletek, fogyasztási szövetkezetek könnyen megfelelhetnek a képesített üzletvezetők alkalmazási kötelezettségének, ellenben a középosztály és kiskereskedelem, amelynek a mozgalom épen használni akar, csak a legnagyobb nehézségeknek és költségeknek néz elébe.

A képesítési rendszer ellen nyilatkozott a német gyarmatárú, csemege-, élelmiszerkereskedők birodalmi szövetsége is, sőt maga a droguisták szakmája, amelynek egyik tagja, Peltz képviselő követelte a képesítést, szintén elutasította a reformot.

Igaz, hogy később svezéri parancs életbeléptette a képesítést, Magyarország számára azonban a nagytöke nélküli német kereskedelem szakvéleménye lehet csak az irányadó.

Ausztriában kizárólag nemzeti-szociális politikai célzattal 1907-ben elrendelték ugyan a képesítést — jellemző, hogy Magyarország a szoros közjogi kapcsolat ellenére sem követte a példát — de a gyakorlatban a képesítés általánosságát a keresztyüvételnek bizonyult, lépten-nyomon kivételeket kényszerül tenni a kormányzat.

Csehszlovákiában a régi, osztrák

jog maradt életben — tehát megmaradt a képesítés is a fűszer és vegyes kiskereskedéseket kötelezően. Kiterjesztették a megszállt területre is, de általános képesítést nem követeltek meg.

Bulgáriában ugyanez a helyzet végeredményképen.

A gazdag Hollandia viszont megengedhette magának 1937-ben, hogy megszorítsa a kiskereskedelmi üzlet és kisipari üzem létezését, anélkül, hogy ezen anti-szociális rendelkezés a holland lakosságra, ahol tudvalevően a szegénységet csak hírből ismerik, kedvezőtlen hatással lenne. Ellenben meg kellett ezen védekező intézkedést ennie, hogy a szomszédos Németország sűrűn bevándorló kisemberek letelepedését megnehezítse. E törvény világosan elárulja a szomszédos Németország kereskedelem ellenes törvényének a hatását, tehát tisztán politikai intézkedés az egész.

Tudjuk határozottan, hogy a képesítés más országokban az egész világon sehol sincs bevezetve, aminek oka ugyanaz a nehézség, amelyre célzott Bornemiza Géza kereskedelmi miniszter úr, amikor a magyar érdekképviseletek szakvéleményének beérkezéig ebben a kérdésben várakozó álláspontot ajánlott. Ezek a nehézségek, főbb vonalakban vázolja a következők:

A képesítés elrendelése egyenlő az iparszabadság elvének megszüntetésével. A képesítés nem oldja meg a kereskedelem túlszűfoltásának problémáját, annál kevésbé, mert arra a hirre, hogy a kereskedelmet képesítéshez kötik, a lezárando területeknek olyan megrohanása következnek be, amely egy emberöltőre rosszabbra tenné a helyzetet, mint amilyen ezidőszerint. A túlszűfoltás merőben gazdasági okokból keresendő, csak a gazdasági helyzet javulása szünteti meg ezen a téren is a bajokat.

A képesítés rendszere újból felélesztene a privilégiumok korszakát, holott a kereskedelem fejlődése épen attól kezdve lendült fel, amikor a középkori monopoliók, privilégiumok megszűntek. A képesítési kényszer, amennyiben szakma szerint lenne, az egyes kereskedelmi szakmák között is megkötöttséget jelen, mert a kereskedőt egy szakmához köti egész életén át és nem adja meg a lehetőséget, hogy a szakmák között a mindenkori gazdasági viszonyok szerint igyekezzen kenyrét megkeresni.

A kereskedelmi képesítésnek, szemben az ipari képesítéssel, nincsen közelebbi tárgya. A kereskedői képesítés tartalma a megbízhatóság, az éretelmiség, a viszonyok változásához való alkalmazkodás stb. stb., amelyek viszont olyan lelki tulajdonságok, amelyek képesítés tárgyaúl nem tekinthetők. Az a tudás és tehetség, mellyel a kereskedőnek birtania kell, az életközdelem eredmé-

nye.

A képesítés rendszere tág tarot nyitna a hatósági beavatkozásnak, amitől a kereskedők mindig félnak.

A képesítéshez kötés nem emelne feltétlenül a kereskedelem szellemi színvonalát. Az alkalmaztatással még nem jár feltétlenül együtt a képzettség. Már pedig a képesítési rendszer a döntő súlyt az alkalmaztatásra helyezi. Nem a tudást kell igazolni, hanem az el-töltött időt. Az alkalmaztatási rendszer lehetetlenné teszi azt, hogy egyes emberekben a szunnyadó nagy tehetségek napvilágra kerüljenek.

A képesítés rendszere a tisztesség javulását sem hozná feltétlenül magával, hiszen a tisztesség olyan erkölcsi érték, amelyet nem tanonc és segédkezős utján szerkezhet meg az ember, hanem az meglehet tanulatlan emberben épügy, mint a tanultban.

A kereskedelem sok sebből verzik, mint pl. a szövetkezeti kérdés, ahol legelsősorban arra kell törekedni, hogy a szövetkezetek csak tagjaiknak árusíthassanak, másrészt kiharcolni adóztatás és előjogok tekintetében az egyenlő elbánást.

A tulajdonoztatás és közterhek elviselető mértékig való leszállítása. Sok-sok millió pengőnyi kereskedői kintlevőséget meglepésszerűen nem szabadna be nem hajthatónak nyilvánítani.

Az egyes kartellek tulkapásainak lenyesegetése, amelyeknek bizonyos szakmák kényre-kedvre ki vannak szolgáltatva.

Az áruházak és tömegfiókos vállalatoknak az egyenlő elbánás alapján történő speciális megadóztatása.

A tisztességtelen verseny törvénynek az árrontásra vonatkozó fokozottabb kiterjesztése.

Egyes deklarált és kartell (egy-kéz) cikkek szükséges haszonnal kalkulált árainak országsszerte törvényesen kötelező megállapítása, mint pl. ez a cukornál — bár ki nem elégtő mértékben — megtörtént.

A gyáripár és nagykereskedelem detail-eladásainak eltiltása, amelyek százzsorta nagyobb kárt okoznak úgy a detail-kereskedelemnek, mint a detailban nem árusító ipar és kereskedelemnek, mint a képesítés állítólagos és kétes haszna lenne.

A piaci és vásári árusítás rendezése. Stb. stb.

Meg vagyok győződve, hogy amennyiben a képesítés tárgyilagoss hívei ugyanannyi energiát fordítanak az érdekképviseletek hathatós támogatásával a kereskedelem igazi bafainak orvoslására, — amelyeknek csak egy részét soroltam fel, — ez volna a segítség útja és módja. Nem volna akkor panasz amiatt, hogy sok a kereskedő, mert bár parádoronnak hangzik: a sok kereskedő a fogyasztónak és a kereskedelemnek egyaránt érdeke. A kereskedelem hatalmasabb és számottevőbb faktor lenne a nemzet életében és mód adatnék mai sivár helyzetéből kiemelni.

Ullmann Salomon

A Rajdumegyeiek Budapesten a Metropoleban találkoznak

Rákóczi-út 58.

Pompás új kávéház, János Vitéz sörözője, gyönyörű télikertje a főváros látványossága. — Olcsó, kényelmes szobák, előnyös pénzió árak. Cigány: Szegedi Farkas Józsa, jazz, tánc: Virány — Sving — Orchestera. Próbálja meg Ön is többször a Metropolet.

Ma este társasösszejövétel

Kereskedők és Utazók Egyesületében

Tánc az Arany Bika kictermében Kezdeté este 9 órakor. I-ső rendi jazz és cigányzenekar. Belépési díj személyenként P 1.—, családi jegy 4 személyig P 3.—.

A Déri-muzeum ruhatárától — a kiállítási terembe

Az östehetség-ha du bontakozó tehetsége a Déri-muzeum folyosóin — Minden vágya: a kiállítás — Akadálya: hat pengő

Az östehetségek korát éljük. Minden héten feltűnik legalább egy östehetség, aki büszkén szokta kinyilatkoztatni, hogy nem járt iskolába, nem tud semmit, műveletlen, tanulatlan, ápolatlan szegényember ő, akiből lávaként tört elő a tehetség. Az östehetségek körül egész kultusz keletkezett, divat lett imádni a földszagú poétákat, a kubikus festőket, a gatyás faragókat. Ma már ott tartunk, hogy a normális tehetségeket észre sem vesszük: jó vice, könnyű az érettségizett, vagy egyetemet végzett írónak, festőnek, szobrászoknak! Az östehetség ugyan esetleg rosszabb verseket ír, nem használja olyan ügyesen az esetet és a vésőt, de hát istenem: négy elemít végzett! Vagy, még jobb eset: analfabéta!

Az östehetségek hát egy kicsit elszaporodtak, (biztosan van közöttük jónéhány, aki letagadta az iskoláit, hogy östehetség lehessen). A nagy szaporulat azonban már bizalmatlanná tette az embereket és most már szegény östehetségek csak úgy tudnak felszínre kerülni, ha valóban tehetségesek, legalább annyira, mint tanult kollégáik.

Ilyen tehetséges östehetség Veres László városi hajdú, aki a Déri-muzeumban kezeli a ruhatárt. Egy hónapja dolgozik a múzeum ruhatárában, azelőtt inségmunkás volt.

— Sokat szenvedtem, rettenetes nyomorban éltem — mondja két kabátakasztás között. — Ugy látszik ez a művészek sorsa: éhezni kell.

Az volt minden vágya, hogy fiaiból urat neveljen és a nagyobbik fiút ki kellett venni az iskolából, nem tudta fizetni a tandíjat. Egész nap rajzolni szeretett volna és festeni, de nem ért rá a kubikulástól, élni kellett. Soha úgy nem történt semmi, ahogy kitervelte, amíg aztán:

— Egy domborművet megvásárolta a Nemzeti Múzeum. Apponyi Albert grófort mintáztam meg, valamelyik városi úr meglátta, írt a Nemzeti Múzeumnak és felfedezték. Állásba juttattak, 105 pengőt kapok a várostól, mint ideiglenes városi hajdú. Kicsit kárpihenem magam, lélegzeltem jutottam.

7 óra van, a Közművelődési Könyvtárból csoportokban jönnek kifelé az olvasók, Veres István lélegzete elakad a nagy akasztgatásban.

Közben azt magyarázza, hogy gipszszel és vörösrézlemezrel dolgozik, akvarelleket és ceruzarajzokat készít, de olajfestményei is vannak. Huszonöt—harminc kész képe van és most minden vágya...

— Nem merem megmondani kérem, mert ez se sikerül. Szóval... nem bánom kérem... megmondom: szeretnék egy kiállítást rendezni a Déri-muzeumban.

Már beszéltem is Sőregi János igazgató úrral, kértém a termet, de egyelőre szó sem lehet a kiállítás megrendezéséről.

— Mi az akadálya?

— Hat pengő.

— Ennyit kellene fizetni egy napra. Hat pengő! Nagy dolog ez kérem, hány kiló kenyeret adnak érte!

Nagy a forgalom, úgy akasztgatja a kabátokat Veres István, mint egy zsonglör, hamar beletanult az új mesterségébe: östehetség. Mert ehhez is kell tehetség a kabátakasztáshoz, az élethez: festeni tudni, rajzolni, faragni, költeni, írni, szép dolog, nagy dolog, de élni tudni!

Veres István anja építési rajzoló volt. A kisebbik fia is ügyesen forgatja a ceruzát. Azt mondja erre Veres István:

— Nem véletlen ez kérem. Beune van ez a családban.

A pult alól kihúz egy összegombolyított rajzlapot, óvatosan kivészi, aprólékos finomsággal kidolgozott aktképet.

— Modell után készült? — kérdelem.

Ijedt areot vág: — Isten őrizz! Kapnák én oda hazra.

Mosolyog. — De úgy az ember el tudja képzelni az ilyesmit. Nem kell hozzá nagy fantázia.

Megmutat még néhány rajzot, ott rajzolta őket a múzeumban, munkaszünetekben. Hüttl és Kreiker professzorok is vásároltak tőle festményeket, halottarokról készített domborműveket.

kezdi elismerni tehetségét. Szeretné megkapni az önállósítási kölcsönt.

— Akkor dolgozhatnék csak igazán. Egész nap rajzolnék, festnék, azt hiszem egy éven belül vissza tudnám fizetni a kölcsönt.

Elgondolkozik, aztán: — Megrendezném a kiállítást...

Nehéz dolog múzeum folyosójáról bejutni a kiállítási terembe. Pedig csak tíz lépés az egész. És hat pengő.

orgánumai helyi és országos jelentőségű idegenforgalmi események érdekében közreműködtek, de ezt a lelkesedést többnyire incidentális szempontok fűtötték és eddig alig volt felfedezhető egy olyan országos kiterjedésű, tervszerű sajtótevékenység, amely a vendégforgalom kialakulásában egyenesen nélkülözhetetlen és egyik legbecesebb segítőtársa mindenféle hivatalos és társadalmi akciónak.

— Az 1938. esztendőre a nagyjelentőségű külföldi idegenforgalmi munka mellett a legfontosabb tennivaló az, hogy a belső vendégforgalom már megteremtett előfeltételeit a legmesszebb menő módon kiaknázzuk. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha ennek a célnak szolgálatában minden erre hívott tényező összefog. A belső vendégforgalom kiépítésének igen nagy, igen jelentékeny lehetőségei tárulnak elénk és ha meg van bennünk az elhatározás, hogy ezt a célt teljes erővel szolgáljuk, akkor a küszöbön álló új esztendő minden várakozást kielégítő kibontakozásnak lehet megindítója.

Prima bokorórszák, orgonák, fenyők rózsaszilva stb. és kötészetek, vágott mahonia nagyban eladására viszont eladókat keresek. KOLAUCH iskola SZEGED.

UJ IPAROK

Biró László cipész, Hajdú Lajos kádár, Losonczy Sándor ószeres, Mátyás Emil molnár, Markos Imre tűzifa és szénkereskedés, Burger Pál építkezési anyagok adás-vételének közvetítője, — Brauner Zsigmondné sz. Fried Róza tisztított ló-, marha-, sertésszőr kereskedés, Geszli Sándorné sz. Erdei Julianna ószeres, Grünfeld Ignácné sz. Parkas Eszter használt bútor kereskedés, Ormós Gábor szatóc, Pál József zöldség, főzelék, tejtermék, élő és vágott baromfi kereske, Erdődi István ószeres, Gesztelyi Hermann (Armin) szemestermények, hüvelyesek, olajos magvak, szállastakarmányok és mezőgazdasági vetőmagvak adásvételének közvetítője, Róth Lipót koresma, — National Regisztráló Pénztárak kft. ellenőrző pénztárak, számláló és könyvelő gépek kellek és alkatrészek, papírtekercsek, átirótömbök kereskedése, Kádár Margit kifőzés, Elek Mártonné sz. Stern Gizella szatóc, kifőzés, Czinege Ilona szatóc, Ménécs János mezőgazdasági termények és termékek adásvételének közvetítője, Medgyesi Károly ószeres, Müller Jenő, Müller László és Müller Miklós szállítványozás és fuvarozás; beraktározó, Szatmári Béla gyümölcs, déligyümölcs, dinnye, zöldség főzelék, tejtermék, baromfi és tojás kereskedés, Burai Zoltán hírlapok, könyvek, folyóiratok adásvétele és bizományi kereskedés, Rosner Zoltán molnár, Szatmári Istvánné fuvaros, Hegyesi Gergelyné sz. Dankovits Erzsébet kifőzés, Weisz József szatóc, Garai Sándorné sz. Pócsi Róza gyümölcs, déligyümölcs, zöldség, főzelék, dinnye, burgonya, baromfi, tej és tejtermék kereskedés, Mezőgazdasági és Ipari Kft tűzifa, kemény, mű és szerszámfa kereskedés, Lisztner Margit Olga hírlap és könyvkereskedés, — Bajdó Istvánné sz. Magyar Róza gyümölcs, déligyümölcs, zöldség, főzelék, burgonya, tej és tejtermék kereskedés, Gergely Sándor folyékony gyümölcs készítés és forgalombahozatal, Szombathy Zsigmondné sz. Freundfeld Anna kávémérés, Hanyi Mihályné sz. Lendvai Krisztina Etelka szatóc, Juhász József és neje Balogh Vilma gyümölcs, déligyümölcs, zöldség, főzelék, pattogatott és főtt tengeri, pirított napraforgó, sülttök, dinnye, hűsítő italok péksütemény stb. kereskedés, Veres, András gyümölcs, déligyümölcs, baromfi, tojás, zöldség, főzelék kereskedés. — Szombathy Zsigmondné sz. Freundfeld Anna kifőzés.

Igazán jó
kesztyűt
csak a készítőnél vehet! Legrégibb kesztyűüzem
Schön Sándor
kesztyű, kötszer és orvosműszertára
Debrecen, Piac u ca 14 sz. Csapó-utca sarok.

Uj alapokra kell helyezni a vidék idegenforgalmát
Veress Gabornak, az IBUSZ alelnök-vezérigazgatójának rendkívül érdekes nyilatkozata

(Budapesti közgazdasági szerkesztőségünk jelentése.) Rövid ideje foglalta el az Ibusz alelnök-vezérigazgató pozícióját Veress Gábor államvasúti igazgató, a magyar idegenforgalom egyik legkiválóbb szakértője, aki sok tekintetben új irányvonalat jelölt ki a legnagyobb magyar utazási iroda számára. Szakkörökben élénk várapozással és bizalommal tekintenek Veress Gábor készülő reformjai elé s meg vannak győződve arról, hogy ez az európai kultúrájú és átgőg intelligenciájú idegenforgalmi tekintély új állomáshelyén döntő lökést ad az egész magyar idegenforgalomnak.

Munkatársunk kérdést intézett Veress Gáborhoz atekintetben, hogy vidéki viszonylatban milyenek az elgondolásai? Az Ibusz alelnök-vezérigazgatója az alábbi nagyjelentőségű és érdekes nyilatkozatot adta:

— A magyarországi idegenforgalom kibontakozásában

a belső vendégforgalom eddig csaknem a hamupipóke szerepére volt kárhozhatóva.

A nagy idegenforgalmi szervek első sorban a külföldi propagandára és külföldi vendégeink kiszolgálására vetették rá magukat és a belső vendégforgalom fejlesztése tekintetében mindössze annyi történt talán, hogy az államvasút a nagy mértékben népszerűvé vált fillérvonatok járatásával megadta ennek a rendkívül becses forgalmi típus kifejlődésének a lehetőségét, míg az Országos Vendégforgalmi Szövetség a maga agitációjával a ma-

gyar vidéket a vendégforgalmi kultúra elemeibe igyekezett bevezetni. E két örvendetes eredményekkel járó cselekedet mellett csupán a vidéki gócpontok idegenforgalmi szolgálatának megszervezését és többé-kevésbé sikeres első szárnypróbálgatásait tekinthetjük elkönnyvelendő eredménynek.

— Ezeket az eredményeket a jövő fejlődés útján tovább kell vezetni. — Mindenekelőtt a fillérvonatok forgalmában az ismeretes nehézségek mellett arra kell törekedni, hogy

ezek a népszerű vonatok a téli időszakban is vendégforgalmi kultúrában szolgálatában állhassanak,

ami különösen a budapesti holtszobbeli forgalomnak és nagyobb vidéki városok egymásközti forgalmának volna jelentős előmozdítója. Az Országos Vendégforgalmi Szövetséget minden hivatalos és hivatásos tényezőnek a legmesszebbmenő módon támogatnia kellene, hogy az eddig elért szép eredményeket megtarthassa és tovább fejleszthesse. Végezetül pedig

a szétszórta működő helyi idegenforgalmi szerveknek — úgy a hivatali, mint a társadalmi szerveknek — valamely egységes, átfogó, programszerű működését kellene megindítani és kifejleszteni.

— Ennek a belső vendégforgalmi munkának együtteséből eddig sajnálatlaltal nélkülözük a vidéki sajtó tervszerű közreműködését. Igazságtalanság volna észre nem venni azt a lelkesedést, amellyel a vidéki sajtó legjobb

Boldog újével

kíván igen tisztelt megrendelői-
nek

Boros ruhafestő

Piac ucc 77. szám.

KAPTUK: ADJUK

A *Független Ujság* karácsonyi szá-
mában ebben a rovatban: *A kisipari
egyezmények* címen egy cikket kö-
zöltünk, melyre válaszképpen a követ-
kező levelet kaptuk:

Tekintetes Főszerkesztő Ur!
Tisztelettel kérem a Főszerkesztő
urat, hogy h. lapjában az alant közölt
soraimnak méltóztassék egy kis helyet
adni:

A sütők kisipari egyezménye a valóságban.

Egy kis kimutatással szolgálak ipa-
rosársainak, nehogy úgy gondol-
kozzanak, hogy most már boldogok a
sütőiparosok, most már meg van min-
denük, most már gond nélkül élhet-
nek, mint hal a vízben. Nem, nem úgy
áll a helyzet. Most még sokkal rossz-
szabb a kis sütőiparosok helyzete. Az
egyezmény revóvédelmet hozott ma-
gával, ami annyit jelent, hogyha egy
csovó más péknél akar kenyereket vá-
sárolni, azt a pék csak úgy szolgálhat-
ja ki, ha a vezetőség megengedi. En-
nek következményeképpen aztán a
legjobb és legügyesebb szakemberek
nem tudnak előre haladni, mert meg-
van köteve a kezük.

A következő kis kalkulációban pe-
dig kimutatom, hogy amit itten leír-
tam, százszázalékosan igaz és nem
irigylésre méltó a kis sütőiparosok
helyzete. Egy sütő kisiparos például
aki átlag napi egy mázsa félbarna ke-
nyeret süt, a mai napi árakat figye-
lve, így kalkulál:

75 kg. liszt 5-6 felére keverve 4
P 0.32.5; összeg P 24.38, 60 kg. fa
a 0.42; összeg 253, 1.10 dkg. só a 0.36;
összeg P 0.40, negyedkiló élesztő a 2.16
összeg P 0.54, lakvér a lehető legki-
sebb egy napra P 1.60, adó P 1.00,
villany fogyasztás P 0.15, felszerelés
kopása P 0.60, Kéményseprés P 0.05,
egy kifutó P 1.00, kenyér címke P 0.03
tízidő P 0.04, még előre nem látott ki-
adás legalább P 0.10, összesen P 32.41.

A feldolgozott 75 kg. lisztből és a
hozzá adott anyagból kisütve melegen
lesz 103 kg. kenyere, amiből körül-
belül 3 kg. elpad. Ha a pék a száz-
kilógram kenyert mind eladja, 34.—
pengőt kap érte, ebből van kiadása
32.41 pengő, marad napi tiszta haszon
1.59 pengő. Kérdem tehát, meg lehet-e
élni ebből egy iparosnak. Még akkor
is, ha a karácsonyi számban említett
segély 30.—40.—50 pengő akármelyikét
kapja is, ebből megélni egy iparosnak
nem lehet és ezért a mai alapon levő
egyezmény nem jó és a szerződés le-
jártát a kisiparosok ezért várják olyan
türelmetlenül.

Most nézzük az egyezmény nélküli
állapotot. Miért várják olyan nehezen
a kis sütők az egyezmény megszűnését?
Előre becsátom, hogy senkit sérteni
nem akaraok, csak a való tényállást
fogom megvilágítani. Ha egyezmény
vanes, akkor szabad keze van minden-
kinek, aruját bárkinek ajánlhatja a
pék és ha jó árut állít elő, bizonyára
el is tudja adni, ha nem is olyan áron,
mint most. De a termelését fokozhatja,
szabadon mozoghat és ha sikerül, meg-
is marad neki törekvése és állandó
szorgalma folytán. Ez pedig minden
egyedül a legjobbat vágya, hogy

létalapot teremtsen. Ez természetesen
mindenkinek nem sikerülhet, ez a ter-
mészet rendje szerint így volt mindég
és azt hiszem, így is fog maradni míg
a világ világ lesz. Sokan tönkre men-
tek, míg egyezmény nem volt, az bizo-
nyos, no, de mióta van, azóta szintén
sokan tönkre mentek és egy részük
még lengődik megkötött kezekkel, míg
ők is tönkre nem mennek. Míg egyez-
mény nem volt, ha valamelyik kis sü-
tő 5-6 mázsa sütésére felfokozta ize-
mét, sikerült neki úgy nagyobb hitelt

igénybe venni, mert volt olyan lisztké-
reskedő is, aki úgy számolt: elad an-
nak a péknek napi öt zsák lisztet és
ha a pék adós is marad, a végén már
azt ügyis belekalkulálta a liszt árába.
Ugyanez az eset volt a fásnál is. A pék
könnyebben jutott hitelhez, mihélyst
nagyobb forgalmat tudott csinálni:
Ezért várják oly nehezen a kis sü-
tőiparosok az egyezményi szerződés le-
járát. Teljes tisztelettel: *Klár József*,
sütőmester, mester- és tanoncvizsgá-
tató tag.

Hajfestést — Gépondulálást

Modern nappali és estélyi frizuráit készítse

Ramminger mesternél

szent ANNA-U. 10-12.

TELEFON: 15-37.

Asszonyoknak

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Téli divatlevél

A sportnak kedvező idő miatt a téli
sporthelyek zsúfolásig megteltek a vi-
lág elegáns hölgyeivel, kik óriási gar-
derójukat si és estélyi ruhákból állí-
tották össze.

A napközben egészen fúsnak öltö-
zött hölgyeket érdekes este a legkülön-
legesebb és legelegánsabb uszályos,
egész kivágott estélyi ruhákban látni.
Sírúhának nagyon hatásosak és fla-
talosak a most roppant nagy közked-
véltégeknek örvendő fehér posztó nad-
rágok, méregzöld kabátakkal, ami-
hez nyakban tarka, törökös mintájú
gyapjú sálakat és hozzá ugyanabból az
anyagból kis sapkákat viselnek.

Estélyi ruhák közül azoknak a szí-
nes georgette ruháknak van a legna-
gyobb sikerük, amelyek teljesen alak-
ra csavart és raffolt bluzák mellett
egészen ó görögös hatást keltenek om-
lós bő szoknyájukkal. — A velour
transparent, amely az évek óta haszná-
lt fekete és kék színekben már kissé
általánossá vált, — az idén, meggy-
piros színben, mint újdonság látható.
A meggypiros szín annál inkább na-
gyon hatásos, mert ezt a színt hosz-
szabb idő óta elhanyagolták a párisi
modellházak s most mint újdonságot
fokozottabban favorizálják.

Az a néhány délutáni ruha, amely-
ket láthatunk, már izelítő a tavaszi di-
vatból. E ruhákból már tapasztalhat-
juk, hogy a tavaszi divat az egyenes
vonatra és az angolos díszítésre törek-
szik hár a himzés, amely a téli ruhák-
nál igen gyakori volt, tavaszra is meg-
marad csak újabb formában s egysze-
rűbb mintával.

Káldor Imréné.

DIVATPOSTA

Tanácstalan asszony. A beküldött
brokát anyag nagyon szép. Erre sem-
mi díszet ne tétessen, mert magában az
anyag is nagyon díszes, pompóz. Csi-
náltasson belőle egy teljesen sima,
testhezálló, szűk szoknyát, mellvarrá-
sos, spicckivágású derekat és arany
csattal díszítse az övet. Fekete cipőt
vehet hozzá, ha fekete bundához viseli.
Üdvölet.

Szöke kislány. Bordó jersey ruhájá-
ból pedig csináltasson egy teljesen an-
golos ruhát, sima, szűk ujjakkal, bal-
oldalon a dereknak fent és jobboldal-

lon a szoknyán lent egy-egy nagy bor-
dó flitter zsebet csináltasson, amelyből
egy vele harmonizáló, mondjuk, ké-
rőzsaszín zsebkendő nézzen ki. Üdv.

x *Virágok, övek, géppel behúzott
gombok, flitterezés, mindennemű
estélyi övek, díszek művészi kiví-
telben készülnek: Turai Anna,
Arany János u. 2.*

Lili. — *Bórsi.* Jézusuk szerint kará-
csonyra vártam Önöket, de ha eltoló-
dott a feljövételük, úgy kérem megírni
hogy mikorra várhatom, mert az idő-
beosztásomtól függ, hogy mennyit le-
hetek Önökkel. A ruha mintáit tessék
elhozni. Üdvölet.

Kérjük olyasóinkat, leveleiket min-
dig rovatvezetőnk címére, Budapest,
Teréz körút 35. küldjék.

HETI ÉTLAP

Hétfő. Ebéd: Burgonyaleves, serpe-
nyős rostélyos, uborka, alma. Vacso-
ra: Véres hurka, szalonna, tea.

Kedd. Ebéd: Sárgaborsópüréleves,
özgerinc áfonyával, almás pite. Vacso-
ra: Rakott burgonya, sajt.

Szerda. Ebéd: Gulyásleves, káposz-
tás gombóc, narancs. Vacso: Papi-
kás burgonya kolbásszal, uborka.

Csütörtök. Ebéd: Kelbimbóleves, liba
máj, tepertő, tört burgonya, alma. —
Vacso: Sonka tormával, tea, sajt.

Péntek. Ebéd: Halles, vajas kar-
fiol, krémszószt, mandarin. Vacso:
Tea, vaj, szardínia, sajt.

Szombat. Ebéd: Húsleves, marha-
hús ecetes tormával, gesztenyepüré. —
Vacso: Tejberizs csokoládéval, rán-
tott alma.

Vasárnap. Ebéd: Karfiolleves, borjú
fű, rizotto, mokka torta. Vacso:
Vagdalt libamelle tojással, párolt ká-
poszta.

RECEPTEK

SZENDVICSEK. Itt a szezon; a há-
ziasszonyoknak sok gondot okoz, hogy
mit adjon a teához, vagy mit adjon a
borhoz. A szendvics mindig jónak bi-
zonyult, ezért leírunk néhány egysze-
rűen elkészíthető, izletes szendvicsfor-
mát. *Tejes szendvics:* A kenyeret
megkenjük szardellás vajjal és ráte-
szünk egy szardíniát, amelyet túróval,
vagy krémsajttal összekevert vajjal

egy keskenyfiatás hábnymón keresz-
től díszítünk. Vagy kisebb fajta for-
mázzaggalóval puha ementáli sajtból
különböző mintákat nyomunk ki, ezt
ráhelyezzük a vajas szendvicsre és to-
jást apróra vágunk és hogy valami
szín is legyen rajta, megfőzünk céklát
és ezzel díszítjük. Zsíros szendvicsket
pedig májpástétommal kenjük meg és
ráteszünk göngyölt sonkát, amit egy
kis csomó tormá tart, vagy nyelvet,
vagy egyéb felvágottat teszünk rá,
uborkát, ajókgyűrűt, vagy pedig egy-
szerűen vastagon bekenjük májpás-
tétommal a szendvics kenyeret s az egé-
szet beaszpikoljuk. Ugyanígy sonkát
kivágunk akkorára, mint a kenyér és
ezt is beaszpikoljuk.

Alant pedig leközölök néhány étren-
det, amivel vendégeinket megkínálhat-
juk, az úgynevezett nagy feketék,
vagyis estélyekre való meghívások al-
kalmával:

1. Feketekávé tejszínhabbal, hatféle
szép apró süteményt, felvágottas szend-
vics, bor, reggel felé meleg sós és saj-
tos sütemények likörrel.

2. Feketekávé, tejszínhabos geszte-
nye és csokoládétorta, virsli tormával,
mustárral, bor, lángos.

3. Feketekávé tejszínhabbal, torta,
aszpikos májpástétom, heringsaláta,
barnakenyér, bor, hajnal felé bableves.

4. Feketekávé, aszpikos, majonézés
hal, tartárral, heringsaláta, barnake-
nyér, bor, felvágott, később torták,
apró sütemények.

Boldog Újévet

kíván

Nagy József

szücsmester.

A város munkái november hónapban

A városi műszaki ügyosztály jelen-
tése szerint Debrecen város november
hónapban a következő munkákat vé-
geztette, illetve fejeztette be: városi
házaknál épületkarbantartási munkák
4300 pengő, a közbiztonsági hűtőház-
építésnél kőműves és vasbetonmunkák
21.420 pengő, Hősök Mauzoleumának
belső díszítésére 320 pengő, Kút ucca
kis kockakövel burkolása, Török Bá-
lint ucca burkolása 24.355 pengő, er-
dőigazgatási építkezések 1199 pengő,
téglajárdák javítása 3907 pengő, Kassa
úti illemhely áthelyezése 2180 pengő,
erdőhivatali átalakítási munka 22.000
pengő, baromvadászterti korlátépítés
3200 pengő, tejjgazdasági tetőfedés és
kőművesmunka 8800 pengő, epreskeri
néptelep kőműves és ács munkái 1240
pengő, Szoboszlói úti kiömlő tisztítása
250 pengő, a létei és monostorpályi
törvényhatósági utakon hidak építése
8000 pengő.

Magyar keleti szönyegek vétele, eladása

Izsáknál Pac-utca 68.

Kedvező fizetési feltételek.

Anyakönyvi hírek

Születések: Bence István fm. Har-
gitta u. 2. fiú István. Nagy András
hentes mester, Dévai u. 17., fiú And-
rás. Asztalos János kocsis, Nyiráb-
rány, fiú György. Pütye János fm.
Bánk 56., leány Magdolna.

Házasság: Berlinger Jakab máv. fő-
mérnök — Grassmann Erzsébet.

Halálozások: Major Anna ref. 20
éves, Hajó u. 16. Szatmáry Imre ref.
35 éves, Hajduböszörmény, Kotka
András g. kat. 89 éves, Máv Kolónia
III. épület, Bagdy Balázs gazdálkodó
ref. 84 éves, Rothermere u. 52. Primó
Lászlóné r. kat. 32 éves, Késes u. 22.

Pécsi kocsz, tojásszén a legmagasabb hoértékű

magyar tüzelőanyag.

Kapható a képviselőnél

Bódy Pál, Hanyad - uca 20.

Telefon 14-87.

**Debrecen-Budapest
harmadik osztály...**

Mindig irigyeltem dédapámat. Micsoda pazar élvezet lehetett számukra egy pesti utazás. A nagymama két héttel előbb pakkolni kezdett. Az unokák tisztelettel bámultak a nagyapára, aki most messzebb fog menni, mint az óperenciás tengor. A nagyapa pedig összecsesorította a száját és mosolyogva gondolt a régi szép fiatalára. Lizire vagy Katóra, akit még hajdanában csókolt egy régi- régi pesti bálon, míg a hosszú ruha büszke reccsével simult a magyar dolmányra...

Ma egy pesti út roppant prózai. Az ember felhívja a menetjegyirodát, megkérdi a vonatok indulását, éjjel kísélt a váróterembe és lesi, mikor indul a vonat.

Végre a kalauz bemondja a maga hosszú litániáját. Az ember beszáll egy ülökkel ellátott esendes gőzfürdőbe, amit úgy hívnak: harmadik osztály... Mellette balról egy tejes nénike alszik, kellemes, avasvajszaga van, jobbról egy meghatározhatatlan foglalkozású úr szundit, álmában is olyan biztató az ábrázata, hogy az ember belső zsebébe teszi a pénztárcáját. A vonat előtt megjelenik a társa, egy kisgyermek szorgalmasan interjúolja a mamáját, hogy mire használja a bácsi azt a palacsintásütőt és a vonat szeliden, líhegve és enyhe késéssel tovaszuszog.

Az ember el-elcsunnyad. Egy hölgy szemben véle elkezd parfümözni. A parfüm édesen vegyül a foghagyma és avasvajszaggal. Az arcán mélységes megsértődés és valami finnyás arisztokrata kifejezés. Hegedüs jön be, elkésérintően játszik. Az ember feláll és szeliden tovalibben.

Az első ajtót nem lehet kinyitni. Neki a vállat... Felháborodott hang rikoltozza:

Hagyjon aludni...
Egy bácsi feküdt az ajtónak dőlve. A kupéban a lehető legszebb pózokban alsznak az emberek. Szép-bajuszos bácsi borul egy hölgy vállára, a hölgy néha visszavissza löki. A bácsi csuklik egy nagyot és szeliden visszaborul. Egy bekáfolt atyafi kinn alszik a Perronon a kocsiban. A fejét neki-feszíti a falnak, a hátulját a másik falnak. Holnap nem fog forogni a feje, de ő nyugodt almasan alszik. A száján kiesordul a nyál. Jó enni alólóról álmodhat.

Fiatal hölgy alszik egy még fiatalabb úr ölében. A fiatal férj boldogan mosolyog rá. Na majd tíz év múlva...

Másik hölgy. Egy úr vállára borul. A férfi sóváran figyel és nézeget a pad alá: csinos-e a lába... Holnap köszönni fog a hölgynek s az olyan pillantással fog elmenni mellette, mint a megsértett erény mintaképe.

Variációk és nagyszerű helyzetek... Enyhe illat, viszont annál kellemetlenebb... Az ember bemártja Püspökladányban a zseb-kendőjét jó szilvapálinkába, lefekszik egy öreg tyúkkofa ölébe, berug az illattól és megálmodja a szerencsésjét.

Reggel megérkezik Pestre. Kimegy a kórházba, összeragasztatja elferdült bordáit. Aztán elmegy a parlamentpincébe, szalad hozzá két pincér, az egyik sovány, a másik kövér. Elköveti a rossz szöveccet, hogy biztos maga az ellenzéki és a kövér a kormánypárti, de nem baj, az ellenzéki a jövő s magában csendesesen megfogadja, hogy soha többet nem utazik harmadikon Pestre...

(g. a.)

VÁSÁROLJON HIRDETŐINKNÉL!

**Ujévi ajándéknak
vegyünk hasznos háztartási cikkeket**

Sesztina Lajos

vasnag kereskedésében

Debrecen,

Piac u. 23.

Adózás

a kereskedelmi könyvek alapján és mérleg szerint

Legutóbb rámutattam arra, hogy a KHO. 12 §-a szerint a törvény intenciója: a kereskedők és iparosok üzleti könyvei alapján való adóztatás. Erre vall a KHO. 50. §-ához fűzött Utasítás is, amely szerint az általános kereseti adót mindenkor a valóságos tiszta jövedelem után kell kivetni. Ezt azonban csak akkor lehet megállapítani, ha az adózó az üzleti bevételeiről és kiadásairól pontos könyvet vezet és azokat a pénzügyi hatóságoknak rendelkezésére bocsátja. Ugyanez a szakasz megállapítja azt is, hogy az egyes foglalkozási körök milyen könyveket kötelesek vezetni.

A fent idézett szöveg csak a bevételekről és kiadásokról vezetendő könyvről beszél, amely megjelölés nagy általánosságban a Pénztárkönyvek felel meg. Ennek vezetése tehát elengedhetetlenül kötelező. A pénztárkönyvből azonban eredményt, tiszta jövedelmet megállapítani nem lehet, hanem csak a forgalom megállapítására áll az adóhatóság rendelkezésére megbízható adat. Tiszta jövedelem megállapítása csak a rendes kereskedelmi könyvek vezetése és e könyvekből elkészített mérleg alapján lehetséges. A pénztárforgalomból kiindulva, ismétlem, a valóságos tiszta jövedelem meg nem állapítható. Ezért az adóhatóságok az egyes csak forgalmi adatukat bevalló üzletágakra általános tisztahason-külcset állapít meg, mondván, hogy ez és ez a szakma tisztán ennyi százalékot keres. — A megállapított százalék — nettó haszonkulcs — és a forgalom szorzata lesz az illető üzletágban működő adózó adóalapja.

Természetesen ezt az adóalap megállapítási módot alkalmazza az adóhatóság azoknál az adózóknál is, akik, bár rendes könyveket vezetnek, adó-bevallásukhoz nem csatolják a mérleg és nyereség-vesztés számát.

A nettó haszonkulcs megállapítása az, ami az adózóknál — méltán — ellenőrzést vált ki. Mert az adóhatóság nem egyedenként állapítja meg, hogy az előtte fekvő foglalkozás hány százaléka haszonnal, tiszta jövedelemmel járt, hanem az összes, a piacon azonos munkakörben működő üzletekre alkalmazza. A kulcs megállapításánál kikéri ugyan az érdekképviselet véleményét, de az adott véleményhez nincs köve. Az érdekképviselet által

megjelölt kulcsszám alkalmazása nem lehetne minden adózóra nézve helyes, mert tudjuk, hogy az ugyanazon piaci lehetőségek mellett, ugyanolyan bruttó haszonkulccsal működő két üzlet, üzlem nettó hasznában is már lényeges eltérés mutatkozik. Például ritkaság az, hogy két cég üzletére, személyzeti kiadása, általános rezsiköltségek egyforma lenne, nem számítva a beszerzési forrás nyújtotta esetleges előnyt és a még ennél sokkal nagyobb értékű előidézett forgalom különbözőségét. Mert kisebb forgalom mellett ugyanaz a rezsie magasabb rezsikulcsot, tehát kisebb haszonszázalékot eredményez.

Ezért előny a mérleg szerint való adózás és előnyről mond le az adózó, aki rendes könyvelés mellett, bevallásához mérleg- és nyereség-vesztésszámát nem csatolja be.

Hallottam már azt az ellenvetést, hogy az adóhatóság a mérleg benyújtása esetében sem a mérleg szerinti nyereség, hanem annál magasabb összeg után vetette ki az adót. Igaz, de nem szabad összetéveszteni az üzleti, kereskedelmi mérleget és az adózás alapján megkívánt, adójogilag átdolgozott ügyvezetett adómérleget.

A kereseti adóról szóló Hivatalos Összesítés, a KHÖ sehol sem beszél a mérleg átdolgozásáról. A 13. § a nyers bevételből levonható, a 15. § pedig a nyersbevételeket le nem vonható tételeket sorolja fel. A Társulati adóról szóló rendelet, — amely szerint az adóalap megállapításánál a mérleg szerinti eredményből kell kiindulni — a mérleg szerinti nyereséghez hozzáadandó és abból levonandó tételekről beszél. Ez nem azt jelenti, hogy az ált. kereseti adóhoz nem lehet az üzleti mérleget megfelelően átdolgozni, hanem azt, hogy a rendelet számol azzal, hogy az adózók nagy részénél semmilyen, vagy adózás szempontjából megbízható mérleget nem kap. — Ebben a túlyomó esetben pedig a nyersbevételekből indulhat csak el.

Ha az üzleti mérleget dolgozzuk ki, a KHÖ. 13. §-ban taxatív felsorolt tételek az átdolgozásnál nem nagy munkát adnak, mert ezek, a megjelölés szerint a nyersbevételekből levonható tételek, a mérleg szerinti nyereségből már nem vonhatóak le. E tételeket kezelésük idejével lekönyvelve, a mérleg eredményében már megjelenít-

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
kedves vevőinek a

Budapesti Fartiruhaház

CSAPÓ UCCA 6.

tettük, a nyereség már azok betudásával mutatkozik. Annál nagyobb szerepe van a 15. § rendelkezésének, mely azokkal a teherföltelekkel foglalkozik, amelyek ténylegesen csökkentették az eredményt, de az adórendelkezések szerint nem az üzlet, üzemet terhelik. Ezeket a tételeket az üzleti mérleg szerinti nyereséghez hozzá kell adni. Ilyen, a nyereséghez hozzáadandó tétel pl. a tulajdonos háztartására az üzletből felvett összeg, mint az üzlet tényleges nyereségéből történt elvonás, avagy az egyenes adók fejében történt kifizetés, minthogy azok az előző év tisztajövedelmét terhelve, az adóév nyereségét nem csökkenthetik stb.

Az ily módon kiegészített mérleg az adómérleg és az eszerint mutatkozó eredmény az adóalap. Tekintve, hogy a rendesen, pontosan vezetett könyvelés mellett a mérleg, nyereség-vesztés számla eredményeként mutatkozó nyereség vagy veszteség az üzleti eredményt híven adja, a kiegészítéssel az adózó eleget tett kötelességének és joggal kívánhatja, hogy adója mérlege alapján állapíttassék meg.

Nem célok a KHÖ. teljes időzése, vagy magyarázata, hanem csak annak a lehetőségére kívánok rámutatni, hogy elérhető és az útra, hogyan érhető el a mérleg alapján való adózás. Ázi hiszem, nem kell ismételnem, hogy az első feltétel, a rendes, pontos könyvvezetés, amiből az adóhatóság meggyőződhetik az adatok, tételek, események és összegek helyességéről, teljességéről. Így az adózó tiszta lelkiismerettel írhatja alá bevallását, csatolhatja mérlegét, kívánhatja annak elfogadását, kitarva igazán mellett a legfőbb fórum, a Közigazgatási Bíróság előtt is.

A rendes, pontos könyvelést és mérlegkészítést a tőkegyesüléseknél, — mint a részvénytársaságok stb. — feltételezi a törvény. Mérlegkészítési kötelezettségüket törvény állapítja meg. Ezért indul ki a THÖ, a társulati adó alapjának kiszámításánál — az adómérleg felállításánál — a mérleg szerinti nyereségből.

A személyi egyesülések tagjai egymásnak, egyéni cég tulajdonosa pedig csak saját magának tartozik elszámolással. Azért fogadja el az adóhatóság ezeket a kereseti adót fizető adózóknak a mérleget csak akkor, ha vizsgálattal meggyőződik arról, hogy az elszámolás őszinte, pontos, magában foglalja és visszatükrözi a teljes üzletmenetet. Ha ezt megtalálja, nincs, nem lehet akadály a egyéni cégek mérleg szerinti adóztatásának sem. — Elhet és élni kell minden adózónak a törvény által részére biztosított előnyvel, az igazságot, csak a tiszta jövedelme utáni adózás lehetőségével.

Grósz Zoltán,
hités könyvvizsgáló.

**A hortobágyi liborvadászat
főidénye**

Debrecen város idegenforgalmi hivatalának jelentése szerint novemberben zajlott le a hortobágyi liborvadászat főidénye. Külföldiek számára 45 darab, belföldiek számára 38, helyiek számára 14 idényjegyet adtak ki. A Debreceni Vadász Társulat tagjai közül tizen vettek igénybe kedvezményes idényjegyet, díjmentesen 16 idényjegyet adtak ki. A vadászrendezések közül megemlíti a jelentés M. Harmswortot, aki feleségével együtt 9 napot töltött a Hortobágyon. Novemberben bejelentett külföldiek érkezett 483, belföldiek idegen 2660.

**Debreceni
Első Takarékpénztár**

••••

Foglalkozik a bank és takarékpénztári ügylet minden ágával.

Alakult 1946-ban.

Uj kölcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett folyósít.

Boldog újévet kíván kedves
megrendelőinek és ismerőseinek
Auspitz Simon

épület és műbádógos.
Telefon: 19-71.

Nyílt levél

Megay Meissner Károly
képviselő úrhoz

Képviselő úr!

Hajdúvármegye törvényhatóságának legutóbbi közgyűlésén az Alispán úr időszaki jelentésével kapcsolatban a Képviselő úr, olyan szépen, igazán meghatóan foglalkozott a Hajdúvármegye területén élő földmunkásság sorsával, ami igazán ellenzéki oldalról is dicséretet érdemelt volna. — Amit én különben már a gyűlésen is megmondtam.

Ez ideig nagyon szép és nemes szociális érzés a Képviselő úrtól a munkássággal szemben. Igaz, hogy már nem egyszer, hanem igen sokszor hallottam éppen a képviselő úrtól a gyűléseken. És igen élesen kiruccant a kormány intézkedéseivel szemben, hogy ennél a társadalmi rétegnél határozott és sürgős intézkedésre van szükség. Erre mindig felhívta a Képviselő úr a vármegye figyelmét. Sajnos, ez ideig nem történt más, mint hogy a régióiban minden.

Képviselő úr! Ne csak a vármegyén foglalkozzék ezzel a komoly kérdéssel és ne csak minden három hónapban gondoljon a megye területén szenvedő munkásság sorsára. Mert itt nemcsak Egyekről, Csegéről van szó általában a választókerületében — mondhatjuk — választóinak legnagyobb százaléka földmunkás! Ezek már megunták a sok szónoklatot. Ők már cselekedetet várnának, ami — sajnos — ez ideig kevés mértékben történt.

Még egy fontos kérdésem volna a Képviselő úrhoz. A gyűlésen akartam elmondani, de gondoltam, hogy nemcsak nekem az érdekem az, amit megkérdezni óhajtottam volna, hanem másoknak is.

Képviselő úr! A választás ideje alatt mint képviselőjelölt, a programbeszédében — bár nem hallottam, de gondolom — nem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy olyan sokan élünk a megye területén, hogy a megélhetés szinte lehetetlen. És nem foglalkozott azzal sem, hogy felhívja a Főispán úr figyelmét arra, hogy legyen lépéseket a jövőben a Németországba küldendő munkások közé, vegyenek megfelelő létszámot Hajdúvármegyéből is.

Képviselő úr! Talán rossz fát tettek a tűzre azok a munkások, akiket Ön azért akar a saját hazájukból elküldeni, mert itt nem férünk. Hát olyan sokan vagyunk?! Hogy nem lehet biztosítani a megélhetésünket?! Kérdezem: mikor választás volt megfértünk?

Képviselő úr! Én azt hiszem, hogy az Ön kerülete az, ahol legtöbb a földmunkás és legnehezebb sorsban él. — Hiszen nem mondok valótlan, ha azt állítom, hogy nem kíváncsi az idegen tőkésnek járnába jutni és családjától távol nyomorban élni! Irták a lapok, hogy milyen helyzetet vázolnak a hazatérő munkások. És így nem kívánatos a magyar munkást idegenbe hajtani, mikor itt mindenki megélhet és nem is vagyunk olyan sokan! — Képviselő úr! Csak nézzen szét és szálljon magába, mert van más megoldás is, nemcsak az, amit Ön ajánl. Hanem az, amely az időszerű reformok megvalósításával hazai földön akar munkát és megélhetést biztosítani a sokat emlegetett három millió magyar koldusnak.

Hajdúböhörmény, 1937. december.
Csikos János,
megye bizottsági tag.

SPORT

ÚJÉVI SPORTNAPLÓ

Vége az esztendőnek, jöhet a következő. Az elmúlt év bővelkedett sporteseményekben, a kellemes és kellemetlen sűrűn váltotta egymást. A Boeskay jól kezdett, februárban 4:2-re verte az Ujpestet és jól is végzett, decemberben 5:0 arányban győzött a Törekvés ellen. Ezzel pontot is tett a múlt szezonra. Hét pontot...

A Boeskaynál a házasságok éve volt. Varga nyitotta meg a sort, Opata folytatta és Janzós, majd Boros zárta be. Közben Orosz is eljegyezte magát — röptében. Valamennyi házasság mottója: Szerelemből nősültem.

Ilyenkor, újév alkalmából a jóismerősök nem mulasztják el elhalmozni egymást jókívánságokkal. Néhány buéket itt hozunk nyilvánosságra: A Boeskay Viczeniknek, Viczenik a Boeskaynak. A KLASZ a JT-nek, a JT a KLASZ-nak. Markos Tátrainak, Tátra Markosnak. Opata Telekinek, Teleki Opatának. A Boeskay a DVTK-nak, a DVTK a Boeskay-nak. Toldi a debreceni közönségnek, a debreceni közönség Toldinak. Kertes a csatároknak, a csatárok Kertesnek. B. U. É. K....

A Boeskay legnagyobb élménye a Teleki-ügy volt. A Boeskayt el sem tudták képzelni Teleki nélkül és közmondás lett, hogy a Boeskay Telekivel áll vagy bukik. Ez most fordítva fedi a helyzetet: Telekivel bukik és nélküle áll a Boeskay. Tempora mutantur...

Tíz év óta először történt, hogy a Boeskay játékosai itthon ünnepték a karácsonyt. Az ünneplés jól esett, a túrákereset elmaradása annál rosszabbul. Szegény csapat vízzel főz...

A jégszezon nagy lendülettel indult meg, a pályák tele vannak korcsolyázókkal. A Boeskay játékosai is szorgalmasan korcsolyáznak, tréningnek ez is jó. Csak aztán ne vigyék jégre a Boeskayt is...

A Boeskay leglassabb csatárának kiabálták be egyik mérkőzésen: lassan járj, tovább égsz!...

Az év szomorú szencziója: a DKASE kidőlése. Tavaly még bajnokságot nyert, az idén már nincs a bajnoki mezőnyben. Oszlának indult hajdan erős DKASE... Az elhunytban a Boeskay édesanyját gyászolja...

Senkinek sem jutott eszébe, hogy az év legsikerültebb számaiból sportkabarét rendezzen a Stadionban. A szilveszter pedig nagyon alkalmas terminus lett volna. Megpróbáltunk összeállítani egy műsort, amelynek nagy sikere lenne:

I. rész:

1. Ha megversz is, imádlak én... Előadja a Stadion ének-kara, vezényel: Viczenik.
2. Paraszibeesül t. Melodráma, — előadja: Toldi.
3. Teleki kitor... Lassított film.
4. Tréfás boxmérkőzés. Bemutató: Tátra és Markos.

II. rész:

1. A falu rosszja és a nézőtéri mókák. Előadja: Toldi. Kisé: az öltözőbe): a rendőrség.
2. Ott foglak ütni, ahol senki se

lát. Énekl: Bakó, a Textil hátvédje.

3. Zalán futása. Nagy drámai jelenet. Előadja: Viczenik.
4. Zaporpróba. Nagy vízirevű a DVSE, ETO és a közönség részvételével.

Ezekután mi is boldogabb újévet kívánunk.

49.505/1937. C. szám.

HIRDETMÉNY

(A mezőgazdasági érdekképviselői választók figyelmébe.)

Értesítem a város érdekelt közönségét, hogy a m. kir. Földmívelésügyi Miniszter Ur 133.000/1937. F. M. számú rendeletével elrendelt mezőgazdasági érdekképviselői választási összejegyzék elkészítése folyamatban van.

Az összejegyzék pontos elkészítése céljából a következőkre hívom fel az érdekelt figyelmét:

1. Többek között választásra jogosult az is, akinek a haszonbérlet alandó megélhetési forrás, ha az összejegyzék elkészítésének időpontjában legfeljebb 1 év óta nem áll haszonbérleti jogviszonyban, feltéve, hogy a mezőgazdaságon kívül eső foglalkozást nem folytat.

Mivel az összejegyzékben a rendelkezésre álló adatok folytán csak a jelenleg is haszonbérleti jogviszonyban állók vehetők fel, mindazokat, akiknek megélhetési forrásuk a haszonbérlet, felhívom, hogy az esetben, ha egy évet meg nem haladó idő óta nem is állanak haszonbérleti jogviszonyban, ezt a körülményt az összejegyzékbe való bejegyzés céljából a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnak Kossuth u. 20. számú épület földszint 40. számú hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt, legkésőbb 1938. évi január hó 8-ig jelentésük be.

2. Ha a választásra jogosult az összejegyzéknek előreláthatólag 1938. évi január hó első felében történő ki-függesztését megelőzően bejelenti, hogy választói jogát más községben (városban) kívánja gyakorolni a választásra jogosultság szempontjából irányadó adatokat a kijelölt község előljáróságának (polgármesterének) kell megküldeni.

Ha a választásra jogosult ezzel a bejelentéssel nem él és Debrecenben birtoka nincs, az adatokat annak a községnek előljáróságához fogom megküldeni, ahol a választói jog alapjául szolgáló ingatlanok legnagyobb hányada fekszik.

A 2. pontban megjelölt tehát — az esetben ha választói jogukat valamely községben kívánják gyakorolni — ennek a fenti helyen és időben való bejelentésére szintén felhívom.

3. Tulajdonközösség esetében, továbbá, ha valamely birtokot többeknek haszonélvezete terhel, vagy több haszonbérletnek, a választói jog gyakorlására meghatalmazottjukat jelölték ki és azt ugyancsak a fenti helyen és időben jelentésük be.

Meghatalmazás csak 24 évet betöltött olyan férfinak adható, aki Debrecenben lakik, politikai jogai birtokában van és a vonatkozó törvényes jogszabályok alapján választói jogot személyesen gyakorolhat. Egy személy csak egy meghatalmazást fogadhat el. A birtokostársak csak közös meghatalmazást adhatnak és ezt egy meghatalmazásnak kell tekinteni.

A 3. pontban megjelölt birtokostársakat tehát felhívom, hogy a választást annak idején gyakorló meghatalma-

zottjukat legkésőbb 1938. évi január hó 8-ig a fent megjelölt helyen jelentésük be.

Az osztatlan közös legelőket vagy más közbirtokossági, vagy hasonló jellegű községben részes felek illetőségeire eső területet az egyes részes felek egyéni birtokához hozzászámítani nem szabad. Az ilyen közösségek utáni választói jog gyakorlásának helye nincs.

4. Aki választásra több csoportban jogosult (például öt hold földbirtokosai rendelkező gazdasági család, vagy 100 holdas nagybirtokosnak 50 holdas birtokos gazdaságtalja, stb.) az összejegyzék elkészítő tisztviselőnél nyilatkozhatik, hogy öt melyik csoportba vegye fel.

Az e pontban megjelöltek az esetben, ha a fent megjelölt helyen és időben nyilatkozataikat a választói csoportra vonatkozóan nem teszik meg a vonatkozó rendelet értelmében a figyelembevehető csoportok közül a sorrendben legelső csoportba lesznek besorozva.

Dr. Bodnár József

városi tb. tanácsnok,

mint a Polgármester Ur által az összejegyzék elkészítésével megbízott tisztviselő.

50.947—1937. C. szám. HIRDETMÉNY. (A burgonyatermelők figyelmébe.) A városi elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti az érdekelteket, hogy a Földmívelésügyi Minisztérium Növénytermelési hivatala ez év tavaszán is a burgonyatermelők között 100 wagon különféle, a termelő körzetbe kijelölt fajtanak megfelelő vetőburgonyát fog vagy előre történő készpénzfizetés ellenében, vagy pedig a beszerzési ár háromnegyed részének 1938. évi október hó 31-ig történő kamatmentes hitelezésével kiosztani. Igénylős csak waggontételekben 50 q-nál nagyobb mennyiségben történhet. A kistermelők tehát alkalmi társulások útján igényelhetnek nagyobb mennyiségű burgonyát. Az igénylést 1938. évi január hó 20-ig a debreceni Gazdasági Egyesületnél (Hatvan u. 1. szám) kell bejelenteni s a Gazdasági Egyesület a nála jelentkezők igényét illetékes helyre fogja juttatni. A vetőburgonya ára még a kötvél aláírása előtt fog az igénylő gazdákkal közöltetni. Debrecen, 1938. január hó 1-én. *Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.*

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a normálstátus keretében üresedésben levő és a város polgármestere által kinevezés útján betöltendő 3 erdőri és 1 iparos tanonciskolai szolgai állásra pályázatot hirdetek.

A meghirdetett állások az 1931. III. t.-c. 6. §-a alapján igazolványos állások részére fenntartott állások, tehát ezen állásokra elsősorban a pályázati feltételeknek egyébként megfelelő igazolványosok bírnak igényjogosultsággal.

A pályázati kérvények Debrecen sz. kir. város Polgármesterének címezve legkésőbb 1938. évi január hó 20. napján déli 12 óráig az erdőri állásokra vonatkozólag a debreceni m. kir. erdőigazgatósághoz közvetlenül, míg az iparostanonciskolai szolgai állásra a városi közigazgatási iktatóba adandók be.

A pályázati feltételekre vonatkozólag a pályázók bővebb felvilágosítást a debreceni m. kir. erdőigazgatóságnál, (Széchenyi u. 39.), a polgármesteri hivatalnál (városháza emelet 3. sz. szoba) és a közigazgatási iktató hivatalnál (városháza földszint 8. sz. szoba) szerezhetnek.

Elkészetten beadott, vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérvényeket figyelembe nem veszek.

Polgármester.

KÖNYVESHAZ

TAVASZ VÁRADON

Nagy Andor Ady-regénye.

Egy város és egy zseni tavasza, Nagyvárodon és Ady Endre színpompás májusának orgonallatú, cigányozó, mámoros hangulatú leírása. Az egész város fut, rohan mint az üldözött és a falca élén egy fiatal újságíró, Ady, kergeti az »Élet« című délibábát. — Kis könnyű verseivel, mintha csak meg akarná tréfálni a »paklon-vöröst«, majd barcos, szegényeket pártoló cikkeivel áll az esettek mellé és végül Várad cocktail-muzsika kíséretével bevonul dübörögve Ady Endre, a költő.

Nagy Andor könyve tökéletes rajzot ad egy zseni és egy város parallel kifejlődéséről. Várad tarka mozaikokból összerakott élete azonban csak alapul szolgál Ady rembrandti fejének kialakításához. A legtöbb szereplő már meghalt, de Nagy Andor avatott írói kezében szinte újjászületnek. Várad régi bohémjei, Szűcs Dezső, a »szöke Mefisztó«, Laszky, Fehér, min denki, s az alakok a legkisebb epizódfigurákig — élnek, harcolnak, viccelnek — és alkotnak ebben a lüktető városban.

A fiatal Ady regényes portréja, mint flyen — első a magyar irodalomban. Nagy Andor, mint szemtanú és kortárs élte át Várad Ady-periódusát, azonban igazi írói önmegtartóztatással csak másokat szólaltat meg. — A könyv olyan jó, hogy talán dicsérni sem szabad. Minden sorát szerető melegség, költői lendület és bőséges epikuskedv tölti be. Mikor letettük ezt a vastos kötetet, szinte fáj, hogy Ady nem maradt tovább Váradon és ha mennie kellett, miért nem kíséreltük tovább — csakis Nagy Andor vezetésével — a világhír megérdemelt, de nehéz útján. (...)

»BAJ VAN A TIZSANTUL.«

— Dénes István dr. könyve. —

A legutóbb megjelent művében nagy alaposággal, — a népért aggódó közíró bátorságával mutatott reá a szerző azokra a veszélyekre, melyek a Dunántúli magyar népet és ezáltal az egész magyar nemzetet fenyegetik. Ez a veszedelem a nagybirtok fojtogatása és az ott nagy tömegben élő sváb népi és gazdasági előretörése.

E munkájában pedig éleslátással mutat reá a Tiszántúli veszedelmes elemre.

Itt nem az ország határain belül élő fajlag idegen — sváb, stb — népeknek a föld nélküli magyar nép rovására történő számbeli és gazdasági előretörése rejt magában imminens veszedelmet.

A néma tót és román nemzetiségi réteg a Tiszántúlon magában véve nem jelentékeny tényező.

Sokkal jelentősebb a kívülről Románia felől jelentkező az a törekvés, mely a román külpolitikában a Tiszát, mint Nagyrománia természetes határát igényli.

Papp Mihály román képviselő az 1936 november 28-iki kolozsvári nagygyűlésen követelte, hogy »Románia határait pedig terjesszék ki a Tiszáig«.

Debrecen — Nagyromániában!

E nagy román követelésnek a legnagyobb tápot a Tiszántúli nagy kiterjedésű pusztai területei és éppen a határ menténi elfekvő nagybirtokok adják. Megtudjuk e könyvből, hogy kié a Tiszántúli földje. Mennyi földnélküli magyar él a Tiszántúlon. A külső revíziót csak a belső revízió útján felszabadított magyar néppel sikerül kiharcolni.

Célom e munkával is az — írja a szerző — hogy a magyar vezető férfiak lelkismeretét felrögzem és gyors cselekvésre serkentsem.

Ez a gyors cselekvés nem lehet más, mint a Tiszántúli nincstelen magyarjainak földhöz juttatása.

E kérdés megoldásánál egyformán elveti a vörös és fehér szocialisták módszerét.

A magyarság egyetemes érdeke szem pontjából ezt a belső és külső revízió szempontjából egyformán fontos kérdést, igazságosan erőszakmentesen és a teljes egyéni szabadság alapján kívánja megoldani. Erre legalkalmasabb eszköznek tartja a föld és telekérték adónak törvényes úton való bevezetését. Aminek eredménye a vagyon, a jövedelem és a közteher igazságos meg oldása lesz.

Szerző munkáját a Tiszántúli életben szerepet vivő közéleti férfiak ismerni kell, ha annak bajaival komolyan akar foglalkozni.

Le kell már szokni a nem frok, nem olvasok s eji ráérünk arra még — elvekről. Szabó F. dr.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Heti műsor:

Január 1-én, mérsékelt helyárrakkal, délután: **Eva a paradicsomban.** — Este mérsékelt helyárrakkal: **Leányvásár.**

Január 2-án mérsékelt helyárrakkal, délután: **Egy vidám éjszaka.** — Este: **Eva a paradicsomban.**

Január 3-án B) bérlet 15. számban: **Dr. Kerekes Mária és a vonósnégyes.**

Január 4-én C) bérlet 14. számban: **Dr. Kerekes Mária és a vonósnégyes.**

Január 5-én bérletszűnet: **Tosca.**

Január 6-án, mérsékelt helyárrakkal, délután: **Ujévi kacagó-est.** — Este mérsékelt helyárrakkal: **Leányvásár.**

A színházi iroda jelentése:

BOLDOG UJÉVET KIVÁNUNK kedves Bérleltűknek, az egész Színházi Közönségnek és minden debreceninek! A színház összes Barátainak és ellenségeinek, még azoknak is, akik nem járnak színházba.

B. u. é. k.

Ujév napján délután

EVA A PARADICSOMBAN

este a »Sybill« szerzőjének, Jakobí Viktornak örökbeesü nagy operettje, a békeidő felejthetetlen emléke:

Leányvásár

Rendező: Sugár Misi. Fősz.: Pogány Margit, Jurik Julesi, Tanay.

Sugár Misi, Herezegh, Alszeghy, Sárkány, Lányi. Vezényel: Virágh Vasárnap, január 2-án délután

Egy vidám éjszaka

este

EVA A PARADICSOMBAN

Mind a négy előadás a SZÍNHÁZ UJÉVI AJÁNDEKA képen:

Mérsékelt helyár

Hétfőn, 3-án B. bérlet 15. számban, kedden, 4-én C. bérlet 15. számban

a budapesti Terézkeruti Szinpad 200-as sikerszériája:

Dr. Kerekes Mária

utána a világ legkacagtatóbb bohózata, Szöke Szakál komédiája:

Vonósnégyes

Szerdán, 5-én olesó operai helyárrakkal, budapesti vendégművészekkel

OPERAEST:

TOSCA

A CSOKONAI-SZÍNHÁZ SZILVESZTERE

A Csokonai-színház szilveszterkor két előadásban is játszotta kabaréját, amely vidám, élvezetes és nagyon sikerült volt és mindvégig

lekötötte a hálás közönséget. Horváth Árpád igazgató mondott lendületes újévi köszöntőt, igen nagy sikere volt H. Neményi Lilinek, aki pompás díszkéként új oldaláról mutatkozott be a közönségnek, megérdemelten tapsolták a vendégként fellépett Takács Paula operaénekesnőt, aki Tosca imáját és D. Barry áriáját énekelte értékes, kultúralt hangon és nagy hatása volt a többi, kiűnő számnak is, amelyekben a Csokonai-színház teljes társulata szerepelt.

FELHÍVÁS

Debrecen sz. kir. város az állatállományára részére még szükséges cca 1700 méterháza állományát a helybeli gazdáktól óhajtja beszerezni. Felhívom tehát az érdekelte gazdaközönséget, hogy eladni szándékolt szalma mennyiségüket a gazdasági igazgatóságnál (Városháza, félemlét 12-es számú szobában) jelentsek be. Debrecen, 1937. december 30. *Gazdasági tanácsnok.*

48.929—1937. (j. — HIRDETMENY.

A városi nyugdíjasok vasúti arcképes igazolványainak az 1938. évre érvényesítése. A városi igényjogosult nyugdíjasok, valamint igényjogosult családtagjaik vasúti arcképes igazolványainak az 1938. évre érvényesítése i. ánti igényüket az 1938. évi január hó 4. napjától január hó 17. napjáig terjedő időben, bármelyik hétfői, vagy csütörtöki napon a hivatalos órák alatt a városi számvevőség személyi osztályánál történő előzetes érvényesítés után az előírt díjak egyidejű befizetése mellett közvetlenül a városi házipénztárba jelenthetik be. A nyugdíjas tisztviselők (családfők) az előírt 24.— P térítési összegből csak 12.— pengőt tartoznak a házipénztárba befizetni, a térítési díj másik felét tevő 12.— P összeget pedig a város házipénztára képviseli. — A feleség és a gyermek arcképes igazolványa után azonban a személyenként fizetendő 24.— P térítési díj, teljes összegében az érdekelte igénylő terhére képezi. A térítési díjon felül személyenként 1 (egy) pengő érvényesítési díj és új igazolvány igénylése esetén személyenként 2 (kettő) pengő kiállítás díj is fizetendő. Az igénylés alkalmával az arcképes igazolvány, illetve új igazolvány igénylése esetén személyenként 2 (kettő) pengő kiállítás díj is fizetendő. Az igénylés alkalmával az igazolvány, illetve új igazolvány kiállításának szüksége esetén az előírt nagyságú fénykép, a házipénztárba beszergeztetendő. A fenti határidő után igényelt vasúti arcképes igazolvány érvényesítése esetén 3 pengővel több érvényesítési díj fizetendő. Debrecen, 1937. december hó 27-én. *Polgármester.*

EGY APRÓHIRDETÉS
EGYSZERI KÖZLESE
10 SZÓIG A DEBRECENI
FÜGGETLEN ÚJSÁGBAN
HETKÖZ NAP 50 FILLER,
VASÁRNAP 70 FILLER.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak
duplán számíthatnak. — Üzleti
hirdetésre más tarifa. — Felvilá-
gosítással készítséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este
8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12

Levelezés

»ELEKTRO-TOX«

elán nélkül, mindent írt Garanciával vállalja lakások szakszerű évi karbantartását, poloskát, mely sváb, légy stb. rovarok ellen. Emberre veszélytelen! Előkészületek nincsenek. Havonként egy fél órát kérünk s egész évben tisztá a lakásait Irány-

araink: szobánként és havonként P —.70-161 P 1.10 ig. »ELEKTRO TOX«, Miklós u. 8.

Katonatisztek, altisztek, »Unió« tagok elsőrendű tűzifát, szenet, kokszot, brikettet a legolcsóbb áron kapják. 100 kg. már házhoz szállítva. Vágó József tűzifa- és szénkereskedésében, »Margit-fürdő« mellett. Telefon: 10-24.

906

100 évben 1x

vásárolhat ilyen ocsón, mint most a

»AVAS« narisnyában

Kádár Gyula

volt nagyváradi menekült tisztviselő jelenleg Debrecen kiadóhivatalában.

15

Betöltendő állás

Önállóan dolgozó, gyakorlott masszőr mód segédnyújt jó fizetéssel azonnal felvesz Zizi szalon, Piac 67.

Szobalányt,

ki főzéshez ért, hosszú bizonyítvánnyal felvesz Batthyány u. 17-19., félmelet 4. 2281

Kifutóú,

kerékpározni tudó, felvétetik. Szilágyi áruház. — Kistemplom (Csokonai-rony) mellett. 14

Bejárónót

jó bizonyítvánnyal felvesz Péterfia 48., hátul az udvarban, keresztépület. 2255

Bejáró

ügyes takarítónó felvétetik egész napra. Diákotthon, Széchenyi u. 33.

Szobaleányt
felveszek. Irinyi ucca 6.,
földszint. Telefon 27-88.
2298

Gyermekgondozónő
nyolc hónapos gyermek
mellé felvétetik. Hatvan
u. 6. I. e. 4.

Detailsegédet,
fűszerszakmában önállót
felveszek. Adorján fűszer-
és esemegekereskedése.
2301

Munkást
jó bizonyítvánnyal és
szakföldöző asszonyt fel-
veszünk. Honig sóraktár.
17

Bejárónót
felveszek jó bizonyítvá-
nyokkal. Dr. Grósz, Hun-
yadi u. 15. 15

Allást kezesök

Izr.
mindenes főzőnő ajánlko-
zik azonnaira. Mezei Sze-
rén. Nagykálló. 3

Nyugdíjas
bármilyen munkát elvál-
lal. Elmegy napszámba is.
Cím a kiadóban. 5422

Ügyes,
megbízható textil- és di-
vátárkereskedőségű va-
gyok, de ha a szakmába
nem is, úgy hasonló üzlet-
be kisegítőnek is elmennék
azonnaira vidékre is. Cím
a kiadóban. 2198

Kiadó lakás

Kiadó
különkijáratú parkettes
bútorozott szoba. Péterfia
48. Tóthné. 13

Teljesen
különbejáratú csinosan
bútorozott szoba kiadó.
Péterfia ucca 48. hátul az
udvarban, keresztépület.
Értekezni reggel 8-11-ig
délután 5-7-ig. 2204

Különbejáratú
accsi szép bútorozott szo-
ba. József kir. herceg 35.
I. jobboldal. 16

Két szoba,
konyha, fürdőszobából álló
most parkettázott újrafes-
tett csendes udvari lakás
február egyre kiadó. Ma-
róthy György u. 21. Meg-
tekinthető kizárólag d. u.
2-3 óra között. 5

Ingatlan

Pénzbeletételre
ajánljuk jövedelmező adó-
mentes, kisebb-nagyobb
töke, azonban jutányosan
eladó házainkat, szőlőin-
ket, gyümölcsöseinket, —
konyhakertészeti és tanyás
földjeinket. — Érdeklődni:
Gazdák Bankjában, Kos-
suth ucca 17. 1

Központban
családiház eladó, esetleg
kiadó. Megtekinthető 10-
11-ig. József kir. herceg
ucca 18. 19

Eladó
20 hold föld vetéssel, allo-
máshoz, kövesúthoz közel.
Baranyi 20. 2

Tiszta lakás — nyugalom !!!

Karácsony előtti nagytakarítása csak akkor lehet tökéletes, ha a rovarmentesítést az

„ELEKTRO-TOX“

végzi el Ön helyett fillérekért, diszkrétén és garanciával. Most fizessen elő s akkor állandóan moly- és poloskamentes lesz a lakása.

MIKLÓS UCCA 8.

TELEFON: 22-82.

Debrecenben
házak és házhelyek, Boes-
kay kertben 800 négyszög-
öles szőlők előnyös feltéte-
lek mellett eladók. Gazda-
sági Takarék. 4

Olesó házhelyek
eladók a Luther és Kuruc
uccák sarkán. Felvilágosi-
ást ad dr. Csányi Farkas
Attila ügyvéd, Werbőczy
ucca 12., I. emelet. 3412

Üzletek

Vendéglő.
azonnal átadó öregség
miatt, jogfolytonossággal,
kaszárnya mellett. — Cím
megtudható: Altmann
szücs, Miklós ucca 2. 11

Eladás

Eladok
vagy eserelek új stráfkoc-
sikát minden méretben,
eladó transzparens. Nyu-
gati u. 32. 8

Ebédlozónyeg
és gyönyörű rókaboa na-
gyon olesón eladó. Arany
János u. 28. 2298

Tetőfedésre
alkalmas zindelylapok —
bontásból — olesón eladó.
Kupferstein fatelepe, Wes-
selényi tér. 10

Sortés,
140 kilós eladó. Vasútsor
9. 2284

Eladó
fűrészpör, egy íróasztal,
egy 50 fiókos szekrény. —
Nyugati 32. 9

Két
pár teljesen jókarban levő
37-es női féleipő olesón el-
adó. Széchenyi ucca 45.
szám, keresztépület. 2254

Hencser,
hálók, konyhakredenc, sif-
fon, asztal, szék, ágy, tü-
kör, nyugágy, más búto-
rok olesón eladó. Hatvan
27. 6

Legszebb
ajándék egy eredeti fe t-
mény a Képszalomból. —
(Gambrinus átjáró.) Tele-
fon: 34-56. 2211

Egy
teljesen jókarban levő
szmoking férfiföltény, fe-
kete női télikabát eladó. —
Engel szabó, Halköz 5466

Zongora
eladó. Kút u. 104. 2247

Teljesen
jókarban levő koresolya
eladó. Hatvan u. 1., I. kapu
III. em. 12-B. 2294

Ebédloberendezés
jutányosan. Megtekinthe-
tő: 2-4-ig. József kir. hg.
u. 18. 18

Rádió

Rádió.
villanyszerelés, javítás leg
olesóbban, felelősség mel-
lett. Eredeti gyári gépek
raktáron. Kedvező fizetési
feltételek. Miklós ucca 2.
200

Rádiókészülékeket,
ezidei összes típusokat la-
kásán vételkényszer nél-
kül díjmentesen bemuta-
tom. — Varrógépek, ke-
rékpárok szakszerű javítá-
sa. — Csereakció — rész-
letfizetés Királynál, Royal
épület. 5502

Vétel

Ocskavasakat
mielőtt venne vagy eladna
keresse fel Fischer Andort
Csapó u. 89. Telefon 28-59.
Ocska gépeket vásárolok.

Páy arckrémes tégelyeket
visszavesz
Grósz Nagy Ferenc Arany
egyszarvú gyógyszerára
(Színház mellett). 5198

A Derecskei
Polgári Olvasókör jókar-
ban levő ötszáz literen fe-
lüli használt boroshordó-
kat keres megvételre. —
Ajánlatok: Csizmadia La-
jos elnök, Derecske címre
küldendők. 2293

Cséplőgépeket,
magánjárókat, — traktoro-
kat — varrógépeket ve-
szek. Csereüzletek. Király,
Royal épület. 5502

Keltetőgépet,
használt, jó karban levő
kétszázast megvételre ke-
res: Takács, Hatvan u. 13.
2292

Ajánlat

4 pengő
száraz vágott tűzifa, 2 P 50
szagtalan kőszén, csak
most. Miklós ucca 49. Tele-
fon: 15-60. 5513

Hunyadi
uccai Zalogház kölesönö-
ket folyósít mindenféle
közüzőlogra s kereskedel-
mi árukra. 5518

Bor,
igen jó, sajáttermésű, li-
terje 40 fillér. Csonka uc-
ca 18. 2297

Király kávéi
kitűnők. Aromás, zama-
tos kávé K. Király üzleté-
ben a vevő előtt pörkölték.
Degenfeld tér 11. 5477

Biharugrai
apró pontyok kilója 60
fillér. Halcsarnok. József
királyi herceg ucca 2. Vig-
mozi bejárattal szemben.
5514

Ujléai

saját termésű rizling, ezer-
jó boraimat ünnepekre 40
fillérért árusítom Maróthy
György 10. 2186

Tüzelőanyagot

Prohászka és Társától vá-
sároljunk Olesó és meg-
bízható. Bethlen 44. Tele-
fon: 11-61. 5411

Gépirótaxi

Telefon: 3-56. Vállal le-
velezést, másolást, gép
leírást. (Gambrinus-átjá-
ró.) 2210

Heti egypengős

részletre kerékpárdina-
mót, hárompengős rész-
letre kerékpárt, — rádió-
készüléket — varrógépet
kaphat. — Kölesönzés —
javítás — csere Királynál
Royal épület. 5502

Dióhálók,

ebédlők, kombinált szek-
rények, irodaberendezé-
sek, konyhaberendezések,
rekamiék, szelönök kapha-
tók. Degenfeld tér 6. 5507

Sírkövek

műköből, gránitból, ho-
mökköből legolesóbban be-
szerezhetők a Debreceni
Műkögyár R. T. Fürdő u.
2. sz. a. telepén. 5269

Ön nem fizet

a tölem vásárolt zsebken-
dők és sálak monogram
mozásáért. Nagy Gyula
műhímező, Püspöki palota.
5505

Legjobb

kőszének a legolesóbban
Gabányi utóda I. áng Mik-
lós, Debrecen legrégibb és
legnagyobb szertelepén
szerezhető be. Iroda és te-
lep: Csapó u. 28. Telefon:
24-49. 5463

Zamatos

ujléai saját termésű bo-
raim literenként is kap-
hatók. 36 f. Bethlen 44.
5409

Kül- és belföldi

illatszerek nagy válasz-
tékban, olesó áron. —
Jubadont fogkrém egyed
árusítás. Strausz Imre il-
latszertára. Hatvan u. 6.
Zsidó bérpalota. 5493

Használt

butorokat, ingóságokat el-
adok, veszek, eserelek. Hi-
vársra megyek. Kepecs, Si-
monffy u. 7. 5314

Tüzelőanyagok:

Hazai legjobb minőségű
kőszének olesó áron. tűzifa
4.40. Jakobovits Henrik
raktárai, Széchenyi u. 22.
5515

Rajzolt

rojtos párnák 56 f, ágyne-
mü, függöny kézi- és gép-
hímzés, monogrammozás
legizlésebben: Favorit-
ban. Csapó u. 24. 2187

Jaffa

narancs és olasz magn
küli félkör narancs éri-
zett a Délgyümölcsesar-
nokba, Piac 7.

»Lela«

zománctüzhelyek legtöké-
letesebben süt, főz; szén-
fűtésre is alkalmas, fele-
lősséggel készíti: Leve-
csik Lajos, Debrecen, tü-
z helyüzeme: Arpádtér 17.
5391

Ingyen

kóstolja meg saját termé-
sű tokaj-hegyaljai, toles-
vai fajboraimat. Literen-
ként 60 fillértől. Széchenyi
ucca 22. Reichmann ud-
varban. 5503

Zongorahangoló:

Gärtner Kút u. 104. 2247

Gyári

maradékokban legolesóbb-
ban szerezhet be minden
féle anyagokat dr. Ré-
vésznéél, Piac 42. Panno-
nia udvarban. 5392

Hócipót

tökéletesen javít Orbán
gumiüzem, Piac ucca 7.
az udvarban. 5447

Oktatás

Német
oktatás: 24 óra 6 pengő.
Kossuth ucca 41. 2257

Németül
beszélni rövid idő alatt
megtanítom. Hatvan ucca
1., I. kapu, III. 54. 2052

Ellátás

Intelligens
szülők gyermekeket gondo-
zásra elvállalom. Diszkrét-
ció biztosítva. Cím a ki-
adóban. 2280

Hungária pensió

Debrecen, Ferenc József
59. szám. Telefon 23-30.
Családi otthon, kitűnő
konyha, a legszigorúbb
diéták.

90 fillérért

4 fogásos kismenü: kap az
Ujságírók Clubjának ét-
termében. Kitűnő házi-
koszt. Külön diétás kony-
ha. Piac ucca 26., I. em.

Különléle

HUSFUSTÓLES

olesón, pontosan, kifogás-
talanul Teleki ucca 88. sz.
alatt. 5489

A szerkesztésért és ki-
adásért felelős: THURY
LEVENTE. Laptulaj-
donos: Debreceni Függel-
len Ujság Vállalat Nyom-
ta: Tiszántúli Könyv- és
apkiadó R. T., József kir
herceg ucca.